

WROCŁAWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

PISMO URZĘDOWE KURII ARCYBISKUPIEJ WROCŁAWSKIEJ

Rok XXXV

Wrocław, marzec-kwiecień-maj 1982 r.

Nr 3-5

„Pani Jasnogórska — weź nas w opiekę”!

I. AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ

4

MODLITWA DO MATKI BOŻEJ

O Matko ludzi i narodów, Ty, która jesteś w Kościele od zarania jego posłannictwa, wstawiaj się za nim, aby trwając w świetle wciąż nauczał wszystkie narody i głosił Ewangelię wszelkiemu stworzeniu.

Zwracam się do Ciebie, o Matko Boga, Theotokos, słowami pozdrowień jakie wypowiedziałem wobec biskupów całego świata w dzień Zielonych Świąt w Rzymie ubiegłego roku, a teraz powtarzam je z biskupami Nigerii — kraju, który mi danym zostało nawiedzić.

Tobie, która jesteś Matką Kościoła, powierzam i oddaję w szczególną opiekę Kościół w Nigerii, podobnie jak podczas uroczystości Zesłania Ducha Świętego powierzyłem i poświęciłem Tobie Kościół, który rozprzestrzenił się we wszystkich krajach i mieszkańcach ziemi — tak, Kościół i cały świat!

Tym moim aktem powierzenia Matce Kościoła chciałbym objąć wszystkich, którzy żyją i pracują na kontynencie afrykańskim, oraz tych, których Ojciec niebieski ukochał w Jezusie Chrystusie i zbawił Jego krwią.

O Matko Kościoła, spraw, aby dzisiaj wyświęceni prezbiterzy, synowie tej ziemi, „wybrani spośród ludu” stali się kużytkowi wszystkich „sługami Chrystusa i szafarzami tajemnic Bożych” (1 Kor 4, 1). Oby mogli dalej prowadzić dzieło apostołskie zapoczątkowane tutaj przez misjonarzy kilku pokoleń wcześniej.

Oby Słowo Boże, które w Tobie ciałem się stało za sprawą Ducha Świętego, podbijało serca ludzkie i promieniowało swoją zbawczą mocą na świecie! Amen.

Jan Paweł II, papież

**MODLITWA OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II
Z OKAZJI WIELKIEGO CZWARTKU 1982 ROKU
DLA WSZYSTKICH KAPŁANÓW KOŚCIOŁA**

Drodzy Bracia w Kapłaństwie,

Od samego początku mego pasterskiego posługiwania Kościołowi powszechnemu pragnąłem Wielki Czwartek każdego roku uczynić dniem szczególnej duchowej łączności z Wami, by wspólnie uczestniczyć w modlitwie, dzielić z Wami pasterskie troski, nadzieje, dodać ducha Waszej ofiarnej i wiernej posłudze, by złożyć Wam w imieniu całego Kościoła podziękowanie.

W tym roku nie piszę do Was listu, ale przesyłam Wam modlitwę poddyktowaną przez wiarę i zrodzoną w sercu, aby wspólnie z Wami skierować ją do Chrystusa w dniu narodzin mojego i Waszego kapłaństwa, i zaprosić Was do wspólnego rozważania, dla którego modlitwa ta byłaby światłem i pomocą.

Oby każdy z Was „rozpałił w sobie na nowo charyzmat Boży, otrzymany przez włożenie rąk” (por. 2 Tm 1, 6) i jeszcze żarliwiej przeżywał radość z wyłącznego oddania się Chrystusowi.

W Rzymie, u św. Piotra, dnia 25 marca 1982 r., w Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, w czwartym roku Pontyfikatu.

Jan Paweł II, papież

I

1. Zwracamy się do Ciebie, Chryste Włócznika i Kalwarii, w tym dniu, który jest świętem naszego kapłaństwa.

Zwracamy się do Ciebie my wszyscy — Biskupi i Prezbiterzy — zjednoczeni w kapłańskich wspólnotach naszych Kościołów, a zarazem zespoleni powszechną jednością świętego i apostołskiego Kościoła.

Wielki Czwartek jest *dnem narodzin naszego kapłaństwa*. W tym dniu urodziliśmy się wszyscy. Tak jak dziecko rodzi się z łona matki, tak my narodziliśmy się z Twojego, o Chryste, jedynego i wiecznego kapłaństwa. Narodziliśmy się w łasce i mocy Nowego i Wiecznego Przyjścia — z Ciała i Krwi Twej odkupieńczej ofiary: z Ciała, które „za nas się wydaje”¹ — i z Krwi, która „za nas wszystkich zostaje przełana”².

Narodziliśmy się podczas Ostatniej Wieczerzy — zarazem u stóp Krzyża na Kalwarii: tam, gdzie jest źródło nowego życia, początek wszystkich sakramentów Kościoła, tam jest też początek naszego kapłaństwa.

¹ Por. Łk 22, 19.

² Por. Mt 26, 28.

Narodziliśmy się wraz z całym Ludem Bożym Nowego Przymierza, który Ty, „Umiłowany Ojca”,³ uczyniłeś „królestwem — kapłanami Bogu i Ojcu swojemu”⁴.

Zostaliśmy powołani *jako studzy* tego Ludu, który do wiekuiących przybytków Trzykroć Świętego Boga przynosi swe „duchowe ofiary”⁵.

Ofiara eucharystyczna jest „źródłem i szczytem całego życia chrześcijańskiego”⁶. Jest ofiarą jedyną i wszechogarniającą. Jest największym dobrem Kościoła. Jest jego życiem.

Dziękujemy Ci, o Chryste:

— za to, że Ty sam nas wybrałeś, włączając nas w specjalny sposób w Twoje kapłaństwo i znacząc nas znamięm niezatartym, które uzdalnia nas do składania Twojej własnej ofiary jako ofiary całego Ludu: ofiary pojednania, w której Ty nieustannie ofiarujesz Ojcu siebie samego, a w sobie — człowieka i świat;

— za to, że uczyniłeś nas szafarzami Eucharystii i Twego przebaczenia; uczestnikami Twojego Ewangelicznego posłannictwa; sługami Ludu Nowego Przymierza.

II

2. Panie Jezu Chryste! Kiedy przyszło Ci w dzień Wielkiego Czwartku rozstać się z tymi, których „do końca umiłowałeś”⁷ — przyobiegałeś im Ducha Prawdy. Mówiłeś: „Pożyteczne jest dla was moje odejście. Bo jeżeli nie odejdę, Poczyszyciel nie przyjdzie do was. A jeżeli odejdę, pošię Go do was”⁸.

Odszedłeś przez Krzyż, stawszy się „posłusznym aż do śmierci”⁹, „wyniszczyłeś samego siebie”¹⁰ z miłości, którą do końca nas umiłowałeś; i tą drogą, po Twoim Zmartwychwstaniu, został dany Kościołowi Duch Święty, który przyszedł i „zamieszkał” w Kościele „na wieki”¹¹.

To Duch Święty „mocą Ewangelii utrzymuje Kościół w ciągłej młodości, ustawicznie go odnawia i do doskonałego zjednoczenia”¹² z Tobą prowadzi.

Świadomi — każdy z nas — że poprzez Ducha Świętego, działającego w mocy Twego Krzyża i Zmartwychwstania, otrzymaliśmy sakramentalne kapłaństwo dla posługi ludzkiego zbawienia w Kościele Twoim

— błagamy dzisiaj, w ten Dzień, tak dla nas święty, o *nieustanną odnowę* Twojego kapłaństwa w Kościele poprzez Ducha Tego, który

³ Por. Kol. 1, 13.

⁴ Ap 1, 6.

⁵ 1 P 2, 5.

⁶ Konst. dogm. o Kościele, *Lumen gentium*, 11.

⁷ Por. J 13, 1.

⁸ J 16, 7.

⁹ Flp 2, 8.

¹⁰ Por. Flp 2, 7.

¹¹ Por. J 14, 16.

¹² Por. Konst. dogm. o Kościele, *Lumen gentium*, 4.

winien „utrzymywać w ciągłej młodości” w każdej epoce dziejów Twoją umiłowaną Oblubienicę,

— błagamy o to, aby każdy z nas odnajdywał w swoim sercu i życiu stale potwierdzał to autentyczne znaczenie, jakie jego osobiste powołanie kapłaństwie posiada zarówno w nim samym, jak też dla wszystkich ludzi,

— aby coraz dojrzalej oglądał wzrokiem wiary prawdziwy wymiar i piękno kapłaństwa,

— aby trwał w dziękczynieniu za dar powołania jako za łaskę ni-
czym niezasłużoną,

— aby nieustannie dziękując, umacniał się w wierności dla tego świętego daru, który właśnie dlatego, że jest tak bezinteresowny, tym bardziej zobowiązuje.

3. Dziękujemy Ci, że ukształtowałeś nas na sługi Twego Kapłaństwa, powołując nas do budowania Twego Ciała, Kościoła, nie tylko w szafarstwie sakramentów, ale również, a nawet przede wszystkim, *w głoszeniu Twojej „nauki o zbawieniu”*¹³, czyniąc nas uczestnikami Twego odpowiedzialnego zadania jako Pasterza.

Dziękujemy Ci, że zaufałeś nam, pomimo naszej słabości i ludzkiej ułomności, wlewając w Chrzcie św. powołanie i łaskę dążenia dzień po dniu do doskonałości.

Błagamy o to, abyśmy umieli zawsze miarą czystego serca oraz prawego sumienia czynić zadość naszym świętym zobowiązaniom. Obyśmy byli „do końca” wierni Tobie, który nas „do końca” umiłowałeś¹⁴.

Oby nie znajdowały przystępu do naszych dusz owe prądy i poglądy, które pomniejszają znaczenie służebnego kapłaństwa — opinie i tendencje, które godzą w sam zrab świętego powołania i posługi, do jakiej Ty, Chryste, wzywasz nas w Twoim Kościele.

Kiedy w Wielki Czwartek, ustanawiając Eucharystię i kapłaństwo, rozstawałeś się z tymi, których do końca umiłowałeś, przyobiegałeś im nowego „Pocieszyciela”¹⁵. Niechaj ten Pocieszyciel — „Duch Prawdy”¹⁶ — będzie z nami poprzez święte swoje dary! Niech będzie z nami Jego mądrość i rozum, wiedza i rada, męstwo, pobożność i bojaźń Bożą, abyśmy umieli zawsze rozeznawać to, co od Ciebie pochodzi, i abyśmy umieli odróżniać to, co pochodzi od „ducha świata”¹⁷ lub wręcz od „księcia tego świata”¹⁸.

Spraw, abyśmy Twego Ducha nie „zasmucali”¹⁹

— naszą małą wiarą i brakiem gotowości świadczenia Twej Ewangelii „czynnem i prawdą”²⁰,

¹³ Por. Dz 13, 26.

¹⁴ Por. J 13, 1.

¹⁵ J 14, 16.

¹⁶ J 14, 17.

¹⁷ 1 Kor 2, 17.

¹⁸ Por. J 16, 11.

¹⁹ Por. Ef 4, 30.

²⁰ 1 J 3, 18.

— zeświecczeniem i chęcią „upodobniania się do tego świata”²¹ za wszelką cenę,

— brakiem wreszcie tej miłości, która „cierpliwa jest, łaskawa jest...”, która „nie szuka poklasku...” i „nie szuka swego...”, która „wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko przetrzyma...” — tej miłości, która „współweseli się z prawdą”²².

Spraw, abyśmy „Ducha Twego nie zasmucali” tym wszystkim

— co niesie ze sobą smutek wnętrza i upadek duszy,

— co rodzi kompleksy i powoduje rozbicie,

— co czyni nas podatnym terenem wszelkich pokus,

— co ujawnia się jako chęć ukrycia swego kapłaństwa przed ludźmi, a zatem unikania jego oznak zewnętrznych,

— co ostatecznie może sprowadzić pokusę ucieczki pod pozorem „prawa do wolności”.

O, nie dopuść, byśmy kiedykolwiek mieli zubożyć pełnię i bogactwo tej wolności, którą uszlachetniliśmy i osiągnęli, oddając się Tobie i przyjmując dar kapłaństwa!

Spraw, abyśmy naszej wolności nie odebrali Tobie, któremu ten dar zawdzięczamy jako łaskę niewypowiedzianą!

Spraw, byśmy „Ducha Twego nie zasmucali”!

Daj nam *miłować tą miłością, którą Ojciec Twój „umiłował świat”*, gdy „Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne”²³.

Dzisiaj, w dniu, w którym Ty sam przyobiecaneś Twemu Kościołowi Ducha Prawdy i Miłości

— my wszyscy, łącząc się z Tymi, którym w czasie Ostatniej Wieczery jako pierwszym powierzyles sprawowanie Eucharystii, wołamy:

„Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi”²⁴, również owej kapłańskiej ziemi, którą użyżniłeś ofiarą Ciała i Krwi, ponawianą codziennie na ołtarzach poprzez nasze ręce, w winnicy Twojego Kościoła.

III

5. W dniu dzisiejszym wszystko nam mówi o tej miłości, którą „umiłowałeś Kościół, wydając zań samego siebie, aby go uświęcić...”²⁵.

Przez tę odkupieńczą miłość ostatecznego oddania uczyniłeś Kościół swoją Oblubienicą, przygotowując na drogach ziemskich jego doświadczeń wiekuiste „gody Baranka”²⁶ w „domu Ojca”²⁷.

²¹ Por. Rz 12, 2.

²² 1 Kor 13, 4—7.

²³ J 3, 16.

²⁴ Por. Ps 104 (103), 30.

²⁵ Por. Ef 3, 25 n.

²⁶ Dz 19, 7.

²⁷ J 14, 2.

Ta *oblubieńcza miłość Odkupiciela* — a zarazem odkupieńcza miłość Oblubienca — *owocuje we wszystkich „darach hierarchicznych i charyzmatycznych”, w które Duch Święty „uposaża” Kościół i „przy ich pomocy nimi kieruje”*²⁸.

Czyż wolno nam, o Panie, zwątpić w miłość Twoją?

Czyż wolno komukolwiek, kto kieruje się żywą wiarą w Założyciela Kościoła, zwątpić w tę miłość, której Kościół zawdzięcza całą swoją duchową żywotność?

Czy wolno nam zwątpić w to

— że Ty możesz i pragniesz dać swemu Kościołowi prawdziwych „szafarzy tajemnic Bożych”²⁹, a nade wszystko prawdziwych szafarzy Eucharystii?

— że Ty możesz i pragniesz obudzić w duszach ludzi, zwłaszcza młodych, charyzmat służby kapłańskiej — tak, jak został on przyjęty i ukształtowany w tradycji Kościoła?

— że Ty możesz i pragniesz w tych duszach obudzić, wraz z pragnieniem kapłaństwa, gotowość przyjęcia daru bezżenności dla Królestwa niebieskiego, jak tego dowiodło i dowodzi dzisiaj tyle pokoleń w Kościele katolickim?

Czy wypada — wbrew głosom ostatniego Soboru i Synodu Biskupów — nadal głosić, że Kościół powinien wyrzec się tej tradycji i tego dziedzictwa?

Czy nie jest natomiast obowiązkiem nas, kapłanów, przeżywać wielkodusznie i radośnie nasze zobowiązanie, przyczyniając się naszym świadectwem i działalnością do szerzenia tego ideału? Czy nie jest naszym zadaniem przyczyniać się do wzrostu liczby przyszłych kapłanów na służbę Ludowi Bożemu, starając się ze wszystkich sił budzić powołania i popierać niezastąpioną działalność Seminariów duchownych, w których powołani do kapłaństwa sakramentalnego mogliby znaleźć przygotowanie się do złożenia całkowitego daru z siebie Chrystusowi?

6. Odważam się w tym wielkoczwartkowym rozważaniu postawić moim Braciom pytanie aż tak daleko idące — ale właśnie ten Święty Dzień zdaje się wymagać od nas całkowitej i *bezwzględnej szczerości wobec Ciebie samego*, Wiekuisty Kapłanie i Dobry Pasterzu naszych dusz!

Tak. Zasmuca nas fakt, że lata posoborowe, niewątpliwie bogate w dobre zaczyny, hojne w budujące inicjatywy, owocne dla duchowej odnowy wszystkich dziedzin życia Kościoła, skądinąd przyniosły pewien kryzys i ujawniły wiele załamań.

Ale ... czy wolno nam w jakimkolwiek kryzysie zwątpić w Twoją miłość? W tę miłość, którą „umiłowałeś Kościół, wydając zań samego siebie”?³⁰

²⁸ Por. Konst. dogm. o Kościele. *Lumen gentium*, 4.

²⁹ 1 Kor. 4, 1.

³⁰ Por. Ef 5, 25.

Czy miłość ta i moc Ducha Prawdy nie są większe od każdej ludzkiej słabości? Również wówczas, kiedy ta słabość zdaje się brać górę, czyniąc się w dodatku wykładnikiem „postępu”!

Miłość, którą obdarowujesz Kościół, przeznaczona jest zawsze dla słabego człowieka — i narażona na skutki jego słabości. A przecież *Ty nie rezygnujesz nigdy z tej miłości*, która podnosi człowieka i Kościół, stawiając im ściśle wymagania.

Czy wolno nam „pomniejszać” tę miłość? Czy nie pomniejszamy jej, ilekroć z powodu słabości człowieka orzekamy, że należy zrezygnować z wymagań, jakie ona stawia?

IV

7. „Proście Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na żniwo swoje”³¹.

W Wielki Czwartek, który jest dniem narodzin kapłaństwa każdego z nas, oglądamy oczyma wiary cały ogrom tej miłości, która kazała Ci w Tajemnicy paschalnej stać się „posłusznym aż do śmierci” — i w tym świetle widzimy też lepiej naszą niegodność.

Czujemy potrzebę wyznania — dziś bardziej niż kiedykolwiek: „Panie, nie jestem godzien...”.

Zaprawdę „słudzy nieużyteczni jesteśmy”³².

Widzimy jednak tę naszą niegodność i „nieużyteczność” z taką prostotą, jaka właśnie czyni nas *ludźmi wielkiej nadziei*: „Nadzieja zawieść nie może”, gdy „miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany”³³.

Ten Dar — to właśnie owoc Twojej miłości: owoc Wieczernika i Kalwarii.

Wiara, nadzieja i miłość muszą być miarą właściwą naszych ocen i naszych poczynąń.

Dziś, w dniu ustanowienia Eucharystii, prosimy Cię z największą pokorą i z taką żarliwością, na jaką nas stać, ażeby była ona sprawowana na całym okręgu ziemi przez powołanych do tego szafarzy — aby *żadnej wspólnocie Twych uczniów i wyznawców nie brakowało* tej Najświętszej Ofiary i duchowego Pokarmu.

8. Eucharystia jest nade wszystko darem dla Kościoła — niewypowiedzianym darem.

I kapłaństwo jest również *darem* dla Kościoła — *ze względu na Eucharystię*.

Dzisiaj, gdy często się mówi: wspólnota ma prawo do Eucharystii — trzeba szczególnie pamiętać, że Ty poleciłeś swym uczniom „prosić Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na żniwo swoje”³⁴.

³¹ Mt 9, 38.

³² Łk 17, 10.

³³ Rz 5, 5.

³⁴ Por. Mt 9, 38.

Jeśli się nie „prosi” żarliwie — jeśli się nie zabiega ze wszystkich sił, aby Pan zsyłał wspólnotom dobrych szafarzy Eucharystii — czy można wówczas z wewnętrznym pokryciem twierdzić, że „wspólnota ma prawo”...?

Jeśli prawo ... to prawo daru! A daru nie można traktować tak, jakby nie był darem. O dar trzeba stale prosić. Prosić na kolanach.

Trzeba więc — ze względu na Eucharystię, która jest największym darem Pana dla Kościoła — *prosić o kapłanów*, kapłaństwo bowiem również jest darem dla Kościoła.

W Wielki Czwartek, skupieni w naszych kapłańskich wspólnotach wraz z Biskupami, prosimy Cię, Panie, abyśmy zawsze byli przejęci wielkością daru, którym jest sakrament Twego Ciała i Krwi.

Spraw, abyśmy w wewnętrznej zgodności z ekonomią Łaski i prawem daru, stale „prosili Pana żniwa”, i aby nasze wołanie płynęło z czystego serca, mającego w sobie prostotę i szczerłość prawdziwych uczniów. Wtedy *Ty, Panie, nie odmówisz* naszej prośbie.

9. Musimy wołać do Ciebie wołaniem tak potężnym, jak tego domaga się wielkość sprawy i potrzeba czasów. I tak też, błagając, wołamy.

A przecież mamy świadomość, że, nie umiemy się modlić tak, jak trzeba”³⁵. Czyż nie jest tak, że zaledwie dotykamy sprawy, która nas przerasta? A przecież jest to nasza sprawa. Nie ma żadnej innej, która byłaby tak bardzo nasza jak ta.

I dzień Wielkiego Czwartku jest naszym świętem.

Myślmy zarazem o tych łańcach, które „bieleją na żniwo”³⁶.

I dlatego ufamy, że *Duch przyjdzie „z pomocą naszej słabości”* — On, który „przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami”³⁷.

Przecież to On sam „utrzymuje Kościół w ciągłej młodości, ustawicznie go odnawia i do doskonałego zjednoczenia z Oblubieńcem prowadzi”³⁸.

10. Nie wiemy, czy w wieczniku Wielkiego Czwartku była *Matka Twoja*. A jednak przez Nią szczególnie błagamy. Cóż może Jej być bliższego, jak Ciało i Krew własnego Syna, powierzone Apostołom w Eucharystycznej Tajemnicy — Ciało i Krew, które nasze kapłańskie ręce składają wciąż w ofierze „za życie świata”³⁹?

Więc przez *Nią* wszyscy dziś szczególnie dziękujemy Ci i przez *Nią* błagamy

— aby odnawiało się w mocy Ducha Świętego nasze kapłaństwo,

— aby tętniła w nim stale pokorna lecz mocna pewność powołania i posłannictwa,

³⁵ Rz 8, 26.

³⁶ J 4, 35.

³⁷ Rz 8, 26.

³⁸ Konst. dogm. o Kościele, *Lumen gentium*, 4.

³⁹ J 6, 51.

— aby rosła gotowość świętej służby.

Chryste Wieczernika i Kalwarii!

Przyjmij nas wszystkich, Kapłanów Roku Pańskiego 1982, i tajemnicą Wielkiego Czwartku uświęć nas na nowo. Amen.

6

SACRA PAENITENTIARIA APOSTOLICA

BEATISSIME PATER,

Primas Poloniae, una cum toto Episcopatu eiusdem Nationis sollemni modo celebrare intendit annum sexies centenarium ab inita publica veneratione sacrae imaginis Beatae Mariae Virginis Claromontanae, quam christifideles in tota Polonia, Czestochowae praesertim, filiali cultu et affectu prosequuntur.

Ut autem haec sollemnia horum christifidelium spirituali aedificationi quam maxime proficiant, Sanctitatem Tuam enixe rogat indulgentiarum munere illa ditare.

Et Deus, etc.

Die 6 februarii 1982

SACRA PAENITENTIARIA APOSTOLICA, de Ss. mi D.N. IOAN-NIS PAULI Pp. II expressa Auctoritate, benigne concedit:

1) Indulgentiam plenariam a christifidelibus, paenitentiae sacramento rite expiatis, sacra Synaxi refectis et ad mentem Summi Pontificis aliquam orationem pie recitantibus (ex. gr. Pater et Ave), acquirendam:

a) quoties alicui celebrationi liturgicae in Sanctuario Claromontano interfuerint;

b) si ecclesiam cathedralem vel paroecialem visitaverint, cum ad alterutram sacra imago Deiparae Virginis Claromontanae pia in peregrinatione accesserit;

c) semel in praedicto anno, die ab unoquoque christifideli eligendo, si propriam ecclesiam cathedralem devote visitaverint ibique Pater et Credo recitaverint.

2) Facultatem pro Em. mo Cardinali vel Exc. mo Episcopo, qui praecepit annu sexies centenarii sacram celebrationem in Basilica Claromontana peraget, impertiendi, expletis iisdem sacris, Benedictionem Papalem cum adnexa plenaria indulgentia, lucranda a christifidelibus qui uti supra dispositi, eandem Benedictionem devote acceperint.

Praesenti durante praefato anno celebrationis tantum valituro. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

J. Card. Paupini

P. M.

*Sac. Aloysius de Mag.
Regens*

Tłumaczenie z oryginału łacińskiego

ŚWIĘTA PENITENCJARIA APOSTOLSKA

OJCZE ŚWIĘTY,

Prymas Polski razem z całym Episkopatem Polski zamierza uroczysto obchodzić rok 600-lecia obecności cudownego Obrazu Najświętszej Maryi Panny Jasnogórskiej, który wierni w całym narodzie, szczególnie w Częstochowie, otaczają synowską czcią i miłością.

Aby zaś wierni z okazji tych uroczystości odnieśli jak największy pożytek duchowy, usilnie prosi Waszą Świętobliwość o wzbogacenie ich odpustami.

• Dnia 6 lutego 1982 roku

Święta Penitencjaria Apostolska na mocy władzy udzielonej przez Ojca Świętego Jana Pawła II, łaskawie udziela:

1. Odpustu zupełnego tym wiernym, którzy po przyjęciu Sakramentu Pokuty i Komunii św. pomodlą się pobożnie w intencji Ojca świętego (np. Ojcze nasz i Zdrowaś):

a) ilekroć będą uczestniczyć w jakimś nabożeństwie w Sanktuarium Jasnogórskim;

b) gdy odwiedzą Kościół katedralny lub parafialny w czasie peregrinacji Obrazu Bogarodzicy Dziewicy Jasnogórskiej;

c) raz w roku jubileuszowym, w dniu wybranym przez wiernych, gdy odwiedzą własny Kościół katedralny i pobożnie odmówią „Ojcze nasz” i Wyznanie wiary („Wierzę”).

2. Kardynałowi lub Biskupowi, który odprawia główne nabożeństwo z okazji 600-lecia w bazylice jasnogórskiej, władzy udzielania, pod zwykłymi warunkami, Błogosławieństwa Papieskiego wraz z odpustem zupełnym wiernym, którzy wezmą udział w tym nabożeństwie.

Powyższy indult jest ważny na czas trwania całego roku jubileuszowego.

J. Kard. Paupini

Penit. W.

Ks. Prał. Alojzy De Magistris

**SACRA CONGREGATIO
PRO CAUSIS SANCTORUM
PROT. N. 719—71/1982.
PATAVINA SEU VARSAVIEN.
CANONIZATIONIS BEATI MAXIMILIANI KOLBE
SACERDOTIS PROFESSI O.F.M. CONVENTUALIUM**

Summus Pontifex IOANNES PAULUS Divina Providentia Papa II, instante Conferentia Episcopali Poloniae atque attenta relatione Sacrae Congregationis pro Causis Sanctorum, referente quidem Em. mo ac Rev. mo Domino Augustino Cardinali Casaroli, Secretario Status, benigne dispensavit a praescripto Canonis 2138 par. 1 C.J.C., ita ut ad Sollemnem Canonizationem Beati Maximiliani Kolbe, sacerdotis professi O.F.M. Conventualium, absque miraculis, quandocumque celebrandam deveniri possit.

Contrariis non obstantibus quibuslibet.

Die 19. Ianuarii a.D. 1982.

Petrus card. Palazzini, Praefectus

II. AKTA EPISKOPATU POLSKI

**INSTRUKCJA
EPISKOPATU POLSKI DLA DUCHOWIEŃSTWA
DOTYCZĄCA WPROWADZENIA W ŻYCIE
NOWYCH OBRZĘDÓW POKUTY**

Święta Kongregacja Kultu Bożego, wykonując polecenie Drugiego Soboru Watykańskiego (KL 72), przygotowała nowe Obrzędy Pokuty. Zatwierdził je Papież Paweł VI i polecił ogłosić oraz włączyć do Rytuału Rzymskiego na miejsce dotąd obowiązujących, co nastąpiło dnia 2 grudnia 1973 r.

Na zlecenie Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, Komisja Episkopatu ds. Liturgii przygotowała polski przekład nowych Obrzędów Pokuty. Po zatwierdzeniu go przez Konferencję Episkopatu, przekład zatwierdziła Stolica Apostolska dekretem z dnia 10 marca 1978 r.

Wydanie książkowe tej nowej części Rytuału ukazało się staraniem Księgarni św. Jacka w Katowicach przy końcu r. 1981.

Konferencja Plenarna Episkopatu obradująca w Warszawie w dniach 25 i 26 listopada 1981 ustaliła I Niedzielę Adwentu 1982 jako termin wejścia w życie nowych Obrzędów Pokuty w diecezjach w Polsce, przeznaczając okres poprzedzający na zapoznanie się przez Duchowieństwo z treścią księgi rytuału oraz na duszpasterskie przygotowanie wiernych.

I. Treść nowej Księgi: Obrzędy Pokuty

Tytuł księgi wskazuje, że treść dotyczy nie tylko sprawowania sakramentu pojednania, ale ukazuje pokutę jako podstawowy element całego życia chrześcijańskiego zgodnie z duchem Ewangelii.

Treść jest następująca:

Po wprowadzeniu teologiczno-pastoralnym następują rozdziały zawierające obrzędy sprawowania sakramentu pokuty jednego penitenta, wielu penitentów ze spowiedzią indywidualną i wielu penitentów ze spowiedzią i rozgrzeszeniem ogólnym. Rozdział czwarty zawiera duży zestaw tekstów Pisma Świętego i modlitw do wyboru przy sprawowaniu sakramentu pojednania i z okazji nabożeństw pokutnych. W trzech końcowych dodatkach mamy formuły uwolnienia od cenzur i nieprawidłowości, wzory nabożeństw pokutnych i wzór rachunku sumienia. Księga jak widać z treści jest nie tylko obrzędowym rytuałem, ale podręcznikiem w tej bardzo ważnej dziedzinie duszpasterskiego posługiwania. Z tej racji każdy kapłan powinien ją posiadać.

II. Przygotowanie Duchowieństwa i Wiernych

W okresie poprzedzającym wprowadzenie nowych Obrzędów Pokuty:

1. Duchowieństwo zapozna się z treścią księgi, szczególnie z wprowadzeniem teologiczno-pastoralnym.
2. W diecezjach odbędą się konferencje rejonowe Duchowieństwa celem omówienia nowej części rytuału z uwzględnieniem niniejszej Instrukcji.
3. List Episkopatu poinformuje wiernych o nowych Obrzędach Pokuty.
4. Duszpasterze przygotowują wiernych przez katechezy wyjaśniając treść nowej formuły sakramentalnego rozgrzeszenia oraz współdziałanie penitenta w samym sakramencie.

Uwaga: Zgodnie z zaleceniem Drugiego Soboru Watykańskiego obrzędy i formuła sakramentu pokuty zostały tak ujęte, aby jaśniej wyrażać naturę i skutek tego sakramentu (KL n. 72).

Tekst formuły:

Bóg Ojciec miłosierdzia,
który pojednał świat ze sobą
przez śmierć i zmartwychwstanie swojego Syna
i zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów,
niech ci udzieli przebaczenia i pokoju przez posługę Kościoła.

I JA ODPUSZCZAM TOBIE GRZECHY

W IMIĘ OJCA I SYNA † I DUCHA ŚWIĘTEGO.

Penitent: AMEN.

W katechezie powinno się wyjaśnić wiernym:

- a) Sakrament Pokuty należy do Liturgii Kościoła — zawiera więc rzeczywistość nadprzyrodzoną — jest nią działanie Ojca przez Syna w Duchu Świętym — przez posługę Kościoła.

- b) Skutkiem jest uświęcenie człowieka — grzesznika — równocześnie uwielbienie, które składa Panu Bogu penitent w łączności z kapłanem pod tchnieniem Ducha Świętego.
- c) Do sakramentalnej liturgii należą także akty penitenta: żal za grzechy, wyznanie win, zadośćuczynienie i poprawa życia.

Tematyka katechez w oparciu o formułę rozgrzeszenia:

- 1. Miłosierdzie Ojca niebieskiego jest źródłem pojednania.
- 2. Pojednanie grzesznika związane jest z Misterium Paschalnym Chrystusa Pana.
- 3. Rola Ducha Świętego w odpuszczeniu grzechów.
- 4. Rola Kościoła w sakramencie pojednania.
- 5. Współdziałanie penitenta w sakramencie pojednania z Bogiem.

III. Przebieg sakramentalnego obrzędu

Przebieg sakramentalnego obrzędu przy indywidualnej spowiedzi został zachowany bez zasadniczych zmian. Dodano jedynie teksty do dowolnego wyboru dla spowiednika i penitenta. Dotychczasowy tedy porządek obrzędu mieści się całkowicie w ramach obrzędu w nowym rytuale.

Dla uniknięcia wątpliwości w praktyce duszpasterskiej Konferencja Episkopatu ustala dla wszystkich diecezji w Polsce następujące zasady:

A. Kapłani — spowiednicy:

- 1. Zachowują przepisy zawarte we Wprowadzeniu teologiczno-pastoralnym w rozdziale „Sprawowanie sakramentu Pokuty w Polsce”, str. 34—35 nr 38.
- 2. Zachowują porządek obrzędu pojednania podany w rozdziale I, który w swej zasadniczej strukturze nie odbiega od obrzędu dotychczasowego. Ubogacony został trzema elementami:
 - a) słowami zachęty kierowanymi do penitenta przed rozpoczęciem wyznania win,
 - b) odpowiedzią penitenta: AMEN po słowach rozgrzeszenia, oraz
 - c) aktem uwielbienia Boga na zakończenie obrzędu.Pierwsze dwa elementy są obowiązkowe, trzeci do wyboru, zaleca się stosować go, kiedy wierni ten akt sobie przyswoją.
- 3. Wszystkie słowa wypowiadają w kierunku penitenta (do krątek konfesjonału), aby je słyszał i rozumiał. Głos ma być przyciszony podobnie jak było dotąd w rozmowie z penitentem podczas wyznawania win.
- 4. W sytuacji „negationis absolutionis” — z uwagi na „Sigillum sacramentale” udziela się penitentowi błogosławieństwa, na które penitent, jak po absolucji odpowiada AMEN.
- 5. Część obrzędu o czytaniu słowa Bożego przy spowiedzi indywidualnej nie ma u nas zastosowania. Wierni będą mogli korzystać z odpowiednich tekstów podczas przygotowania się do spowiedzi, kiedy zaistnieje możliwość wydania ich i udostępnienia wiernym.

B. Proboszczowie i rektorzy kościołów zatroszczą się o to, by:

- a) konfesjonały zostały uzupełnione odpowiednimi zasłonami przy kratkach od strony spowiednika i penitenta, wymaga tego bowiem właściwe, zgodne z nowym obrzędem sprawowanie sakramentu pokuty. (W licznych kościołach konfesjonały mają już takie zasłony).
- b) w konfesjonałach znajdowały się kartoniki z tekstem formuły rozgrzeszenia wypisanym pismem maszynowym.

C. Wierni:

1. Wierni przystępując do sakramentu pokuty zachowują porządek całego obrzędu jak dotąd.
2. Pouczeni w katechezie przygotowującej mają wiedzieć, że:
 - a) po pozdrowieniu i znaku krzyża świętego słuchają słów zachęty ze strony spowiednika;
 - b) kiedy spowiednik wypowie słowa formuły rozgrzeszenia odpowiadają: Amen.
3. Postawę przy konfesjonale zachowują taką, by mogli słyszeć wszystkie słowa spowiednika.
4. Teksty w obrzędzie do dowolnego wyboru dziatwa i młodzież przyswoi sobie z biegiem czasu w katechezie. Wierni starsi mogą wyrazić żal i postanowienie słowami jak dotąd.
5. Końcowy akt uwielbienia Pana Boga przez spowiednika i penitenta jest do dowolnego wyboru przez spowiednika. Dlatego może być wprowadzony z biegiem czasu po przyswojeniu sobie przez wiernych tego aktu przez katechezę.

IV. Obrzęd pojednania wielu penitentów z indywidualną spowiedzią i rozgrzeszeniem.

Obrzęd można stosować przy okazji rekolekcji, dni skupienia oraz spowiedzi niewielkich grup wiernych. Wymaga ten obrzęd przeprowadzenia katechezy przygotowawczej ukazującej naturę kościelną sakramentu pojednania — czyli jego wymiar społeczny. Dobrze przeprowadzony przez duszpasterza będzie owocny dla korzystających z sakramentu pokuty w ramach tego obrzędu.

V. Obrzęd pojednania wielu penitentów z ogólną spowiedzią i rozgrzeszeniem

Części rytuału, gdzie jest mowa o spowiedzi ogólnej z ogólnym rozgrzeszeniem, u nas są nieaktualne. Na mocy uprawnień zawartych w nr 38 Wprowadzenia — Konferencja Episkopatu Polski uznała, że w polskich diecezjach nie ma potrzeby stosowania tej możliwości: nn. 31—35, 40 c, 61—68. Obowiązują przepisy zawarte w rozdziale „Sprawowanie Sakramentu Pokuty w Posce” (n. 38+).

VI. Zestaw tekstów Słowa Bożego i modlitw.

Zawarty w rytuale zestaw tekstów Słowa Bożego i modlitw będzie w duszpasterstwie bardzo pożyteczny. Może być wykorzystany nie tylko przy sprawowaniu sakramentu pojednania i nabożeństw pokutnych określonych przepisami nabożeństw pokutnych, ale także z okazji różnych nabożeństw adoracyjno-pokutnych takich jak: nabożeństwa podczas misji, rekolekcji, adoracji pierwszopiątkowych (godzin świętych), czuwań wynagradzających itp.

Redaktorzy modlitewników powinni włączyć do treści krótsze teksty słowa Bożego i modlitwy jako pomoc przy przygotowaniu się do spowiedzi.

VII. Nabożeństwa pokutne

Rozdział V Wprowadzenia do nowych obrzędów pokuty zaleca praktykowanie nabożeństw pokutnych zwłaszcza w adwencie i Wielkim Poście. Podkreślony jest ich cel, mianowicie rozwijanie ducha i cnoty pokuty oraz przygotowanie do owocniejszego przyjęcia sakramentu Pokuty" (str. 197 n. 1). W dodatku umieszczone są wzory nabożeństw pokutnych.

Jeżeli chodzi o tę część rytuału — duszpasterstwo w naszej Ojczyźnie na tym odcinku ma trwały dorobek. Zadanie bowiem nabożeństw pokutnych nakreślone przez nowe Obrzędy pokuty, spełniają u nas urządzone powszechnie rekolekcje wielkopostne i adwentowe. Ten sam cel mają praktykowane u nas już przez szereg pokoleń nabożeństwa „Gorzkich Żali”, unikalne chyba w Kościele Powszechnym, podczas których wierni wchodzą duchowo „w przepaść męki Chrystusa” po to właśnie, aby przemienić swoje życie na coraz to wierniejsze Chrystusowi Panu. Jednakowoż materiały zawarte w nowym rytuale dla naszej praktyki duszpasterskiej wnoszą nowe naświetlenia, szczególnie bogatą podbudowę biblijną.

Zasady, którymi kierować się będziemy w tej dziedzinie są następujące:

1. Pielęgnowujemy gorliwie praktykę rekolekcji wielkopostnych i adwentowych oraz nabożeństwo „Gorzkich Żali”,
2. Korzystamy z naświetleń ukazujących celowość nabożeństw pokutnych i materiałów zawartych w rytuale, ubogacając nimi umiejętnie nasze liturgiczne duszpasterstwo,
3. Z okazji misji i rekolekcji — zwłaszcza grupowych — urządzamy nabożeństwa pokutne według wzorów podanych w nowym rytuale, zachowując odnośne zarządzenia diecezjalne.

Powyższe przepisy wykonawcze zostały uchwalone przez Konferencję Plenarną Episkopatu obradującą w Warszawie w dniach 25 i 26 lutego

1982 roku. Obowiązują w diecezjach polskich. Należy je ogłosić w urzędowych pismach diecezjalnych.

Arcybiskup Józef Glemp
Prymas Polski
Przewodniczący Konferencji Episkopatu
Biskup Stanisław Jakiel
Przewodniczący Komisji ds. Liturgii

9

KOMUNIKAT SEKRETARIATU PRYMASA POLSKI

Sekretariat Prymasa Polski podaje do wiadomości, że Ojciec św. Jan Paweł II ofiarował do szpitala „Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie cenną aparaturę do badań diagnostycznych za pomocą izotopów.
Warszawa, dnia 4 lutego 1982 roku.

III. AKTA METROPOLITY WROCŁAWSKIEGO

10

DEKRET EREKCYJNY PARAFII POD WEZWANIEM ŚW. MIKOŁAJA W PICHOROWICACH DEKANAT- ŚRODA ŚLĄSKA

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Pichorowice w Dekanacie Środa Śląska, zarządzam i podaję do wiadomości, co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy uczęszczają do kościoła pod wezwaniem św. Mikołaja w Pichorowicach i są obsługiwani przez duszpasterza zamieszkałego tamże, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem św. Mikołaja w Pichorowicach.

§ 2

Nowa parafia powstaje po wyłączeniu miejscowości Pichorowice, Jarosław, Pielaszkowice i Sokolniki z parafii pod wezwaniem św. Marcina w Ujeździe Górnym, dekanat Środa Śląska oraz miejscowości Samborz z parafii pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Kostomłotach, dekanat Kąty Wrocławskie.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Środa Śląska.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele pod wezwaniem św. Mikołaja w Pichorowicach, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 KPK, nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Cieżar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie urzędową pieczętą z napisem w otoku (Święty Mikołaj): „Sigillum Ecclesiae parochialis Rom. Cath. Sancti Nicolai in Pichorowice” lub „Rzym, kat. Kościół parafialny św. Mikołaja w Pichorowicach”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie w uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła dnia 29 czerwca 1981 roku.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym w Ujeździe Górnym, w Kostomłotach i Pichorowicach, w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 12 czerwca 1981 roku.

Ks. Stefan Kruszek
Notariusz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

11

**DEKRET EREKCYJNY
PARAFII P.W. BŁOGOSŁAWIONEGO OJCA MARIII MAKSYMILIANA
KOLBEGO W LUBINIE W DEKANACIE LUBIN**

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Lubin — Osiedle Przyleśnie w dekanacie Lubin, zarządzam i podaję do wiadomości, co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy mieszkają na Osiedlu Przylesie w Lubinie, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy, wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Błogosławionego Ojca Marii Maksymiliana Kolbego w Lubinie, dekanat Lubin.

§ 2

Nowa parafia powstaje po wydzieleniu z parafii pod wezwaniem Najśw. Serca Pana Jezusa w Lubinie: Przylesia I: ul. Jastrzębia, ul. Leśnicka, ul. Leśna, ul. Pawia, ul. Wronia; Przylesia II: ul. Gajowa, ul. Orla, ul. Ptasia, ul. Sokoła, ul. Sportowa, ul. Wrzosowa; Przylesia III: ul. Sowia, ul. Krucza, ul. Żurawia.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Lubin.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele pod wezwaniem Błogosławionego Ojca Marii Maksymiliana Kolbego w Lubinie — Osiedle Przylesie, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciążar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego będzie się posługiwał urzędową pieczętą z napisem w otoku (Błogosławiony Ojciec Maria Maksymilian Kolbe): „Sigillum Ecclesiae paroecialis Rom. Cath. Beati Patris Maria Maximiliani Kolbe in Lubin” lub „Rzym. kat. Kościół parafialny Błogosławionego Ojca Marii Maksymiliana Kolbego w Lubinie”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie w uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła dnia 29 czerwca 1981 roku.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem Najśw. Serca Pana Jezusa w Lubinie i w kościele parafialnym pod wezwaniem Błogosławionego Ojca Marii Maksymiliana Kolbego w Lubinie w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 12 czerwca 1981 roku.

Ks. Stefan Kruszak
Notariusz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski
12

DEKRET EREKCYJNY PARAFII P.W. ŚW. PIOTRA I PAWŁA AP. W SOBOCIE W DEKANACIE LUBOMIERZ

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Sobota w dekanacie Lubomierz, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy mieszkają w Sobocie, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy, wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem św. Piotra i Pawła Ap. w Sobocie, dekanat Lubomierz.

§ 2

Nowa parafia powstaje z samodzielnego wikariatu Sobota, obejmującego następujące miejscowości: Sobota, Dębowy Gaj, Gorczyca, Pieszków, Dłużec i Radomiłowice.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Lubomierz.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele pod wezwaniem św. Piotra i Pawła Ap. w Sobocie, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 KPK, nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciążar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego będzie się posługiwał urzędową pieczęcią z napisem w otoku (św. Piotr i Paweł Ap.): „Sigillum Ecclesiae paroecialis Rom. Cath. Sanctorum Petri et Pauli Ap. in Sobota” lub „Rzym kat. Kościół parafialny św. Piotra i Pawła Ap. w Sobocie”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie w uroczystość Wniebowzięcia NMP dnia 15 sierpnia 1981 roku.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Piotra i Pawła Ap. w Sobocie w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 28 lipca 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancelerz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

13

DEKRET EREKCYJNY PARAFII P.W. NARODZENIA NAJŚW. MARYI PANNY W SMOLCU W DEKANACIE KĄTY WROCŁAWSKIE

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Smolec w dekanacie Kąty Wrocławskie, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy uczęszczają do kościoła pod wezwaniem Narodzenia NMP w Smolcu, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy, wysłuchaniu stron zainteresowanych, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy ni-

niejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Narodzenia NMP w Smolcu, dekanat Kąty Wrocławskie.

§ 2

Nowa parafia powstaje z podziału terytorialnego parafii Jazzkotle z siedzibą w Smolcu i obejmuje miejscowości: Smolec, Krzeptów, Rybnica, Makronos Górny.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Kąty Wrocławskie.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele pod wezwaniem Narodzenia NMP w Smolcu, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego będzie się posługiwał urzędową pieczętą z napisem w otoku (Najśw. Maryja Panna): Sigillum Ecclesiae paroecialis Rom. Cath. Nativitatis BMV in Smolec" lub „Rzym. kat. Kościół parafialny Narodzenia Najśw. Maryi Panny w Smolcu”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie w uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny dnia 15 sierpnia 1981 roku.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem Narodzenia NMP w Smolcu, i w kościele parafialnym pod wezwaniem Wniebowstąpienia Pańskiego w Jazzkotle w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 28 lipca 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocylowski
Kancłérz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

DEKRET EREKCYJNY
PARAFII P.W. MARYI MATKI KOŚCIOŁA W DZIERŻONIOWIE
W DEKANACIE DZIERŻONIÓW-PÓLNOC

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Dzierżoniów w dekanacie Dzierżoniów-Północ, zarządzam i podaję do wiadomości, co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, Wikariatu samodzielnego p.w. Maryi Matki Kościoła w Dzierżoniowie, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy, wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Maryi Matki Kościoła w Dzierżoniowie, dekanat Dzierżoniów-Północ.

§ 2

Nowa parafia powstaje po wydzieleniu z parafii pod wezwaniem św. Jerzego w Dzierżoniowie ulic: Pl. Bieruta, Botwina (nr 1—5 i 2—12), Dubois, Garbarska, J. Hempla, Kilińskiego, Klasztorna (północna strona) do ul. Piastowskiej, Kolejowa, Kopernika od nr 7 i 12, Kościuszki, Kraśńskiego od nr 40 i 51, Mickiewicza, Miernicza, Nowa, Osadnicza, Piastowska lewa strona od ul. Strzelniczej do Osiedla Kolorowego, Piękna, Poczтова, Podwalna, Rzeźnicza, Hanki Sawickiej, Strzelnicza północna strona do ul. Piastowskiej, Świdnicka, Świerczewskiego (strona parzysta), Plac Wolności (strona północna), Thaelmana, Zielona i z parafii pod wezwaniem Chrystusa Króla w Dzierżoniowie ulic: Botwina od nr 1—45, Brzozowa, Komuny Paryskiej numery nieparzyste od 1—63 i numery parzyste 2—20, 22 Lipca, Marszałkowska, Mostowa, Nowogrodzka, Rosenbergów, Słowackiego, Świdnicka od nr 1—58.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Dzierżoniów-Północ.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele pod wezwaniem Maryi Matki Kościoła w Dzierżoniowie, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie parsonelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego będzie się posługiwał urzędową pieczętą z napisem w otoku (Najśw. Maryja Panna): Sigillum Ecclesiae paroecialis Rom. Cath. BMV Matris Ecclesiae in Dzierżoniów" lub „Rzym, kat. Kościół parafialny Maryi Matki Kościoła w Dzierżoniowie”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 15 października 1981 roku.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem Maryi Matki Kościoła w Dzierżoniowie, w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Jerzego w Dzierżoniowie i w kościele parafialnym pod wezwaniem Chrystusa Króla w Dzierżoniowie w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 5 października 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancelerz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

15

**DEKRET EREKCYJNY
PARAFII P.W. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO
W WAŁBRZYCHU-PODZAMCZE
W DEKANACIE WAŁBRZYCH-PÓLNOC**

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra Ludu Bożego miejscowości Wałbrzych-Podzamcze, w dekanacie Wałbrzych-Północ, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy mieszkają na Osiedlu Wałbrzych-Podzamcze, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy, wysłuchanie zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu

Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Wałbrzychu-Podzamcze, dekanat Wałbrzych-Północ.

§ 2

Nowa parafia powstaje po wydzieleniu z parafii pod wezwaniem św. Anny w Wałbrzychu-Szczawienku ulic: Basztowa, Grodzka, Hetyńska, Kasztelańska w sektorze „A” i „B” oraz mających powstać ulic w sektorach „C” i „D” na skutek budowania tam domów mieszkalnych. Granicę zachodnią dzielącą nową parafię z parafią p.w. Wniebowzięcia NMP w Szczawnie Zdroju stanowić będzie biegnący tam tor kolejowy, od południa ul. Wieniawskiego nadal należąca do parafii p.w. św. Anny w Wałbrzychu-Szczawienku; od wschodu granicę z parafią p.w. św. Anny w Wałbrzychu-Szczawienku stanowić będzie potok Szczawnik za wyjątkiem pl. Reymonta, który nadal będzie należał do parafii św. Anny w Wałbrzychu-Szczawienku.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Wałbrzych-Północ.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Wałbrzychu-Podzamcze, którą niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterz, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego będzie się posługiwał urzędową pieczętą z napisem w otoku (znak Krzyża): „Sigillum Ecclesiae paroecialis Rom. Cath. Exaltationis Sanctae Crucis in Wałbrzych-Pod-

zamcze" lub Rzym-Kat. Kościół parafialny Podwyższenia Krzyża Świętego w Wałbrzychu-Podzamcze".

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 15 października 1981 r.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem Św. Anny w Wałbrzychu-Szczawienko, w kościele parafialnym pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Wałbrzychu-Podzamcze i w kościele parafialnym pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Szczawnie Zdroju, w najbliższą niedzielę po otrzymaniu. Dan we Wrocławiu, dnia 5 października 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancelarz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

16

DEKRET EREKCYJNY PARAFII POD WEZWANIEM MATKI BOŻEJ BOLESNEJ W CHROSTNIKU W DEKANACIE LUBIN

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości: Chrostnik i Krzeczyn Wielki w dekanacie Lubin, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych samodzielnego wikariatu p.w. Matki Bożej Bolesnej w Chrostniku oraz miejscowości Krzeczyn Wielki, ze względu na liczebność parafian i rozległość terytorialną wymienionych parafii, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Matki Bożej Bolesnej w Chrostniku w dekanacie Lubin.

§ 2

W skład nowoutworzonej parafii wchodzi miejscowości Chrostnik i Krzeczyn Wielki.

§ 3

Nową parafię włączamy do Dekanatu Lubin.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele p.w. Matki Bożej Bolesnej w Chrostrniku, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 § 2 KPK, nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za usługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie urzędową okrągłą pieczętą w napisem w otoku: „Sigillum Ecclesiae parochialis Rom. Cath. BMV Dolorosae in Chrostrnik” lub „Rzym. katol. parafia p.w. Matki Bożej Bolesnej w Chrostrniku”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 20 grudnia 1981 r.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym w Chrostrniku w dwie najbliższe niedziele, po otrzymaniu podczas wszystkich nabożeństw.

Dan we Wrocławiu, dnia 27 listopada 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocylowski
Kancierz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

17

DEKRET EREKCYJNY PARAFII P.W. NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NMP W LIPINACH W DEKANACIE LUBIN

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Lipiny w dekanacie Lubin, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych miejscowości: Lipiny, Gorzelin, Raszowa Duża, Raszowa Mała, Raszówka, ze względu na liczebność parafian i rozległość terytorialną wymienionych parafii, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 e r y g u j e m y niniejszym rzymskokatolicką parafię p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lipinach, w dekanacie Lubin.

§ 2

W skład nowoutworzonej parafii wchodzi miejscowości: Lipiny, Gorzelin, Raszowa Duża, Raszowa Mała, Raszówka.

§ 3

Nową parafię włączamy do Dekanatu Lubin.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lipinach, które niniejszym erygujemy w myśl kanonu 1414 § 2 KPK, nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za usługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie urzędową okrągłą pieczętką z napisem w otoku: „Sigillum Ecclesiae parocialis rom. cath. Immaculatae Conceptionis BMV in Lipiny” lub „rzym. katol. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lipinach”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 20 grudnia 1981 r.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lipinach, w dwie najbliższe niedziele, po otrzymaniu podczas wszystkich nabożeństw.

Dan we Wrocławiu, dnia 27 listopada 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancierz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

18

DEKRET EREKCYJNY PARAFII P.W. ŚWIĘTEGO MICHAŁA ARCHANIOLA W SIEDLCACH W DEKANACIE LUBIN

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Siedlce, w dekanacie Lubin, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych samodzielnego wikariatu w Siedlcach oraz miejscowości Księgienice z wikariatu samodzielnego w Składowicach, ze względu na potrzeby duszpasterskie wiernych, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Siedlcach, dekanat Lubin.

§ 2

W skład nowoutworzonej parafii wchodzi miejscowości Siedlce, Czerniec, Księgienice.

§ 3

Nową parafię włączamy do Dekanatu Lubin.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele p.w. św. Michała Archanioła w Siedlcach, które niniejszym erygujemy w myśl kanonu 1414 § 2 KPK, nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za usługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie urzędową okrągłą pieczęcią z napisem w otoku: „Sigillum Ecclesiae paroecialis rom. cath. S. Michaelis Archangeli in Siedlce” lub „Rzym. Katol. Kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła w Siedlcach”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 20 grudnia 1981 r.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele w Siedlcach i w kościele w Składowicach w dwie najbliższe niedziele, po otrzymaniu podczas wszystkich nabożeństw.
Dan we Wrocławiu, dnia 27 listopada 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocylowski
Kanclerz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

19

DEKRET EREKCYJNY PARAFII POD WEZWANIEM MATKI BOSKIEJ NIEUSTAJĄCEJ POMOCY W MLECZNI, W DEKANACIE LUBIN

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Mleczo, w dekanacie Lubin, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych samodzielnego wikariatu p.w. Narodzenia NMP w Składowicach oraz miejscowości Mleczo z parafii p.w. Trójcy Świętej w Rudnej, ze względu na potrzeby

duszpasterskie wiernych po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Mlecznie, dekanat Lubin.

§ 2

W skład nowoutworzonej parafii wchodzi miejscowości: Mleczno, Składowice, Czyszowice, Dąbrowa Dolna, Dąbrowa Górna, Dąbrowa Średnia, Koźlice, Ustronie, Zalesie.

§ 3

Nową parafię włączamy do Dekanatu Lubin.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Mlecznie, które niniejszym erygujemy w myśl kanonu 1414 § 2 KPK, nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za usługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie urzędową pieczęcią okrągłą z napisem w otoku: „Sigillum Ecclesiae paroecclesialis rom. cath. BMV a Perpetuo Succursu in Mleczno” lub „Rzym. Katol. Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Mlecznie”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 20 grudnia 1981 roku.

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym w Rudnej oraz w Składowicach, w dwie najbliższe niedziele, po otrzymaniu podczas wszystkich nabożeństw.

Dan we Wrocławiu, dnia 27 listopada 1981 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancierz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

**DEKRET EREKCYJNY
PARAFII POD WEZWANIEM NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI
PANNY W LUBINIE W DEKANACIE LUBIN**

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego miejscowości Lubin w dekanacie Lubin, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych parafii p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Lubinie i parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Lubinie, ze względu na liczebność parafian i rozległość terytorialną wymienionych parafii, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Narodzenia NMP w Lubinie, dekanat Lubin.

§ 2

W skład nowoutworzonej parafii wchodzi Osiedla: Polne i Ustronie, oraz dzielnica starego miasta tzw. Stary Lubin. Z parafii p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Lubinie wydziela się: Osiedle Polne, a więc ulice: Akacyjowa, Brzozowa, Bukowa, Cisowa, Dębowa, Górnicza, Jarzębinowa, Jemiółowa, Jodłowa, Kasztanowa, Lipowa, 1 Maja (od ul. Chocianowskiej do Osiedla Polnego), Olchowa, Osiedle Robotnicze, Osiedlowa, Sosnowa, Topolowa, Wiązowa, Wierzbowa, Wiśniowa; Ustronie (I, II, III, IV, V) — ul. Leszczynowa i Modrzewiowa. Z parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Lubinie wydziela się Stary Lubin obejmujący ulice: Chocianowska, Kochanowskiego, Okrzei, Stary Lubin, Świerczewskiego, Towarowa.

§ 3

Nową parafię włączamy do Dekanatu Lubin.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele p.w. Narodzenia NMP w Lubinie, które niniejszym erygujemy w myśl kanonu 1414 § 2 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za usługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie urzędową pieczęcią z napisem w otoku: „Sigillum Ecclesiae paroecialis rom. cath. Nativitatis BMV in Lubin” lub „Rzym. Katol. Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP w Lubinie”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 2 lutego 1982 roku.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościołach parafialnych: p.w. Narodzenia NMP w Lubinie, p.w. MB Częstochowskiej w Lubinie, p.w. Najśw. Serca Pana Jezusa w Lubinie, w dwie najbliższe niedziele, po otrzymaniu podczas wszystkich nabożeństw.

Dan we Wrocławiu. dnia 25 stycznia 1982 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancelarz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

DEKRET EREKCYJNY
PARAFII P.W. ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA W STRADOMII
GÓRNEJ W DEKANACIE SYCÓW

Na chwałę Boga Wszchemogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego parafii Poniatowice i Dziadowa Kłoda, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy uczęszczają do kościoła filialnego p.w. św. Bartłomieja w Stradomii Górnej i tamże obsługiwani, po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię p.w. Św. Bartłomieja Ap. w Stradomii Górnej.

§ 2

Nowa parafia powstaje z podziału dotychczasowych parafii w Poniatowicach i w Dziadowej Kłodzie. W tym celu odłączamy od parafii p.w. MB Królowej Polski w Poniatowicach miejscowości: Stradomia Górna, Gaszowice oraz z parafii p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Dziadowej Kłodzie miejscowość Stradomia (Nowa).

§ 3

Nową parafię przyłączamy do dekanatu Syców.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele Św. Bartłomieja Ap. w Stradomii Górnej, które erygujemy w myśl kan. 1414 § 2 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za usługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie pieczęcią z napisem w otoku (herb św. Bartłomieja Ap.) „Sigillum Ecclesiae parochialis Rom. Cath. S. Bartholomaei Ap. in Stradomia Górna” lub „Rzym. Katol. Kościół parafialny Św. Bartłomieja Ap. w Stradomii Górnej”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 8 marca 1982 roku.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym p.w. MB Królowej Polski w Poniatowicach i w kościele parafialnym p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Dziadowej Kłodzie oraz w kościele parafialnym p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Stradomii Górnej w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 18 lutego 1982 roku.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kancelarz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

22

DEKRET EREKCYJNY PARAFII POD WEZWANIEM MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ W BUKOWINIE SYCOWSKIEJ, W DEKANACIE SYCÓW

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego parafii p.w. Św. Józefa Rzemieślnika w Międzyborzu, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy uczęszczają do kościoła w Bukowinie Sycowskiej i tamże są obsługiwani po dokładnym rozpatrzeniu sprawy i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 e r y g u j e m y niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej w Bukowinie Sycowskiej.

§ 2

Nowa parafia powstaje z podziału dotychczasowej parafii w Międzyborzu. W tym celu odłączamy od parafii p.w. św. Józefa Rzemieślnika w Międzyborzu miejscowości: Bukowina Sycowska, Bąków, Kamień, Królewska Wola, Oska Piła.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Syców.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie przy kościele Matki Boskiej Częstochowskiej w Bukowinie Sycowskiej, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 § 2 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie nową pieczęcią z napisem w otoku (herb Matki Boskiej Częstochowskiej) „Sigillum Ecclesiae parochialis Rom. Cath. BMV Częstochoviensis in Bukowina Sycowska” lub „Rzym, Katol. Kościół parafialny MB Częstochowskiej w Bukowinie Sycowskiej”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 8 marca 1982 roku.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Józefa Rzemieślnika w Międzyborzu i w kościele

pod wezwaniem MB Częstochowskiej w Bukowinie Sycowskiej w najbliższą niedzielę po otrzymaniu.

Dan we Wrocławiu, dnia 18 lutego 1982 roku.

Ks. dr Hieronim Kocylowski
Kancelarz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

23

DEKRET EREKCYJNY
PARAFII P.W. MATKI BOSKIEJ WSPOMOŻENIA WIERNYCH
W CIECHOWIE, DEKANAT ŚRODA ŚLĄSKA

Na chwałę Boga Wszechmogącego oraz na pożytek Kościoła Świętego i dobra duchowego Ludu Bożego parafii pod wezwaniem Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Ciechowie, zarządzam i podaję do wiadomości co następuje:

§ 1

Mając na uwadze potrzeby duszpasterskie wiernych, którzy uczęszczają do kościoła filialnego p.w. MB Wspomożenia Wiernych w Ciechowie i tamże są obsługiwani, po dokładnym rozpatrzeniu i wysłuchaniu zainteresowanych stron, na mocy kan. 1427 KPK i Motu Proprio Ecclesiae Sanctae Nr 21 § 3 erygujemy niniejszym rzymskokatolicką parafię pod wezwaniem Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Ciechowie.

§ 2

Nowa parafia powstaje z dotychczasowego wikariatu samodzielnego w Ciechowie.

§ 3

Nową parafię przyłączamy do Dekanatu Środa Śląska.

§ 4

Beneficjum proboszczowskie, przy kościele Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Ciechowie, które niniejszym erygujemy w myśl kan. 1414 § 2 KPK nie posiada żadnego majątku. Na utrzymanie beneficjanta służyć będą ofiary wiernych za posługi duszpasterskie.

§ 5

Ciężar utrzymania kościoła, budynków kościelnych i parafialnych, sprzętów plebańskich i kościelnych, sprawianie sprzętów i przedmiotów do służby Bożej oraz utrzymanie personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Duszpasterza, któremu nadajemy tytuł proboszcza (parochus) powołuje Ordynariusz Wrocławski.

§ 7

Proboszcz nowego kościoła parafialnego posługiwać się będzie nową pieczęcią z napisem w otoku (MB Wspomożenia Wiernych) „*Sigillum Ecclesiae parochialis Rom. Cath. BMV Auxilii Christianorum in Ciechów*” lub „*Rzym. Katol. Kościół parafialny Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Ciechowie*”.

§ 8

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 21 marca 1982 roku.

§ 9

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pod wezwaniem Św. Andrzeja Ap. w Środzie Śląskiej i w kościele parafialnym pod wezwaniem Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Ciechowie w najbliższą niedzielę po otrzymaniu. Dan we Wrocławiu, dnia 8 marca 1982 r.

Ks. dr Hieronim Kocyłowski
Kanclerz Kurii

† Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

IV. KOMUNIKATY I ZARZĄDZENIA KURII METROPOLITALNEJ

24

SZÓSTA ROCZNICA INGRESU KSIĘDZA ARCYBISKUPA — METROPOLITY HENRYKA GULBINOWICZA DO KATEDRY WROCŁAWSKIEJ (1976—1982)

I

W uroczystość Matki Bożej Gromnicznej 2 lutego 1976 roku rozkoly-sały się dzwony katedry wrocławskiej i obwieszczały miastu pięknemu i dostojnemu, ciekawemu, że nowy Ordynariusz wrocławski odbywa swój ingres w myśl kościelnego prawa, założeń Kościoła katolickiego, a czyni go po to, aby przystąpić do usilnej siejby Bożej prawdy, modlitwy i składania przeczystej Ofiary Chrystusowej Golgoty. Te tony rozlegały

się nad całym Wrocławiem. Szły dalej nad całą Archidiecezją Wrocławską, od Wielkopolski, od Ziemi Lubuskiej sięgały aż do Nysy Łużyckiej i rozgłaszały wieść bardzo ciekawą i doniosłą.

Wrocław w swojej przeszłości już nieraz był świadkiem podobnych uroczystości i przeżyć. Niektóre z nich były natężone całym bogactwem szczerego uczucia i entuzjazmu. Rozumiały dobrze, czym jest posłannictwo katolickiego biskupa w świętym Chrystusowym Kościele. Podobne chwile przeżywano w 1976 roku.

Ośmielam się w tej chwili postawić pytanie drogiemu audytorium, skupionemu na modlitwie i ufnym nastroju we wrocławskiej katedrze: czy my, współcześni katolicy, wierzącego dzisiejszego dnia pielęgnujemy i rozwijamy w duszy i w kulturze wewnętrznej naszej świadomości autentyczne podejście do biskupa i czy rozumiemy jego posłannictwo w dzisiejszym świętym Kościele?

Nie chcę w tej chwili absolutnie akcentować jakiegoś zastrzeżenia, krytycznej myśli, ale jeszcze raz apeluję i pytam, czy mamy autentyczne podejście i zrozumienie posłannictwa biskupa w katolickim Kościele?

A teraz odważam się i pozwalam sobie wzbudzić śmiałą myśl zdecydowaną i kieruję ją przede wszystkim do drogich alumnów, kandydatów do świętego kapłaństwa w Chrystusowym Kościele i życzliwie z tego miejsca stawiam im pytanie: czy w swej wewnętrznej duchowej formacji czynią wszystko i zdobywają się na wszystko, aby pięknie rozwinąć w sobie to zrozumienie roli i posłannictwa biskupa w Chrystusowym świętym Kościele. Życzliwie pragnę im podsunąć prośbę, że od realizacji tej myśli w duchowej formacji alumna widnieje obraz przyszłości kapłańskiego zrywu, poświęcenia i ofiarnego oddania.

Skoro się modlimy w tej chwili w intencji Ordynariusza wrocławskiego, ks. Arcybiskupa Metropolity Henryka Gulbinowicza, pamiętajmy o tym, by alumni zdobyli się na piękny wysiłek i kiedy przystąpią tu w przyszłości przed ten ołtarz katedralny, a święcący ich biskup zapyta: czy przyrzekasz swojemu ordynariuszowi posłuszeństwo, mogli na to pytanie odpowiedzieć pełnią przygotowania, wysiłku i całkowitego zrozumienia.

Pamiętajcie, drodzy uczniu, nie byłoby nigdy prawdziwego uczenia biskupa swojego, gdyby pojawiło się na drodze waszego życia jakiegokolwiek nieposłuszeństwo i sprzeniewierzenie.

II

Nie należy nikogo z nas w tej chwili przekonywać, ani też pouczać, do jakiegoś przekonania zachęcać, ale czasami zachodzą na naszych drogach pielgrzymowania doczesnego przejawy, potrzeby, a nawet konieczności, byśmy sobie przypominali nawet rzeczy oczywiste. Takie przypomnianie nawet rzeczy oczywistych jest pożyteczne, wskazane i uzasadnione. I na tym tle nikt się nie zdziwi, nikt nie poczyta mi za złe, kiedy przypomnę na samym początku zasadniczą tezę, że kapłaństwo dane

człowiekowi z nadmiaru Bożej dobroci, miłości, miłosierdzia jest przepięknym i wspaniałym duchowym skarbem. Jest to swoisty dowód i oczywistość udzielanej łaski człowiekowi, która tak wspaniale i wzniosle akcentuje ten piękny kontakt i więź człowieka z nieskończonym i najlepszym Bogiem. Chociaż taka jest oczywistość, to ktokolwiek spogląda na karty ludzkiego życia, ten może naocznie i szybko zobaczyć i dojrzeć, że życie kapłańskie zawiera wiele swoistych paradoksów. Z jednej strony widnieje w nim piękność urzekającej świętości kapłańskiego powołania i posłannictwa. Ukazuje się tu oczywistość Bożej łaski, ale czasami na tych samych drogach pojawia się ostrość, twardość, powiedzmy prawdę, gorycz życia, a często słusznie widnieje na tej drodze Chrystusowy Krzyż. W kapłaństwie tak często widać urzekające bohaterstwo. Należy podziwiać niejednokrotnie kapłana rzuconego na drogi życia z jakim bohaterstwem każdego dnia pokonuje on tyle trudności, aby Chrystusa nie zawieść, Kościoła nie zdradzić, świętych i wzniosłych ideałów w niczym nie poniżyć. Na tej drodze równocześnie widnieje wielkość ofiar, a szukając drogi autentycznej i prawdziwej wypowiedzi zdarzają się niekiedy i zawody i smutne bolesne upadki.

Na tej drodze kapłańskiej wizji ukazuje się świat Boży z całym swoim urokiem i pięknem, który porывa człowieka. Ale równocześnie nie ginie, nie zanika świat złości, nie chciałbym użyć słowa podłoty i straszliwych doświadczeń czy zawodów. W tych paradoksach znajduje się kapłan. Musi on być w świecie ludzkim, w świecie określonym, w świecie każdej rzeczywistości, ale jemu nie wolno się absolutnie pogryźć w odmętach świata, jego wysiłków. Kapłan mimo przeogromnej trudności, ma ciągle uświęcać siebie i otaczający świat. Kapłan musi być inny.

Drogi Alumnio polskiej ziemi. Synu tego Narodu! I Ty dzisiaj musisz zrozumieć, że masz być inny, chociaż nad światem przewala się ogrom przeróżnych wzmagających. Ty musisz się zdobywać na to, byś był inny, byś umiłowania ideałów świętości nie pozwolił sobie przysłonić żadną siłą i mocą, byś widział nie ginące nigdy światła Chrystusowej rzeczywistości na niebie twojego wezwania i powołania.

Skoro tak jest w kapłaństwie, to jeszcze większe paradoksy ma przed sobą biskupstwo. A ono jest pełnią kapłaństwa. Pontyfikał rzymski stosowany i używany przy konsekracji biskupa podkreśla zadania jego i obowiązki. Mówi wyraźnie: biskup ma nauczać, sądzić, konsekrować, święcić, ofiarować, bierzmować, sprawować święte ofiary. Nie jest to skromny zakres obowiązków. Nikt nie może powiedzieć, że mimo najszerszej woli potrafi i zdoła wszystko dokładnie wypełnić jak żąda ten święty tekst liturgiczny. Wielkie to zadania, wielkie obowiązki i wielkie powinności.

Teologia episkopatu w Kościele świętym jest naprawdę piękna, mimo paradoksów. Już w czasie I Soboru Watykańskiego, podkreślam I Soboru Watykańskiego dla przypomnienia Wam, Alumnii, dla odświeżenia tej prawdy, powiedział papież Pius IX te słowa, że powinnością biskupa jest „sedere et docere cum Petro” — biskup ma być i uczyć z Piotrem, w wi-

doczynych jego następcach. To jest teologia, która tak jędrnie i jasno ujmuje tę rzeczywistość biskupiego posłannictwa: sedere, docere cum Petro — być i uczyć z św. Piotrem.

Na tym tle ma swoistą rolę do spełnienia stanowisko biskupa. Pięknie wypowiadały się w tym względzie usta ojców, pisarzy i doktorów Kościoła. Wszystkich alumnów odsyłam w tej chwili do przepięknej dziedziny teologicznej, mianowicie patrologii katolickiej i proszę, szukajcie tam w tej skarbnicy katolickiej myśli tych pięknych uzasadnień stanowiska biskupa w Kościele.

Św. Ignacy Antiocheński pisze i podkreśla: „Duchowieństwo musi być zawsze jednej myśli z biskupem i dostroić się do niego, jak struny z harfą, bo tylko w takiej harmonii i zgodnej miłości uwielbi się Jezus Chrystus...”. Tenże sam św. Ignacy Antiocheński prowadzi dalszy wątek swoich wywodów: „Kto czyni cokolwiek bez biskupa — nie ma sumienia czystego”. Chyba wyraźniej nie potrzeba mówić. Alumni, powtarzam, chyba wyraźniej nie potrzeba wam akcentować i przypominać. Kto czyni cokolwiek bez biskupa — nie ma sumienia czystego. Tak dawno to było. W pierwocinach chrześcijaństwa św. Ignacy Antiocheński podkreśla z tak głębokim przekonaniem to swoiste wyrazne piętno swojej wypowiedzi. Św. Cyprian męczennik i biskup kartagiński lapidarnie określa tę wartość i mówi: „Biskup jest w Kościele — a Kościół w biskupie”. Jest to urzekająca wypowiedź o tym swoistym stanowisku biskupa w świętym Chrystusowym Kościele. Św. Grzegorz z Nisy nie waha się napisać: „Chrystus dał przez Piotra św. biskupom klucz darów nieba”. Żaden biskup nie będzie się wbił w pychę, nie będzie przywłaszczał sobie szerokich dziedzin swych uprawnień i władz, ale ten Grzegorz z Nisy tak pięknie ujmuje tę rzeczywistość, bo biskup jest następcą św. Apostołów. Kolegium biskupów ma sukcesję Apostołów z ustanowienia Chrystusa. I dlatego św. Augustyn nie lęka się napisać i powiedzieć: „Moritur Christus — ut fiat Ecclesia” — umiera Chrystus, by narodził się Kościół, a w nim był biskup. Na biskupie spoczywa wielka odpowiedzialność i za Kościół lokalny, i za Kościół ojczysty i za Kościół powszechny.

Gdyby ktokolwiek powiedział, że biskup nie ma nic do mówienia, ten obraża Chrystusa, ten uderza w Jego Kościół, ten przyczynia się do siania dysharmonii w posłannictwie świętego Chrystusowego Kościoła, uszcześliwiającego świat i ludzkość.

W 1976 roku, 2 lutego objął Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz ster i pasterał biskupów wrocławskich, władających tu od roku 1000, kiedy Bolesław Chrobry zabiegami swoimi uzyskał u Stolicy Apostolskiej zgodę na założenie biskupstwa we Wrocławiu. Ten pasterał biskupi przez to miasto i przez tę krainę przewija się i przesuwa już 982 lata. I piastuje go obecnie Ks. Arcybiskup Metropolita Henryk Gulbinowicz. To jego posłannictwo. To są jego zadania. Ma nauczać, dokonywać szafarstwa świętych sakramentów, czynić wszystko dla godnego wychowania duchowieństwa, pomnażania każdego dnia Bożej czci i chwały.

Dźwigać ma on na swoich barkach nie tylko odpowiedzialność za Kościół wrocławski, ale pamiętać ma w tej czy innej potrzebie o Kościele powszechnym.

Zapytajmy się teraz, jakie jest nasze stanowisko wobec tego Arcybiskupa, który steruje z woli Stolicy Apostolskiej nad Odrą i w pięknej krainie dolnośląskiej, gdzie ziemia jest tak piękna, duchowość tak bogata, polot religijnych poczynañ tak ofiarny i owocujący.

Życzenia można wypowiadać różnie. Ja skupiam się tylko przy jednym stwierdzeniu, że diecezja z kapłanami i wiernymi ma stanowić jedną rodzinę, tworzyć jedno serce, dawać jeden rytm. W niej nie ma podziału i różnic. Jedno jest jej serce i jedna dusza. Tak jest w naszej archidiecezji wrocławskiej, w tym pięknym dziedzictwie piastowskich wysiłków i praorców naszej śląskiej ziemi. Trzeba rozumieć biskupa kierującego swoją diecezją. Trzeba stać wiernie przy Pasterzu, wspierać go modlitwą i szlachetną ludzką wierzącą wiernością.

Wy alumni, dodajcie jeszcze więcej, podnoście poloty wyżej, i dawajcie z tego nadmiaru młodego serca jeszcze więcej.

Niech dobry Bóg udziela Arcybiskupowi wrocławskiemu obfitości nadprzyrodzonych łask w pasterzowaniu nad Ludem Bożym, katolickim, polskim, ludem dobrym, który niekiedy musi tyle wycierpieć, ale od wierności nie odstąpi nigdy. Daj Panie wiele sił i tym polskim sercom nad Odrą, nad Nysą, by były Tobie zawsze wierne.

Cała Archidiecezja Wroclawska składa swemu Ordynariuszowi serdeczne życzenia: modlitwy wian, cnoty kwiat, miłości szczyt, rzesze dobrych wiernych, szeregi dobrych kapłanów, piękny świat zakonny, „Boże drogi” w życiu, miłość szlachetnych wartości.

Niech Go Pan zachowa, broni i strzeże!

Biskup Wincenty Urban

25

**KONFERENCJA KSIĘŻY DZIEKANÓW ARCHIDIECEZJI
WROCLAWSKIEJ, DNIA 7 PAŹDZIERNIKA 1981 ROKU
W WYŻSZYM METROPOLITALNYM SEMINARIUM DUCHOWNYM
WE WROCLAWIU**

Dnia 7 października 1981 roku odbyła się konferencja Księży Dziekanów Archidiecezji Wroclawskiej w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu, pod przewodnictwem J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolity Wroclawskiego Henryka Gulbinowicza. Konferencja rozpoczęła się o godz. 10.00 Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem Księdza Arcybiskupa Wroclawskiego, w czasie której homilię wygłosił Ks. Prałat Stanisław Pietraszko. Program konferencji był następujący: 1. Modlitwa zagajenie — Ks. Arcybiskup; 2. Wykład I: „Opieka duszpastersko-katechetyczna nad młodzieżą pozamiejscową, pozaszkolną i z

domów dziecka” — Ks. dr Roman Drozd; 3. Wykład II: „Opieka duszpastersko-katechetyczna nad zakładami penitencjarnymi i więzieniami” — Ks. Prałat Franciszek Bosak (Wołów); 4. Dyskusja; 5. Omówienie aktualnych zagadnień Referatu Miłosierdzia Chrześcijańskiego — Ks. Dyrektor Władysław Bochnak.

Po przerwie obiadowej — poszczególne referaty Kuria Metropolitalnej Wrocławskiej podały swoje komunikaty. Adoracją Najświętszego Sakramentu o godz. 16.00 po południu zakończyła się konferencja.

KONFERENCJE REJONOWE DUCHOWIEŃSTWA ARCHIDIECEZJI WROCLAWSKIEJ W DNIACH 26—29 PAŹDZIERNIKA 1981 ROKU

Konferencje rejonowe dla Duchowieństwa Archidiecezji Wrocławskiej odbyły się w następujących terminach i miejscowościach:

1. Dnia 26 października 1981 roku (poniedziałek) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Dzierżoniów-Południe, Dzierżoniów-Północ, Sobótka, Strzegom, Świdnica.
2. Dnia 26 października 1981 roku (poniedziałek) w Lubaniu Śl., w Domu Zakonnym Sióstr Magdalenek dla Dekanatów: Bolesławiec-Wschód, Bolesławiec-Zachód, Lubań Śl., Węgliniec, Zgorzelec.
3. Dnia 26 października 1981 roku (poniedziałek), w Wałbrzychu, w parafii pod wezwaniem Św. Aniołów Stróżów dla Dekanatów: Wałbrzych-Południe, Wałbrzych-Północ, Kamienna Góra.
4. Dnia 27 października 1981 roku (wtorek), we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Borów, Kąty Wrocławskie, Oleśnica, Syców, Środa Śląska, Wiązów.
5. Dnia 27 października 1981 roku (wtorek), w Jeleniej Górze, w Domu parafialnym św. Erazma i Pankracego dla Dekanatów: Jelenia Góra-Wschód, Jelenia Góra-Zachód, Gryfów, Lubomierz.
6. Dnia 27 października 1981 roku (wtorek), w Bardo Śl. w Domu Zakonnym OO. Redemptorystów dla Dekanatów: Kamieniec Ząbkowicki, Ząbkowice Śl., Żiębice.
7. Dnia 28 października 1981 roku (środa), we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Wrocław-Katedra, Wrocław-Śródmieście, Ścinawa.
8. Dnia 28 października 1981 roku (środa), w Legnicy, w Domu zakonnym OO. Franciszkanów dla Dekanatów: Jawor, Legnica, Lubin, Złotoryja.
9. Dnia 28 października 1981 roku (środa), w Brzegu, w Domu parafialnym Św. Krzyża dla Dekanatów: Brzeg, Namysłów, Oława.
10. Dnia 29 października 1981 roku (czwartek), we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Wrocław-Południe, Wrocław-Północ, Wrocław-Wschód, Wrocław-Zachód.
11. Dnia 29 października 1981 roku (czwartek), w Kłodzku, w Domu za-

konnym OO. Franciszkanów dla Dekanatów: Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, Nowa Ruda, Polanica.

12. Dnia 29 października 1981 roku (czwartek), w Trzebnicy; w Domu zakonnym Sióstr Boromeuszek dla Dekanatów: Góra Śl., Milicz, Trzebnica, Wołów.

27

PROGRAM REJONOWYCH DNI DUSZPASTERSKICH W DNIACH 26 DO 29 PAŹDZIERNIKA 1981 ROKU

- Godz. 9.45 — Przygotowanie do Mszy św.
- 10.00 — Msza św. koncelebrowana — przewodniczą Księża Biskupi.
Homilia: Wdzięczność Bogu za wiarę pod opieką Maryi Królowej Polski.
Krótkie dziękczynienie.
- 11.30 — Obrady: Zagajenie i wprowadzenie w tematykę — Księża Biskupi.
I. Wykład: „Założenia programowe na rok pracy duszpasterskiej 1981/1982 — „Chrystus obecny w Polskim Narodzie przez wiarę”. — Dyskusja.
- 13.00 — Przerwa — obiad.
- 14.00 — II. Wykład: „Środki służące do przeprowadzenia programu duszpasterskiego 1981/192 i dodatkowe akcje duszpasterskie”. — Dyskusja.
Podsumowanie — Księża Biskupi.
- 16.00 — Adoracja Najśw. Sakramentu — przewodniczą Diecezjalni Ojcowie Duchowni.

28

TERMINARZ REJONOWYCH DNI DUSZPASTERSKICH 26—29 PAŹDZIERNIKA 1981 ROKU

26 października 1981 roku (poniedziałek):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:

Przewodniczący: Ksiądz Biskup Wincenty Urban

Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz

Wykład I: Ks. Rektor Józef Majka

Wykład II: Ks. Mgr Stefan Wójcik.

Lubań Śl. — Dom Zakonny Sióstr Magdalenek:

Przewodniczący: Ksiądz Biskup Adam Dyczkowski

Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko

Wykład I: Ks. Dr Jan Tyrawa

Wykład II: Ks. Dziekan Stanisław Gawlik

Wałbrzych — Dom parafialny Św. Aniołów Stróżów:

Przewodniczący: Ksiądz Biskup Tadeusz Rybak
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład I: Ks. Mgr Stanisław Pawlaczek
Wykład II: Ks. Proboszcz Andrzej Oramus

27 października 1981 roku (wtorek):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:

Przewodniczący: Ks. Prałat dr Stanisław Turkowski
Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład I: Ks. Rektor Józef Majka
Wykład II: Ks. Mgr Stefan Wójcik

Jelenia Góra — Dom parafialny św. Erazma i Pankracego

Przewodniczący: Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład I: Ks. dr Jan Tyrawa
Wykład II: Ks. Dziekan Stanisław Gawlik

Bardo Śl. — Dom zakonny OO. Redemptorystów:

Przewodniczący: Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład I: Ks. Mgr Stanisław Pawlaczek
Wykład II: Ks. Proboszcz Andrzej Oramus

28 października 1981 roku (środa):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:

Przewodniczący: Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład I: Ks. Rektor Józef Majka
Wykład II: Ks. Proboszcz Andrzej Oramus

Legnica — Dom zakonny OO. Franciszkanów:

Przewodniczący: Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład I: Ks. Mgr Stanisław Pawlaczek
Wykład II: Ks. Dziekan Stanisław Gawlik

Brzeg — Dom parafialny św. Krzyża:

Przewodniczący: Ks. Biskup Wincenty Urban
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład I: Ks. Dr Jan Tyrawa
Wykład II: Ks. Mgr Stefan Wójcik

29 października 1981 roku (czwartek):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:

Przewodniczący: Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład I: Ks. Rektor Józef Majka
Wykład II: Ks. Proboszcz Andrzej Oramus

Kłodzko — Dom zakonny OO. Franciszkanów:

Przewodniczący: Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko

Wykład I: Ks. Mgr Stanisław Pawlaczek
Wykład II: Ks. Dziekan Stanisław Gawlik
Trzebnica — Dom zakonny Sióstr Boromeuszek:
Przewodniczący: Ks. Biskup Wincenty Urban
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład I: Ks. Dr Jan Tyrawa
Wykład II: Ks. Mgr Stefan Wójcik.

29

**REJONOWE DNI DUSZPASTERSKO-KATECHETYCZNE
DUCHOWIEŃSTWA ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ
W DNIACH 7—11 GRUDNIA 1981 ROKU**

Konferencje rejonowe dla Duchowieństwa i Katechetów Archidiecezji Wrocławskiej odbyły się w następujących terminach i miejscowościach:

1. Dnia 7 grudnia 1981 roku (poniedziałek) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Wrocław-Południe, Wrocław-Północ, Wrocław-Wschód, Wrocław-Zachód.
2. Dnia 7 grudnia 1981 roku (poniedziałek) w Kłodzku, w domu zakonnym OO. Franciszkanów dla Dekanatów: Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, Nowa Ruda, Polanica.
3. Dnia 7 grudnia 1981 roku (poniedziałek) w Trzebnicy, w domu zakonnym Sióstr Boromeuszek dla Dekanatów: Góra Śl., Milicz, Trzebnica, Wołów.
4. Dnia 9 grudnia 1981 roku (środa) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Wrocław-Katedra, Wrocław-Śródmieście, Ścinawa.
5. Dnia 9 grudnia 1981 roku (środa) w Legnicy, w domu zakonnym OO. Franciszkanów dla Dekanatów: Jawor, Legnica, Lubin, Złotoryja.
6. Dnia 9 grudnia 1981 roku (środa) w Brzegu, w domu parafialnym Św. Krzyża dla Dekanatów: Brzeg, Namysłów, Oława.
7. Dnia 10 grudnia 1981 roku (czwartek) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Borów, Kąty, Oleśnica, Syców, Środa Śląska, Wiązów.
8. Dnia 10 grudnia 1981 roku (czwartek) w Jeleniej Górze, w domu parafialnym Św. Erazma i Pankracego dla Dekanatów: Jelenia Góra-Wschód, Jelenia Góra-Zachód, Gryfów Śl., Lubomierz.
9. Dnia 10 grudnia 1981 roku (czwartek) w Bardo Śl., w domu zakonnym OO. Redemptorystów dla Dekanatów: Kamieniec Ząbk., Ząbkowice Śl., Ziębice.
10. Dnia 11 grudnia 1981 roku (piątek) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Dzierżoniów-Południe, Dzierżoniów-Północ, Sobótka, Strzegom, Świdnica.
11. Dnia 11 grudnia 1981 roku (piątek) w Lubaniu Śl., w domu zakon-

nym Sióstr Magdalenek dla Dekanatów: Bolesławiec-Wschód, Bolesławiec-Zachód, Lubań Śl., Węgliniec, Zgorzelec.

12. Dnia 11 grudnia 1981 roku (piątek) w Wałbrzychu, w domu parafialnym Św. Aniołów Stróżów dla Dekanatów: Kamienna Góra, Wałbrzych-Południe, Wałbrzych-Północ.

30

PORZĄDEK DZIENNY REJONOWYCH DNI DUSZPASTERSKO-KATECHETYCZNYCH 7—11 GRUDNIA 1981 ROKU

- Godz. 9.45 — Przygotowanie do Mszy św.
10.00 — Msza św. koncelebrowana — przewodniczą Księża Biskupi.
Homilia: „Maryja Dziewica Boża Rodzicielka w tajemnicy Chrystusa i Kościoła”.
Krótkie dziękczynienie.
11.30 — Obrady w wyznaczonej sali:
Zagajenie i wprowadzenie w tematykę Dnia Skupienia — Księża Biskupi.
Wykład: „Element Maryjny w tworzeniu postaw wiary i moralności Polskiego Narodu”. — Dyskusja.
Podsumowanie Dnia Skupienia — Księża Biskupi.
Adoracja Najśw. Sakramentu — przewodniczą Ojcowie Duchowni.
13.30 — obiad połączony z opłatkiem wigilijnym.

31

TERMINARZ REJONOWYCH DNI SKUPIENIA DLA DUCHOWIEŃSTWA ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ 7—11 GRUDNIA 1981 ROKU

7 grudnia 1981 roku (poniedziałek):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:

Przewodniczący: Ks. Biskup Wincenty Urban

Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur

Wykład: Ks. Proboszcz Zdzisław Kalęski

Kłodzko — Dom zakonny OO. Franciszkanów:

Przewodniczący: Ks. Biskup Tadeusz Rybak

Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko

Wykład: Ks. Profesor Antoni Młotek

Trzebnica — Dom zakonny Sióstr Boromeuszek

Przewodniczący: Ks. Biskup Adam Dyczkowski

Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz

Wykład: Ks. Dyrektor Władysław Bochnak

9 grudnia 1981 roku (środa):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:

Przewodniczący: Ks. Biskup Tadeusz Rybak

Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład: Ks. Proboszcz Zdzisław Kaleński
Legnica — Dom zakonny OO. Franciszkanów
Przewodniczący: Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład: Ks. Profesor Antoni Młotek
Brzeg — Dom parafialny św. Krzyża:
Przewodniczący: Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz
Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład: Ks. Dyrektor Władysław Bochnak

10 grudnia 1981 roku (czwartek):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:
Przewodniczący: Ks. Biskup Wincenty Urban
Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład: Ks. Proboszcz Zdzisław Kaleński
Jelenia Góra — Dom parafialny św. Erazma i Pankracego:
Przewodniczący: Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz
Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład: Ks. Dyrektor Władysław Bochnak
Bardo Śl. — Dom zakonny OO. Redemptorystów:
Przewodniczący: Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład: Ks. Profesor Antoni Młotek

11 grudnia 1981 roku (piątek):

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne:
Przewodniczący: Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz
Homilia: Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład: Ks. Proboszcz Zdzisław Kaleński
Lubań Śl. — Dom zakonny Sióstr Magdalenek
Przewodniczący: Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia: Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład: Ks. Dyrektor Władysław Bochnak
Wałbrzych — Dom parafialny św. Aniołów Stróżów:
Przewodniczący: Ks. Biskup Wincenty Urban
Homilia: Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład: Ks. Profesor Antoni Młotek.

**REJONOWE DNI DUSZPASTERSKO-KATECHETYCZNE
DLA DUCHOWIEŃSTWA DIECEZJALNEGO I ZAKONNEGO
W DNIACH 1—4 MARCA 1982 ROKU**

Rejonowe Dni Duszpastersko-Katechetyczne odbyły się w następujących terminach i miejscowościach:

1. Dnia 1 marca 1982 roku (poniedziałek) we Wrocławiu, w Arcy-

- biskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Dzierżoniów-Południe, Dzierżoniów-Północ, Sobótka, Strzegom, Świdnica.
2. Dnia 1 marca 1982 roku (poniedziałek) w Lubaniu Śl., w domu zakonnym Sióstr Magdalenek dla Dekanatów: Bolesławiec-Wschód, Bolesławiec-Zachód, Lubań Śl., Węgliniec, Zgorzelec.
 3. Dnia 1 marca 1982 roku (poniedziałek) w Wałbrzychu, w domu parafialnym Św. Aniołów Stróżów, dla Dekanatów: Kamienna Góra, Wałbrzych-Południe, Wałbrzych-Północ.
 4. Dnia 2 marca 1982 roku (wtorek) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Borów, Kąty, Oleśnica, Syców, Środa Śl., Wiązów.
 5. Dnia 2 marca 1982 roku (wtorek) w Jeleniej Górze, w domu parafialnym Św. Erazma i Pankracego dla Dekanatów: Jelenia Góra-Wschód, Jelenia Góra-Zachód, Gryfów Śl., Lubomierz.
 6. Dnia 2 marca 1982 roku (wtorek) w Bardo Śl., w domu zakonnym OO. Redemptorystów dla Dekanatów: Kamieniec Żąbk., Żąbkowice Śl., Ziębice.
 7. Dnia 3 marca 1982 roku (środa) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Wrocław-Katedra, Wrocław-Śródmieście, Ścinawa.
 8. Dnia 3 marca 1982 roku (środa) w Legnicy, w domu zakonnym OO. Franciszkanów dla Dekanatów: Jawor, Legnica, Lubin, Złotoryja.
 9. Dnia 3 marca 1982 roku (środa) w Brzegu, w domu parafialnym Św. Krzyża dla Dekanatów: Brzeg, Namysłów, Oława.
 10. Dnia 4 marca 1982 roku (czwartek) we Wrocławiu, w Arcybiskupim Seminarium Duchownym dla Dekanatów: Wrocław-Południe, Wrocław-Północ, Wrocław-Wschód, Wrocław-Zachód.
 11. Dnia 4 marca 1982 roku (czwartek) w Kłodzku, w domu zakonnym OO. Franciszkanów dla Dekanatów: Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, Nowa Ruda, Polanica.
 12. Dnia 4 marca 1982 roku (czwartek) w Trzebnicy, w domu zakonnym Sióstr Boromeuszek dla Dekanatów: Góra Śl., Milicz, Trzebnica, Wołów.

PORZĄDEK DZIENNY REJONOWYCH DNI DUSZPASTERSKO-KATECHETYCZNYCH 1—4 MARCA 1982 ROKU

- Godz. 9.45 — Przygotowanie do Mszy św.
- 10.00 — Msza św. koncelebrowana — przewodniczą Księża Biskupi.
Homilia: „Kształtowanie postaw moralnych w rodzinie według nauki Kościoła” — przewyciężenie opinii oraz wzorów niezgodnych z zasadami etyki chrześcijańskiej.
Krótkie dziękczynienie.
- 11.30 — Obrady w wyznaczonej sali:

- Zagajenie i wprowadzenie w tematykę Dnia Skupienia —
Księża Biskupi.
Wykład „Duszpasterstwo rodzin niesakramentalnych” —
Wskazania dla spowiedników. — Dyskusja.
13.00 — Przerwa obiadowa.
14.00 — Dalszy ciąg dyskusji.
Podsumowanie Dnia Skupienia — Księża Biskupi.
16.00 — Adoracja Najśw. Sakramentu — przewodniczą Ojcowie
Duchowni.

34

**TERMINARZ REJONOWYCH DNI SKUPIENIA
DLA DUCHOWIEŃSTWA ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ
1—4 MARCA 1982 ROKU**

1 marca (poniedziałek)

- Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne
Przewodniczący — Ks. Biskup Wincenty Urban
Homilia — Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład — Ks. Prof. Dr Antoni Młotek
Lubań Śl. — Dom zakonny Sióstr Magdalenek
Przewodniczący — Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz
Homilia — Ks. Henryk Kamiński T. Chr.
Wykład: Ks. Oficjał Dr Alojzy Ślósarczyk
Wałbrzych — Dom paraf. par. Aniołów Stróżów
Przewodniczący — Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia — Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład — Ks. Prałat Dr Hieronim Kocyłowski

2 marca (wtorek)

- Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne
Przewodniczący — Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia — Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz
Wykład — Ks. Prałat Dr Hieronim Kocyłowski
Jelenia Góra — Dom paraf. Par. Św. Erazma i Pankracego
Przewodniczący — Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia — Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład — Ks. Prof. Antoni Młotek
Bardo Śl. — Dom zakonny OO. Redemptorystów
Przewodniczący — Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz
Homilia — Ks. Henryk Kamiński T. Chr.
Wykład: Ks. Oficjał Dr Alojzy Ślósarczyk

3 marca (środa)

- Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne
Przewodniczący — Ks. Biskup Wincenty Urban

Homilia — Ks. Henryk Kamiński T. Chr.
Wykład — Ks. Prałat Dr Hieronim Kocyłowski
Legnica — Dom zakonny OO. Franciszkanów
Przewodniczący — Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia — Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład: Ks. Oficjał Dr Alojzy Ślósarczyk
Brzeg — Dom paraf. par. Św. Krzyża
Przewodniczący — Ks. Biskup Tadeusz Rybak
Homilia — Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład — Ks. Prof. Dr Antoni Młotek

4 marca, (czwartek)

Wrocław — Metropolitalne Seminarium Duchowne
Przewodniczący — Ks. Biskup Wincenty Urban
Homilia — Ks. Prałat Józef Pazdur
Wykład — Ks. Prof. Dr Antoni Młotek
Kłodzko — Dom zakonny OO. Franciszkanów
Przewodniczący — Ks. Biskup Adam Dyczkowski
Homilia — Ks. Prałat Stanisław Pietraszko
Wykład — Ks. Prałat Dr Hieronim Kocyłowski
Trzebnica — Dom zakonny Sióstr Boromeuszek
Przewodniczący — Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz
Homilia — Ks. Henryk Kamiński T. Chr.
Wykład: Ks. Oficjał Dr Alojzy Ślósarczyk

35

KONFERENCJA KSIĘŻY DZIEKANÓW ARCHIDIECEZJI WROCLAWSKIEJ, DNIA 14 KWIETNIA 1982 ROKU W WYŻSZYM METROPOLITALNYM SEMINARIUM DUCHOWNYM WE WROCLAWIU

Dnia 14 kwietnia 1982 roku odbyła się konferencja Księża Dziekanów Archidiecezji Wrocławskiej w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu, pod przewodnictwem J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego Henryka Gulbinowicza. Konferencja rozpoczęła się o godz. 10.00 Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem Księdza Arcybiskupa Metropolity, w czasie której homilię wygłosił Ks. Prałat Aleksander Zienkiewicz. Program konferencji był następujący: 1. Modlitwa i zagajenie — Ks. Arcybiskup Metropolita; 2. Wspomnienie zmarłych kapłanów — Ks. Arcybiskup Metropolita; 3. Wykład I: „Działalność charytatywna w Archidiecezji Wrocławskiej” — Ks. Prałat Dyrektor Władysław Bochnak; 4. Dyskusja — Wykład II: „Ocena propozycji Komitetu Rady Ministrów d/s Związków Zawodowych w sprawie ruchu związkowego” — Ks. Biskup Adam Dyczkowski; 6. Dyskusja; — Przerwa obiadowa; 7. Omówienie programu Jubileuszu 600-lecia w Archidiecezji Wrocławskiej — Ks. Biskup Tadeusz Rybak; 8. Komunikaty Kurii Metropolitalnej; 9. Wolne wnioski; 10. Podsumowanie Dnia Skupienia dla Księża Dziekanów; 11. Adoracja Najśw. Sakramentu w kaplicy.

POSIEDZENIE RADY KAPLAŃSKIEJ ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ W WYŻSZYM METROPOLITALNYM SEMINARIUM DUCHOWNYM WE WROCŁAWIU, DNIA 27 KWIETNIA 1982 ROKU

Dnia 27 kwietnia 1982 roku odbyło się posiedzenie Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu. Porządek posiedzenia był następujący: 1. Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego Henryka Gulbinowicza, z homilią, którą wygłosił Ks. Prałat Józef Pazdur; 2. Zagajenie i zaznajomienie z programem obrad — Ks. Arcybiskup Metropolita; 3. Wykład Ks. Prałata Stanisława Pietraszki na temat formacji duchowej kapłana „Głoszenie Słowa Bożego”; 4. Dyskusja; 5. Sprawy Bratniej Pomocy Kapłańskiej; 6. Wolne wnioski; 7. Wspólny obiad.

ODZNACZENIA OJCA ŚWIĘTEGO PAPIEŻA JANA PAWŁA II

Odznaczeni: godnością prałata Jego Świątobliwości — Ks. Aleksander Zienkiewicz, kanonik gremialny Kapituły Wrocławskiej, dyrektor Ośrodka Duszpastersko-Katechetycznego we Wrocławiu; godnością kapelana honorowego Jego Świątobliwości: Ks. Władysław Bochnak, dyrektor Referatu Duszpasterstwa Dobroczynności Chrześcijańskiej przy Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej i dyrektor Bratniej Pomocy Kapłańskiej we Wrocławiu; Ks. dr Leon Czaja, profesor Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu; Ks. Tadeusz Kisiński, dziekan i proboszcz parafii Św. Trójcy w Legnicy; Ks. Jan Tympalski, dziekan i proboszcz w Strzelinie; Ks. Stefan Wójcik, proboszcz parafii św. Ducha we Wrocławiu.

NOMINACJE

Mianowani: Ks. dr Alojzy Ślósarczyk — oficjałem Metropolitalnego Sądu Duchownego we Wrocławiu; Ks. Władysław Bochnak — dyrektorem Referatu Duszpasterstwa Dobroczynności Chrześcijańskiej przy Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu i dyrektorem Bratniej Pomocy Kapłańskiej we Wrocławiu; Ks. Bolesław Robaczek, administrator parafii Roztoka — dyrektorem Domu Księżych Emerytów im. Jana XXIII we Wrocławiu oraz wicedyrektorem Referatu Duszpasterstwa Dobroczynności Chrześcijańskiej przy Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu; Ks. dr Jan Tyrawa — sekretarzem Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu; Ks.

Marian Biskup po ukończeniu studiów na Akademii T. Katol. w Warszawie — prefektem Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu; Ks. Józef Kukulski, administrator w Kamieńcu Ząbkowickim — wicedziekanem Dekanatu Kamieniec Ząbkowicki; Ks. Henryk Chmielarz SAC — kapelanem Sióstr Urszulanek w Bardo Śl.; Ks. Tadeusz Fitych — kapelanem Sióstr Urszulanek w Polanicy Zdroju; Ks. Jan Kulak TS, administrator w Brunowie — kapelanem Sióstr Salezjanek w Dzierżonowie; Ks. Stanisław Martyna SDS — kapelanem Sióstr Elżbietanek we Wrocławiu, ul. Januszewska.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA MIANOWANI ADMINISTRATORAMI

Ks. Jerzy Czernal, wikariusz parafii katedralnej we Wrocławiu — administratorem w Lubiążu; Ks. dr Stanisław Dudek — administratorem parafii św. Henryka we Wrocławiu; Ks. Franciszek Foks — w Brenniku; Ks. Czesław Idzik SDS — w Bagnie Śl.; Ks. Stanisław Irek, po powrocie z USA — w Wąsoszu; Ks. Krystian Jurczyk — w Bukowcu; Ks. Bogdan Kaczorowski — w Leszczyńcu; Ks. Leopold Kasztura TS — w Bukowinie Sycowskiej; Ks. Stanisław Kowalczyk — w Roztoce; Ks. Józef Kukulski — w Kamieńcu Ząbkowickim; Ks. Andrzej Laskowski TS — w Bukowicach; Ks. Edward Ledniowski — w Gądkowicach; Ks. Marian Lewandowski — w Ligocie Małej; Ks. Stanisław Mackiewicz — we Wrocławiu-Swiniarach; Ks. Stanisław Majda — w parafii p.w. Maryi Matki Kościoła w Dzierżonowie; Ks. Łukasz Makolądra — w parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Smolcu; Ks. Dominik Mazan — w parafii p.w. Św. Jadwigi we Wrocławiu-Kozanowie; Ks. Józef Mielczarek — w parafii p.w. Macierzyństwa NMP we Wrocławiu-Pilzycach; Ks. Stanisław Miśtak — w Mościsku; Ks. Józef Mostowik TS — w Brunowie; Ks. Stanisław Możdziej SDS — w Dobroszycach; Ks. Stanisław Mól TJ — w Wambierzycach; Ks. Jan Onufrów — w parafii p.w. Św. Józefa w Wałbrzychu-Sobiecinie; Ks. Jan Pałac — w Osłej; Ks. Józef Panek TS — w Chrośniku; Ks. Henryk Praga — w parafii p.w. Św. Ducha w Bielawie; Ks. Kazimierz Pietryga TS — w Lipinach; Ks. Antoni Pławny SAC — w parafii p.w. Najśw. Serca PJ w Ząbkowicach Śl.; O. Gabriel Popiołek OFM — w parafii p.w. Św. Franciszka w Dusznikach-Zdroju; Ks. Stanisław Polonis — w Jelczu; Ks. Jerzy Porzeziński — w Krzelowie; Ks. Alfred Ryguła SDS — w Dobroszycach; Ks. Jan Sereda CSMA — w Sobocie; Ks. Jan Sikora TS — w Stradomii Górnej; Ks. dr Tadeusz Skwarczek SDS — w Obornikach Śl.; Ks. Władysław Smoter — w Giebułtowiu; Ks. Jan Sowa — w parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Wałbrzychu-Podzamcze; Ks. Józef Stachoń SDS — w Koczurkach; Ks. Antoni Staszewski TS — w Miłkowicach; Ks. Stanisław Stróżyński — w Smogorzowie Wielkim; Ks. Tadeusz Śmigieński — w Prochowicach;

Ks. Kazimierz Szewczyk TS — w Siedlcach; Ks. Edward Taraszka — w parafii p.w. Św. Trójcy w Boguszowie-Gorcach; Ks. Wincenty Tokarz — w Starym Węglińcu; Ks. Wiktor Trociński — w Osieku Łużyckim; Ks. Stanisław Urbanik CSMA — w Pławnej; Ks. Władysław Wichrowicz — w parafii p.w. Wniebowstąpienia w Jaskotlu; Ks. Adam Wiśniewski TS — w parafii p.w. Narodzenia NMP w Lubinie; Ks. Walerian Wojarski — w Witkowie Śl.; Ks. Władysław Woźny — w Ratowicach; Ks. Zbigniew Zapaśnik — w Osieku Łużyckim; Ks. Edward Zubrzycki — w Rybnicy; Ks. Tadeusz Zejmo — w Głębowicach; Ks. Kazimierz Żoła w Żeliszowie; O. Edward Żyłowski CSSR — w Bardo Śl.

MIANOWANI WIKARIUSZAMI

O. Gracjan Stanisław Bałys OCD — w parafii p.w. Opieki Św. Józefa we Wrocławiu; Ks. Władysław Ciastoń SAC — w Przedborowej; Ks. Józef Czerepak SDS — w Obornikach Śl.; Ks. Stanisław Data TJ — w parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Kłodzku; Ks. Roman Jemiolo — w Bożkowie; Ks. Leopold Kasztura TS — w Międzyborzu; Ks. Józef Kondziolka SDS — w Trzebnicy; O. Stanisław Salezy Kucharski OFMConv — w parafii p.w. Św. Karola Boromeusza we Wrocławiu; Ks. Marek Lamer CM — w parafii p.w. Św. Józefa Rzemieślnika we Wrocławiu; O. Augustyn Jan Mamulski OP — w parafii p.w. Św. Wojciecha we Wrocławiu; Ks. Edward Mazur TS — w Środzie Śl.; Ks. Ryszard Mońka — w parafii p.w. Bł. Maksymiliana Kolbego w Lubinie; Ks. Stanisław Motyl TS — w Bukowicach; Ks. Jan Orzechowski TJ — w parafii Św. Macieja we Wrocławiu; Ks. Henryk Pastuszka SAC — w Przedborowej; O. Konstanty Władysław Patecki OCD — w parafii p.w. Opieki Św. Józefa we Wrocławiu; O. Gabriel Popiołek OFM — w parafii p.w. Św. Franciszka w Dusznikach Zdroju; Ks. Marek Rudecki SAC — w parafii p.w. Św. Franciszka w Wałbrzychu; Ks. Jan Sikora TS — w Poniatowicach; O. Józef Synowiec OCD — w parafii p.w. Opieki Św. Józefa we Wrocławiu; O. Bolesław Stanisławniszyn OFMConv — we Lwówku 5l.; Ks. Kazimierz Trypus SAC — w Przedborowej; Ks. Alojzy Urbańczyk TS — w parafii p.w. Św. Michała we Wrocławiu; Ks. Marian Wawron SDS — w Trzebnicy; Ks. Marian Wolski po urlopie zdrowotnym w Laskowicach Oławskich; Ks. Zbigniew Zdanowicz SDS — w Trzebnicy; Ks. Antoni Zięba SDS — w Bagnie Śl.

Przeniesiony: Ks. Wikariusz Zbigniew Domiński z Bożkowa do Góry Śl.; Ks. Jerzy Mikołajko z Góry Śl. do parafii p.w. Św. Ducha w Boguszowie Gorcach.

ODWOŁANI PRZEZ WŁADZE ZAKONNE

Ks. Kazimierz Bożek SDS — wikariusz w Trzebnicy; Ks. Stanisław Chabiński SAC — z parafii p.w. Św. Franciszka w Wałbrzychu; Ks. Marian Chrobak TJ — z parafii p.w. Św. Macieja we Wrocławiu; Ks. Władysław Ciastoń SAC — z Przedborowej; Ks. Piotr Czerniak TJ — z pa-

rafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Kłodzku; Ks. Józef Dąbrowski SAC — z parafii p.w. Św. Franciszka w Wałbrzychu; Ks. Stanisław Diakow SDS — z Koczurek; Ks. Franciszek Drwal SAC — kapelan Sióstr Urszulanek w Bardo Śl.; Ks. Ernest Kuroczik SDS — z Trzebnicy; Ks. Jan Lubczyk SDS — z Obornik Śl.; Ks. Tadeusz Madoń SAC — z parafii p.w. Św. Franciszka w Wałbrzychu; Ks. Stanisław Motyl TS — z Bukowie; O. Albert Odelga OFM — z parafii p.w. Św. Franciszka w Dusznikach-Zdroju; O. Władysław Konstanty Patecki OCD — z parafii p.w. Opieki Św. Józefa we Wrocławiu; O. Julian Polak CSSR — z Bardo Śl.; O. Jan Rzepliela CSSR — z Bardo Śl.; O. Józef Anicet Sajek OFMConv — z parafii p.w. Św. Karola Boromeusza we Wrocławiu; Ks. Henryk Soboniak TS — z Miłkowic; O. Błażej Franciszek Szemik OCD — z parafii p.w. Opieki Św. Józefa we Wrocławiu; Ks. Stanisław Ślazyk CM — ze Zmigrodu; Ks. Jan Tworzydło CM — z parafii p.w. Św. Józefa Rzemieślnika we Wrocławiu; Ks. Kazimierz Wysogład SDS — z Bagna Śl.; Ks. Julian Tekieli CSMA — z Pławnej; O. Tadeusz Zajac OFMConv — z Lwówka Śl.

Urlop zdrowotny otrzymali: Ks. Edward Wilk, administrator w Rybnicy; Ks. Marian Wolski, wikariusz w Laskowicach Oławskich.

Przeszli w stan spoczynku: Ks. dr Stanisław Mierzwa, referent Metropolitalnego Sądu Duchownego we Wrocławiu; Ks. Brunon Pokorny, administrator w Wąsoszu; Ks. Józef Stryszowski, administrator w Oslej; Ks. Prałat Wincenty Tarnogrodzki, dziekan i proboszcz parafii p.w. Św. Henryka we Wrocławiu.

Zwolnieni: Ks. Marian Kwieciński, wikariusz p.w. Św. Józefa w Świdnicy — powrócił do swojej rodzimej diecezji w Przemyślu; Ks. Bronisław Podawca, wikariusz parafii p.w. Św. Ducha w Boguszowie Gorcach; Ks. Ryszard Nowak, wikariusz w Laskowicach Oławskich.

Ekskardynowani: Ks. Henryk Kowol do diecezji w Augsburgu, RFN; Ks. Jerzy Krafczyk do diecezji Speyer, RFN; Ks. Stanisław Śliwiak do diecezji Corpus Domini, Texas, USA.

ZMARLI:

83

2 Ks. Witold Trociński, administrator w Osieku Łużyckim, zmarł w 41 roku życia a w 14 roku kapłaństwa — dnia 20 lutego 1982 roku we Wrocławiu — pochowany dnia 24 lutego 1982 roku w Opatkowicach — diecezji sandomierskiej;

3 O. Władysław Paździor OP, rezydent w parafii p.w. Św. Wojciecha we Wrocławiu, zmarł dnia 22 kwietnia 1982 roku w 54 roku życia a w 30 roku kapłaństwa, pochowany dnia 25 kwietnia 1982 roku na cmentarzu Św. Wawrzyńca we Wrocławiu;

33 O. Wenanty Stefan Stypuła SDS, rezydent w parafii p.w. Św. Bartłomieja i Św. Jadwigi w Trzebnicy, zmarł dnia 23 kwietnia 1982 roku w Tarnawie Dolnej; w 70 roku życia a w 45 roku kapłaństwa, pochowany także dnia 27 kwietnia 1982 roku.

Niech odpoczywają w pokoju!

ODZNACZENI:

Przywilejem noszenia Rokiety i Mantoletu:

Ks. Stanisław Danicki w Siechnicy; Ks. Władysław Dziegiel w Świeradowie-Zdroju; Ks. Waław Gacek w Ziębicach; Ks. Józef Gruszecki w Starczowie; Ks. Sylwester Irla w Dzierżoniowie; Ks. Alfons Jurkiewicz w Wielowsi; Ks. Jerzy Porzeziński w Krzelowie; Ks. Jan Słomka w Nowogrodźcu; Ks. Krzysztof Watecki w Ratajnie; Ks. Stanisław Zajac w Czerwonej Wodzie.

Przywilejem Expositorii Canonialis:

Ks. Jan Drab w Sieroszowie (siedziba w Stolcu); Ks. Franciszek Jaworski w Dobrzenicach; Ks. Tadeusz Jurek w Walimiu; Ks. Stanisław Kowalczyk w Lubiażu; Ks. Rajmund Kujawa w Gilowie; Ks. Teofil Limanówka — w Idzikowie; Ks. Norbert Łukaszczyk w Kuropatniku; Ks. Józef Molneda w Głuszycy; Ks. Tadeusz Pieczko w Godziszowie (siedziba w Wykrotach); Ks. Wojciech Sękowski w Starych Bogaczewicach; Ks. Witold Sidor Pidorski w Jerzmankach; Ks. Marian Sobczyk w Świerzawie; Ks. Aleksander Stankiewicz w Wierzchowicach; Ks. Jan Sycz w Bukowie; Ks. Emil Wójciak w Topoli.

40

INSTRUKCJA KURII DO ZARZĄDZENIA MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA Z DNIA 23. X. 1981 R. W SPRAWIE KATECHIZACJI

1. Zwraca się uwagę na obowiązek zgłoszenia — wg załączonego do Zarządzenia wzoru — punktu katechetycznego urządzonego w pomieszczeniach (spełniających wymagania sanitarne itp.), a nie stanowiących własności Kościoła lub nie będących w dzierżawie parafii zgodnie z § 3.

2. W wypadkach braku odpowiednich pomieszczeń katechetycznych, zgodnie z § 2 pkt 3 Zarządzenia można starać się o tymczasowe udostępnienie pomieszczeń szkolnych na cele katechetyczne. W tym celu:

a) należy w tej sprawie natychmiast wystąpić na piśmie do Kurii, która z polecenia Ordynariusza załatwi sprawę z Urzędem Wojewódzkim;

b) po wyrażeniu zgody przez Wojewodę na katechizację w pomieszczeniach szkolnych zostanie zawarta umowa w tej sprawie między parafią i dyrekcją szkoły;

c) ponieważ zezwolenie na nauczanie religii w pomieszczeniach szkolnych ma charakter tymczasowy, należy równocześnie wystąpić o zezwolenie na budowę punktu katechetycznego (zob. załączone pismo P. Ministra Kuberskiego) zgodnie z Okólnikiem Ministra Kuberskiego z 18. II. 1981 r., przesyłając kopię wystąpienia o budowę punktu katechetycznego do Kurii Metropolitalnej.

**PODZIĘKOWANIE ZA POMOC DLA POWODZIAN
REJONU PŁOCKIEGO, Z DNIA 8 MARCA 1982 ROKU, PRZESŁANE
PRZEZ J. E. Ks. BISKUPA BOGDANA SIKORSKIEGO Z PŁOCKA**

Strasliwa powódź załaza w tym roku w styczniu przedmieście Płocka Radziwie i okoliczne rozległe tereny. Ewakuowano około 20 tysięcy ludzi, tyleż tysięcy hektarów znalazło się pod wodą i lodem. W tym wielkim nieszczęściu, kiedy wezbrane fale wód w jednej chwili ludzi nieraz zasobnych uczyniły ubogimi, a wszystkich powodzian pozbawiły dachu nad głową, Diecezja Płocka, cała Polska i wiele krajów Zachodu pospieszyły w duchu chrześcijańskiej miłości bliźniego potrzebującym i nieraz załamany braciom z pomocą niespodziewanie bardzo znaczną. To ocierało łzy płaczącym, podnosiło cierpiących na duchu. Popłynęły obficie żywność, odzież, leki, środki higieny z Zachodu: z USA, Holandii, Belgii, Austrii, Danii, Szwecji, Anglii, Szwajcarii, Italii, Norwegii, RFN, Francji. Płynęły również ze wszystkich diecezji Polski. Kraj dostarczył także zboża i ziemniaków. Z Kraju otrzymaliśmy wielkie zasoby gotówkowe, rozdaliśmy dotychczas ponad 10 milionów złotych, niepomiernie więcej rozdamy teraz, gdy ludzie wrócili już do swoich mieszkań i zagród i w tej chwili są najbardziej potrzebującymi. Za hojnych ofiarodawców na rzecz powodzian modlimy się stale, upraszając dla nich błogosławieństwo Boże, osobiście w ich intencji odprawiłem w bazylice-katedrze Mszę św. Pragnę od siebie i moich diecezjan gorąco podziękować Pasterzom Polski Katolickiej za zrozumienie dla wielkich potrzeb powodzian, Kuriom Biskupim, Zakonom i Wiernym, którzy nie żalowali wszechstronnej pomocy dla wielkich rzesz ludzi cierpiących i nieszczęśliwych z powodu gwałtownego wylewu Wisły. Bóg zapłać z całego serca Wszystkim! Wdzięczny, pozwólę sobie przytoczyć dziękując z całego serca Jezusowe słowa: „Błogosławieni miłośni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5, 7).

Ks. Józef Mandziuk

**ARCHIWUM ARCHIDIECEZJALNE I BIBLIOTEKA KAPITULNA
WE WROCŁAWIU
SPRAWOZDANIE ZA ROK 1981**

W roku sprawozdawczym bogate zbiory Archiwum Archidiecezjalnego i Biblioteki Kapitulnej udostępniano duszpasterstwu oraz nauce w krzewieniu kultury polskiej na ziemi śląskiej.

Wszystkie wydatki związane z funkcjonowaniem i prowadzeniem wymienionych instytucji pokrywała Wrocławska Kuria Metropolitalna.

I. KONSERWACJA

Wszystkie magazyny archiwalno-biblioteczne w okresie wiosenno-letnim zostały oczyszczone przez siostry Elżbietanki. W miarę przydzielanych funduszy poddano fachowej konserwacji, oprawie lub przeoprawie następującą ilość rękopisów i druków:

1. rękopisów archiwalno-bibliotecznych	3
2. starodruków	45
3. druków nowych i czasopism	1.046
Razem:	1.094

II. OBSŁUGA KORZYSTAJĄCYCH ZE ZBIORÓW

1. zwiedzenia w celu korzystania ze zbiorów	2.080
2. osoby korzystające	210
3. książki wydane do czytelni w tomach	3.089
4. jednostki archiwalne wydane do pracowni	1.743
5. kwerendy metrykalne	1.052
6. inne kwerendy	3.647
7. wyjaśnienia i informacje	625
8. dokonane adnotacje metrykalne	438
9. przyjęte i wpisane kopie metrykalne	155
10. korespondencja	70

III. BUDYNEK I JEGO WYPOSAŻENIE

Przeprowadzono konserwację okien i pokrycia dachowego oraz sporządzono skrzynie biblioteczne. W dalszym ciągu daje się odczuć brak miejsca w magazynach na rosnącą ilość nabytków archiwalno-bibliotecznych.

IV. NABYTKI ARCHIWALNO-BIBLIOTECZNE

Zbiory archiwalne powiększyły się:

1. w dziale rękopisów o 124 jednostek archiwalnych,
2. w dziale metryk o 2 pozycje w ilości 6 dawnych metryk z parafii Lagiewniki i Białobrzezie.

Zbiory biblioteczne wzbogaciły się:

1. w dziale rękopisów o 2 egzemplarze,
2. w dziale książek o 272 pozycje, otrzymanych wyłączną drogą darowizny: ks. arcybp Henryk Gulbinowicz — 1; ks. bp Wincenty Urban — 233; Bogumiła Buszyńska — 8; dr Michał Kaczmarek — 8; ks. Tadeusz Kisiński — 1; prof. Antoni Knot — 1; ks. Władysław Lupa — 1; ks. Kazimierz Marks — 1; Ks. Józef Mróz — 1; ks. Władysław Ozimek — 1; ks. Marian Pisarszak — 1; Krystian Sokal — 1; ks. Wacław Szetelnicki — 1; ks. Stanisław Turkowski — 9; ks. Emil Wójciak — 1.

V. TEMATY PRAC NAUKOWYCH

W roku sprawozdawczym korzystano z materiałów archiwalno-bibliotecznych tutejszych zbiorów przy opracowywaniu następujących tematów:

1. Prace drukowane

Dola Kazimierz, ks., Kult św. Stanisława biskupa i męczennika a tradycje polskie na Śląsku. *Studia teologiczno-historyczne Śląska Opolskiego*. T. 7: 1980 s. 245—260.

Dola Kazimierz, ks., Liturgia Wielkiego Tygodnia w katedrze wrocławskiej w XV wieku. *Studia teologiczno-historyczne Śląska Opolskiego*. T. 7: 1980 s. 179—215.

Dola Kazimierz, ks., Opieka społeczna i zdrowotna w średniowiecznej Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 10: 1981 s. 4—31.

Dola Kazimierz, ks., Związki arcybiskupa praskiego Jana Fryderyka Waldsteina z Wrocławiem. *Studia teologiczno-historyczne Śląska Opolskiego*. T. 7: 1980 s. 289—294.

Fitych Tadeusz, ks., Bernard Rosa (1624—1696) — opat krzeszowskich cystersów — jako propagator kultu św. Józefa. W: Barbagli P.: *Św. Józef w Ewangeli*. T. 2. Kraków 1979 s. 267—290.

Höllén Martin, Heinrich Wienken der „unpolitische“ Kirchenpolitiker. Eine Biographie aus drei Epochen des deutschen Katholizismus. Mainz 1981.

Kaganiec Małgorzata, Ze studiów nad heraldyką Piastów Śląskich — Piastowie Oleśnicy. *Sobótka*. R. 36: 1981 nr 2 s. 197—218.

Krawczyńska Mieczysława, s., Rozwój Konstytucji Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. *Nasza Przeszołość*. T. 55: 1981 s. 149—189.

Mandziuk Józef, ks., Archiwum Archidiecezjalne, Biblioteka Kapitułna we Wrocławiu. Sprawozdanie za rok 1980. *Wrocławskie Wiadomości Kościelne*. R. 35: 1981 nr 1—3 s. 53—59.

Mandziuk Józef, ks., Karol Franciszek Neander — biskup sufragan wrocławski (1626—1693). *Colloquium salutis*. T. 12: 1980 s. 167—190.

Mandziuk Józef, ks., Ks. dr Wiesław Gawlik (1923—1980) — profesor filozofii w Seminarium Duchownym we Wrocławiu. (W I rocznicę śmierci). *Wrocławskie Wiadomości Kościelne*. R. 35: 1981 nr 4—6 s. 152—156.

Mandziuk Józef, ks., Kult św. Elżbiety Węgierskiej na Śląsku. *Nasza Przeszołość*. T. 55: 1981 s. 25—44.

Mandziuk Józef, ks., Muzykalia w Bibliotece Kapitułnej we Wrocławiu. W: Konferencja naukowa „Tradycje śląskiej kultury muzycznej”. III. 25—26 marca 1980 r. Wrocław 1981 s. 169—174.

Mandziuk Józef, ks., Nabytki inkunabułów w Bibliotece Kapitułnej we Wrocławiu. *Roczniki Biblioteczne*. R. 23: 1979 z. 2 s. 279—303.

Mandziuk Józef, ks., Święta Elżbieta Węgierska a otoczenie. (W 750-letnią rocznicę śmierci). *Gazeta Niedzielną*. (Londyn). R. 33: 1981 nr 29/1720 s. 5.

Marcol Alojzy, ks., Józef Wittig (1879—1949). Spojrzenie po 30 latach. Studia teologiczno-historyczne Śląska Opolskiego. T. 7: 1980 s. 295—318.

Orzechowski Kazimierz, Kompetencje górnośląskich zastępczych zgromadzeń stanowych i ich miejsce w systemie zjazdów. Sobótka. R. 35: 1980 nr 4 s. 577—584.

Overath Joseph, Joseph Ignaz Ritter (1787—1857). Sein Wirken als Kirchenpolitiker und seine Bedeutung als Kirchenhistoriker. Frankfurt am Main 1979.

Pater Józef, ks., Zarys dziejów Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. Nasza Przeszołość. T. 55: 1981 s. 45—83.

Pater Józef, ks., Z działalności Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu w 1980 roku. Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 34: 1981 nr 1—3 s. 59—64.

Pawlik Jerzy, ks., Ks. Andrzej Zogłówek kaznodzieja polski na Opolszczyźnie. Pomniki kaznodziejstwa śląskiego z przełomu XVIII i XIX wieku. Warszawa 1981.

Urban Wincenty, bp, Formacja zakonna Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety w latach 1945—1975. Nasza Przeszołość. T. 55: 1981 s. 85—147.

Urban Wincenty, bp, Jan Leuderode i jego księgozbiór z XVII wieku. Wrocław 1981.

Urban Wincenty, bp, Kościół katolicki w Polsce pod zaborami (1815—1918). W: Historia Kościoła w Polsce. Praca zbiorowa pod red. Kumora B. i Obertyńskiego Z. T. 2. 1764—1945. Cz. 1. 1764—1918. Poznań—Warszawa 1979.

Urban Wincenty, bp, Ksiądz dziekan Paweł Grodkowski (1893—1980). Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 34: 1980 nr 10—12 s. 356—359.

Urban Wincenty, bp, Ks. prałat Alojzy Schmidt (1918—1980). Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 34: 1980 nr 10—12 s. 359—363.

Urban Wincenty, bp, Ks. prałat Antoni Reczuch (1905—1980). Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 35: 1981 nr 1—3 s. 71—76.

Urban Wincenty, bp, Nominacja księdza Jana Długosza na arcybiskupa lwowskiego. Colloquium salutis. T. 12: 1980 s. 147—166.

Urban Wincenty, bp, Obraz Matki Boskiej Mariampolskiej we Wrocławiu. Wrocław 1981.

Urban Wincenty, bp, O ojcu Anzelmie Jezierskim. Homilia żałobna wygłoszona w kościele św. Wojciecha we Wrocławiu 15 lutego 1980 roku. W drodze. R. 1980 nr 11 s. 97—103.

Urban Wincenty, bp, Pełka Marian (1757—1828). W: Polscy kanoniści (wiek XIX i XX). Pod red. o. Joachima Romana Bara. Warszawa 1981 s. 102—104.

Urban Wincenty, bp, Perspektywa historyczna pasterzowania Ks. Stefana kardynała Wyszyńskiego — arcybiskupa gnieźnieńsko-warszawskiego i Prymasa Polski (1946—1981). Ateneum Kapłańskie. R. 77: 1981 z. 2 s. 185—221.

Urban Wincenty, bp, Słowo wstępne do książki: O. Władysław Kluz OCD. Antonio — opowieść o św. Antonim Marii Klarecie. Wrocław 1981 s. 5—12.

Urban Wincenty, bp, Służyla Chrystusowi w człowieku cierpiącym. (Sw. Elżbieta). Przewodnik katolicki. R. 1981 nr 9 s. 1—2.

Urban Wincenty, bp, Sprawozdanie Archidiecezjalnej Komisji Sztuki Kościelnej za rok 1980. Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 35: 1981 nr 1—3 s. 68—70.

Urban Wincenty, bp, Sprawozdanie z Sekcji Historycznej Polskiego Towarzystwa Teologicznego w latach 1976—1981. Studia Theologica Var-saviensia. R. 19: 1981 nr 1 s. 253—258.

Urban Wincenty, bp, Wykaz regestrów dokumentów Archiwum Archidiecezjalnego (VI). Rejestry dokumentów parafii w Świdnicy (c.d.) Studia teologiczno-historyczne Śląska Opolskiego. T. 7: 1980 s. 353—388.

Urban Wincenty, bp, Wykłady teologiczne we Wrocławiu za rok 1980. Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 35: 1981 nr 1—3 s. 70—71.

Urban Wincenty, bp, Wyszyński Michał (1890—1972). W: Polscy kano-niści (wiek XIX i XX). Pod red. o. Joachima Romana Bara. Warszawa 1981 s. 242—245.

Urban Wincenty, bp, Zbiory medalierskie w Muzeum Archidiecezjal-nym we Wrocławiu 1980 roku. Wrocławskie Wiadomości Kościelne. R. 35. 1981 nr 1—3 s. 64—68.

2. Prace nie drukowane

Biugen D., Stosunki między państwem a Kościołem w Polsce (1971—1981).

Cebula Edward, Historia parafii Grabina.

Dornfeld Teresa, Płyta nagrobna biskupa Wacława w kościele św. Jakuba w Nysie.

Gawelczyk Henryk, ks., Parafia Twaróg w okresie duszpasterzowa-nia ks. W. M. Hoschecka (1785—1802).

Gawelczyk Henryk, ks., Praca duszpasterska cystersów w parafii Jemielnica od wojny 30-letniej do sekularyzacji.

Isertoh Erwin, Zentrumsstreit, Gewerkschaftstreit 1907—1914.

Jasińska Maria, Organizacja Kościoła na Śląsku w XI wieku.

Jońca Karol, Kościół rzymsko-katolicki wobec narodowo-socjalistycz-nej doktryny rasistowskiej 1939—1945.

Jung Ottmar, Der Volksentscheid zur Fürstenenteignung 1926.

Kabot Maria, s., Rozwój pieśni wielkanocnej „Chryśtus zmartwych-wstan jest” na terenie Polski.

Kipp Herbert, Die Stellung der preussischen Landjunker zur Zeit Weimarer Republik.

Labuda Adam, Malarstwo śląskie w XV wieku.

Mandziuk Józef, ks., 10 artykułów do Słownika Teologów Polskich. T. V—VII. Teologowie śląscy w latach 1925—1981.

Mandziuk Józef, ks., Katalog Biblioteki Karola Franciszka Neandra, sufragana wrocławskiego († 1693).

Mandziuk Józef, ks., Katalog ruchomych zabytków sztuki sakralnej w Archidiecezji Wrocławskiej. Województwo kaliskie.

Pater Mieczysław, Klasztory dominikańskie na Śląsku przed likwidacją w 1810 r.

Pater Mieczysław, Świadomość narodowa Polaków na Śląsku w XIX i na początku XX wieku.

Pawlik Krzysztof, Historia konwentu bożogrobców w Nysie.

Piotrowski Jacek, Grobowiec św. Jadwigi w Trzebnicy.

Pirucka Irena, Górnictwo i hutnictwo na Śląsku w XVIII i XIX w. — zmiany w rozmieszczeniu.

Plebańska Jolanta, Ikonografia i wątki ideowe dekoracji monumentalnej kościoła bożogrobców w Nysie.

Polak Emil, Epistolografia z okresu średniowiecza i renesansu.

Praschma Nikolaus, Oberschlesiens Geschichte zwischen 1870—1890.

Sachs Rainer, Artyści Kotliny Jeleniogórskiej.

Sachs Rainer, Heinrich Gottfried Matuschka — autor pierwszej Flory Śląskiej.

Sachs Rainer, Zapomniany średniowieczny zwyczaj polowania.

Serafin Kazimierz, Parafia p.w. Podwyższenia Krzyża św. w Pokoju w latach 1796—1980.

Tabor Dariusz, Monstrancje gotyckie na Śląsku.

Urban Wincenty, bp, O kulcie Matki Boskiej Częstochowskiej w Archidiecezji Wrocławskiej.

Urban Wincenty, bp, 50-lecie kapłaństwa ks. prałata Władysława Smereki.

Urban Wincenty, bp, Z wrocławskiej niwy kaznodziejskiej 1945—1981.

Wałkowski Andrzej, Sprawa biskupa św. Stanisława w ujęciu historyków.

Węgrzyn-Klisowska Walentyna, Nieznany utwór L. v. Beethovena z Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu.

Witczak Jan, ks., Ks. Stanisław Stephan — liturgista śląski.

Witek Izabela, Ołtarz mariacki w kaplicy brackiej w kościele św. Jakuba w Nysie.

Witkowski Jacek, Gotycki ołtarz główny kościoła św. Piotra i Pawła w Legnicy.

Ziach Piotr, Polityka narodowościowa i społeczna ks. kard. A. Bertrama w latach 1918—1922.

Zyłka Józef, ks., Dzieje parafii Zędownice na przełomie XIX i XX wieku.

VI. MIKROFILMOWANIE

W Stacji Mikrofilmowej Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu wykonano mikrofilmy z tutejszych zbiorów w celach naukowych dla 25 osób na ich zamówienie i prośbę.

VII. WYCIECZKI

W 1981 r. Archiwum i Bibliotekę zwiedziło w celach naukowych 8 wycieczek krajowych i zagranicznych, dla których wygłoszono 3 wykłady.

VIII. UDZIAŁ W SYMPOZJACH NAUKOWYCH

Ks. bp Wincenty Urban wziął udział w uroczystościach związanych z 700-leciem Klarysek w Starym Sączu.

Ks. bp Wincenty Urban i ks. dr Józef Mandziuk uczestniczyli w sympozjum historyków Kościoła w Polsce, które odbyło się w Bagnie, w związku ze 100-leciem Zgromadzenia Księży Salwatorianów.

Ks. Józef Mandziuk wziął udział w sympozjum patrystyczno-dogmatycznym w Niepokalanowie, które było poświęcone Soborowi w Konstantynopolu i Efezie, oraz w sympozjum, związanym z 25-leciem Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego.

Bp Wincenty Urban

43

MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE WE WROCŁAWIU W ROKU 1981

I

Stan zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu obecnie wynosi 4258 jednostek muzealnych. W roku 1981 powiększył się on o 112 jednostek muzealnych. Nabytki pochodzą wyłącznie z darowizny osób życzliwych. Muzeum Archidiecezjalne nie posiada żadnych funduszy na zakup przedmiotów zabytkowych.

W 1981 roku eksponowane przedmioty z zakresu sztuki kościelnej dotyczyły: rzeźby, malarstwa, rzemiosła artystycznego (zwłaszcza złotnictwa i haftu od XIII wieku do początku XX wieku).

Urządzono czasowe wystawy:

- 1) Tablice miedziorytnicze J. B. Strachowskiego.
- 2) 1600-lecie Soboru Konstantynopolskiego (381—1981).
- 3) Św. Elżbieta królowna węgierska i księżna turyngska (750-lecie Jej śmierci).
- 4) Jan Paweł II (w fotografiach).
- 5) Aktualności z pontyfikatu Jana Pawła II.

Ekspozycje zwiedziło 8.120 osób z kraju i zagranicy. W tym były grupy wycieczek, zwłaszcza młodzieży licealnej. Do obsługi jest 5 pracowników stałych. Ks. dr Józef Pater otrzymał w 1981 roku roczne stypendium naukowe, z którego korzysta na studiach w Paderborn.

W pracowni konserwatorskiej, którą prowadzi mgr Lech Krzemiński, dokonano konserwacji i renowacji 51 obiektów (w tym 18 obrazów, 5 rzeźb, 10 figur, 7 ołtarzy, 7 ram, 2 ambony, 1 chrzcielnica, 1 tabernakulum).

W 1981 roku ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz, Ordynariusz Wrocławski otworzył przy Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu jeszcze jeden nowy punkt konserwacji zabytków sztuki kościelnej, którym kieruje Józef Maciejewski.

Największą trudnością Muzeum Archidiecezjalnego jest szczupłość pomieszczeń dla celów ekspozycyjnych i przechowawczych.

Główny budynek z 1520 roku wymaga natychmiastowej konserwacji i zabezpieczenia gotyckich partii.

II

. Nabytki muzealne w 1981 roku dotyczyły następujących dziedzin:

A. ARCHEOLOGIA:

1. Siekierka kamienna, 17 cm, Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4157
2. Garnek gliniany, średnica szyjki 17 cm, kształt wypukły, cztery różki uchwytny. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4158
3. Garnek gliniany, średnica szyjki 21,5 cm, kształt wypukły. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4159
4. Garnek gliniany z uszkiem, średnica 12,5 cm. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4160
5. Naczynie gliniane — garnuszek zdobiony (linie i wieniec wycisków), średnica 9,5 cm. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4161
6. Garnuszek gliniany z uchwytem, średnica 7,5 cm. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4162
7. Garnuszek gliniany z uchwytem, podstawa wypukła, średnica 7,5 cm. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4163
8. Żelazny sierp z drewnianą rękojeścią. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4164
9. Żelazna ostroga. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4165
10. Model glinianej urny. Ofiarował dr Michał Kaczmarek. Sygn. 4166.

B. RZEŻBA:

1. Głowa Chrystusa, drewno, rzeźba nowoczesna, wys. 19 cm, XX w. Napis: Alumni III kursu 29 maja 1981 r. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4151
2. Postać świętego — w szatach duchownych (?), wys. 50 cm, polichromia zniszczona. Pochodzi ze wsi Gnojnica. Ofiarował Zbigniew Paśko — plastyk. Sygn. 4156
3. Kopia Figurki Matki Boskiej w Wambierzycach, słynącej łaskami, kononowanej 17 sierpnia 1980 roku. Drewno, polichromowane, wys. 28 cm. Jest to „V. Kop. MB. 1981 r.". Na dole napis dedykacyjny: „Ks. biskupowi Prof. Wincentemu Urbanowi — księża Jezuiti z Wambier-

rzyć w dniu 16 sierpnia 1981 r. — pierwsza rocznica koronacji. Przekazał 11 września 1981 roku ks. Tadeusz Michalik Tj, proboszcz Wąmbierzyc. Sygn. 4170

4. Rzeźba „Matka Boska Bolesna”, popiersie, profil prawej strony, drewno, Z(bigniew) P(obedyński) 1981. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4202
5. Rzeźba — popiersie biskupa, drewno, złożone, wys. 10 cm. Sygn. 4213.

C. MALARSTWO

1. Św. Łukasz Ewangelista, obraz na szkle, popiersie, symbole — Matka Boska (obraz trzymany przez św. Łukasza), głowa wołu, wym. 24×30 cm. Ramka w otoku ma lustro. Pochodzi z Głogowa w. XIX. Podarował ks. Jan Szutt. Sygn. 4155
2. Obrazek Matki Boskiej Ostrobramskiej, sukienka, korona, metalowa, wym. 16×20 cm. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4168
3. Św. Małgorzata. Obraz, płótno, w stanie wielkiego zniszczenia, strzępy, liczne ubytki. Atrybuty: księga, wąż, krzyż, lilia. Wys. 89 cm. Czas: 1751 r. (data podana na doklejce papierowej, dołączonej do obrazu). Przekazał z kościoła parafialnego w Tyńcu n/Ślązą ks. Jan Dworzański. Sygn. 4172
4. Obraz na szkle przedstawiający Samuela Gottloba, Złotyryja 1780. Tkacz, wym. 10,5×14 cm. Sygn. 4214
5. Obraz — Ukrzyżowanie, odbitka, staloryt na płótnie, haft na jedwabnym płótnie, zniszczony, wiek XVIII. Sygn. 4222
6. Trójca Przenajświętsza — obrazek na blasze, wym. 10×12,5 cm. Sygn. 4229
7. Św. Piotr — obraz na szkle, wym. 24×31 cm, wiek XVIII. Sygn. 4230
8. Św. Mateusz — obraz na szkle, wym. 30×35,5 cm, wiek XVIII. Sygn. 4231
9. Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa. Szer. 20 cm, wys. 25 cm, haft, staloryt, jedwab naklejony na papierze, wiek XVIII. Sygn. 4256
10. Prymas Polski ks. Arcybiskup-Metropolita dr Józef Glemp. Fotografia — portret. Sygn. 4175
11. Linoryt: Kościół i klasztor Elżbietanek Czarnych w Cieszynie (1981 r.). Wykonał B. Kohut. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4197

D. RZEMIOSŁO ARTYSTYCZNE:

1) Krzyże:

1. Metalowy krzyżyk, wys. 24,5 cm. Pamiątka z Częstochowy. Dar Siostry Adeli Płotki z Wałbrzycha, Elżbietanki. Sygn. 4146
2. Krzyżyk. Wotum za uratowanie Ojca Świętego Jana Pawła II Parafianek z Miłkowa 27 września 1981 roku. Krzyżyk wykonany z tworzywa, wys. 16 cm. Sygn. 4173
3. Krucyfiks. Metal, wys. 32 cm, podstawa szer. 12,5 cm, podstawa okrągła, grawerowane ozdoby liści i kwiatów. Na odwrocie napis: Zur Feier des ersten hl. Messopfers, gewidmet vom kath. Gesellen

- u. Arbeiterverein in Wansen. (Jest to krzyż prawdopodobnie poświęcony ks. Kurtowi Engelbertowi z Wiązowa, zmarłemu 1967 w Hildesheim). Czas wykonania krucyfiks 1910 r. Sygn. 4176
4. Krzyżyk z korpusem Chrystusa Pana. Cienkie drewno, na odwrocie papier i poczet legendarnych biskupów wrocławskich, oraz stary kościół w Smogorzowie. Dawna sygnatura 2364. Sygn. 4220
 5. Krzyż metalowy, z naczynkiem na oleje wewnątrz, wys. 18 cm. Sygn. 4233
- 2) Naczynia liturgiczne:
1. Lavabo — brąz, napis: „Deus et Lumen” 1575; twarz, trzy nóżki. Ofiarował dr Antoni Knot. Sygn. 4150
 2. Wieczna lampa — trójnożna, metalowe i ozdobne obramowanie z postacią Niekopalanej Matki Bożej — 1830 r. oraz Pana Jezusa (Serce Pana Jezusa), wys. 8,5 cm. Ofiarował bp Wincenty Urban
 3. Naczynie cynowe na oleje z nakryciem, wys. 10,5 cm, w. XIX. Sygn. 4206
 4. Naczynie cynowe na oleje, nakrycie z uchwytem i zakręcane, Pohl-nisch Wartenberg 1801, wys. 16 cm. Sygn. 4207
 5. Naczynko cynowe — potrójne na oleje I(nfirmorum), C(hrisma), O. Sygn. 4208
 6. Lavabo cynowe po Komunii świętej. Zastruże k/Środy Śląskiej, wa-ga 0,460 kg, wiek XIX. Sygn. 4209
 7. Naczynie cynowe na hostie, Żabin (Schabenau) k/Góry Śl., średnica 8 cm, wiek XIX. Sygn. 4210
 8. Taca cynowa, E. B. 1754, Dr Gruhn. Sygn. 4228
 9. Patena cerkiewna, średnica 9 cm. Popiersie N. M. Panny z Dzieciąt-kiem. Sygn. 4224
 10. Patena, szer. 14 cm. Sygn. 4226
 11. Patena cerkiewna z podstawką. Sygn. 4225
 12. Ciborium owalne z kości, wym. 4,5×6,5 cm, ozdobne, na górze serce, na dole popiersie Matki Bożej (S. Maria). Napis: „Lieb Maria, weich nicht ab, ich lieb Sie bis in das Grab”. Pochodzi z Węgier (aus Wangern 1943). Sygn. 4234
 13. Cynowa skrzynka na oleje z kościoła: Wiesenthal, dług. 15 cm, szer. 9 cm, wys. 7,5 cm. Sygn. 4245
- 3) Relikwiarze:
1. Relikwiarzyk — trumienka metalowa, zawierający relikwie: Filipa, Jakuba, Andrzeja, wiek XV. Sygn. 4216
 2. Relikwie św. Wincentego Męczennika. Sygn. 4218
 3. Relikwie błog. Justyna. Sygn. 4221
 4. Relikwiarzyki (Agnus Dei Candidi, S. Blasii, S. Teresiae Virg.). Sygn. 4258
- 4) Odlewy pamiątkowe:
1. Odlew: Mieczysław Pierwszy i Bolesław Chrobry, metal, wys. 21 cm, Poznań 966—1966. Na odwrocie napis dedykacyjny: Biskupowi W. Urbanowi we Wrocławiu — Arcybiskup Antoni Baraniak. Sygn. 4170

2. Tabliczka wotywna, mosiądz, wym. 13,5×18,5 cm. „Im Jar Christi 1595 den 25 May ist in Gott seliglich entschlaffen der Gestreng-Ehren-
verste auch volbemambste Hans v. Munsterberg v. Minckenau auf
Schmograu seines Altes 57 Jar dem Gott gnade”. Sygn. 4177
3. Odlew żelazny — okrągły, szer. 15 cm. Popiersie: St. Bartholomeus.
Profil lewej strony. Sygn. 4178
4. Odlew żelazny okrągły, szer. 10 cm. Popiersie: profil lewej strony
Dr Windhorst Ludwik (zm. 1891) hannowerski minister sprawiedli-
wości. Sygn. 4179
5. Odlew żelazny, wym. 10×13 cm. Awers: widok-Odry-mostu pano-
ramy miasta „Glogau — Glück auf 1930”. Rewers: Entwurf: Günther
Grundner; Modell: Ernst Lindner; Guss-Paulinen Hütte Neusalz.
Sygn. 4180
6. Odlew żelazny, wym. 11,5×16 cm. Matka Boska z Dzieciątkiem w
otoczeniu pięciu apostołów. Napis: Baustein zur Wiederherstellung
der Allerheiligen Kirche in Gleiwitz 1930. Sygn. 4181
7. Odlew okrągły żelazny, szer. 15 cm. Popiersie — Jezus Chrystus.
Sygn. 4182
8. Odlew cynowy: Narodzenie Pana Jezusa. Napis: Gesegnete Weih-
nachten wünscht Erich Adolf Sohn 1937. Sygn. 4183
9. Odlew mosiężny, szer. 6 cm, Narodzenie Pana Jezusa — 1932. Napis:
Fröhliche Weihnachten wünscht Ergebenster Erich Adolf. Sygn. 4184
10. Odlew metalowy — okrągły, 8 cm, Narodzenie Pana Jezusa. Gesegne-
te Weihnacht 1936 wünscht Erich Adolf. Sygn. 4185
11. Odlew metalowy — okrągły, szer. 8 cm, Chrystus Pan Zmartwych-
wstały „Friede dem Menschen 1938” Gesegnete Weihnachten 1938
wünscht Erich Adolf. Sygn. 4186
12. Odlew okrągły, 8 cm. Awers: dwie postacie— uścisk dłoni — „Seid
fröhlich in Hoffnung geduldig in Trübsal, haltet an am Gebet, Rom.
12, 12. Rewers: krzyż, L. W. „Die ewangelische Kirche der Altpreussi-
schen Union — zur goldenen Hochzeit”. Sygn. 4187
13. Odlew metalowy — okrągły, 7,5 cm. Awers: głowa — profil lewej
strony — „Gerhart Hauptmann Aetatis suae LXX”. Rewers: głowa
św. Jana Chrzciciela, św. Jana Ewangelisty, orzeł, lew, „W”. W otoku
napis: Gerhart Hauptmann — Ehrung in Breslau — 3 und 4. IX.
1932. (Gerhart Hauptmann 1862—1946, dramaturg i powieściopisarz
niemiecki, nagroda Nobla 1912). Sygn. 4188
14. Odlew metalowy — okrągły, 10 cm. Awers: twarz — profil lewej
strony — „Gerhart Hauptmann in Januar 1942”. Sygn. 4189
15. Odlew metalowy — okrągły, 14 cm. Awers: Symbol — Ducha Świę-
tego oraz sześć Aniołów. „Anno Sancto — Romae 1925, Pax Christi
in Regno Christi”. Rewers: Symbol kościoła — „Iódź”. Napis: „Portae
inferi non praevalerunt adversus eam” opus. Zutt. R. A. Pict. Nissae
1925. Sygn. 4190
16. Odlew metalowy — okrągły, 11 cm. Głowa, profil lewej strony —

- Artur Schiller das Oberschlesische Museum 1905—1930 vor 25 Jahren schuf. (E. G.). Sygn. 4191
17. Odlew metalowy — okrągły, 10,5 cm. Awers: Głowa, profil prawej strony — „Theodor v. Gosen aetatis Suae LXX”. Rewers: Anioł, wóz ognisty, dwa rumaki w obłokach. Napis: Senke Strahlender Gott — senke den Wagen hinab — (v. Gosen). Sygn. 4192
 18. Odlew: okrągły, szer. 12 cm. Popiersie Chrystusa Pana. Sygn. 4193
 19. Odlew metalowy, wym. 11×13 cm. Awers: Matka Boska z Dzieciątkiem na tle miasta. Napis w otoku: „52 General — Vers. d. Katholiken Deutschlands in Strassburg 1905”. Dar: Ewald Walter, Archiwariusz. Sygn. 4194
 20. Talerz — odlew miedziany, wzory liści i wiązanka z linii, w środku baszta i napis „Cieszyn”. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4198
 21. Szyb górniczy — Lubiąż, wycisk w blasze miedzianej. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4201
 22. Tablica pamiątkowa, metaloplastyka. Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej 1382—1982. Popiersie Jana Pawła II (profil lewej strony). Napis: Totus Tuus! Joannes Paulus pp II. Na dole napis: Wizyta Jana Pawła II w Polsce 1982 roku. Wykonawca J. S. (19)81. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4204
 23. Pamiątka z Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Wilkowie Złotoryjskim — obrazek Matki Boskiej naklejony na drewno, obramowanie wypalane. Napis: Wilków. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4205
 24. Popiersie, profil lewej strony, ks. Melchior kardynał Diepenbrock (Wrocław), wys. 9 cm. Sygn. 4243
 - 5) Wota:
 1. Postać dziecka owiniętego, metal, na desce, wiek XVII, odlew wotywny. Ofiarowała Siostra Maria Pytel, salezjanka z Wrocławia. Sygn. 4152
 - 6) Oznaki:
 1. Oznaka metalowa — rozpoznawcza ks. Hermanna Hoffmanna z Wrocławia jako duchownego wojskowego. Do tego dołączone dwa medaiki Matki Boskiej. Sygn. 4195
- E. PORCELANA:
1. Talerz porcelanowy. Napis: KWK. „Victoria”. Intronizacja św. Barbary 21. 06. 1981 s. Zarysy szybów kopalnianych, średnica 25 cm. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4154
 2. Flakon porcelanowy. Awers: orzeł Polski z koroną. Napis: Wizyta Prymasa Polski w Wałbrzychu 29 XI 1981 r. Rewers: Herb Wałbrzycha. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4199
 3. Talerz porcelanowy: św. Barbara, herb Wałbrzycha. Napis: Z okazji pobytu Prymasa (Ks. Józefa Glempa) Wałbrzych 29 XI 1981 r. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4200
- F. HAFTY:
1. Obraz z koralików — krajobraz, jezioro, świątynia. Sygn. 4253

2. Orzeł Polski, haft. szer. 75 cm, wys. 92 cm, zniszczony. Podarował ks. Józef Gołąb, wikariusz parafii św. Maurycego we Wrocławiu. Sygn. 4153

G. RÓŻNE:

1. Model rotundy NMP (później św. Feliksa i Adaukta na Wawelu), rekonstrukcja stanu z X wieku, jeden z najstarszych kościołów w Polsce. Wykonanie z drewna. Dar bpa Wincentego Urbana. Sygn. 4147
2. Herb biskupa Wincentego Urbana, kolorowy, malowany na papierze. Sygn. 4148
3. Herb Milicza — św. Jerzy zabijający smoka, gips, wys. 22 cm. Ofiarował Antoni Drwiło, alumn Seminarium Duchownego we Wrocławiu. Sygn. 4149
4. Talerz drewniany, otok ozdobny, napis: Soli Deo, 966—1966, herb ks. Stefana kardynała Wyszyńskiego, Prymasa Polski, napis (litery metalowe) Sacrum Poloniae Millennium. Ofiarował bp Wincenty Urban. Sygn. 4167
5. „Róże Algerii” — naturalny splot kamyczków morskich w kształcie korony kwiatowej róży. Ofiarowała dr Zofia Pruszyńska. Sygn. 4169
6. Talerz ozdobny z fotografią Jana Pawła II, wykonany z tektury, w otoku muszelki ślimaków. Dar Siostry Leopoldy Błaszkwskiej, elżbietanki z Wrocławia. Sygn: 4174
7. Lampka górnicza, miedź, ofiarowana biskupowi Wincentemu Urbanowi 4 grudnia 1981 roku przez górników z Polkowic. Sygn. 4203
8. Tablica mosiężna, wym. 11×12 cm. Napis: Antoni Joseph von Chęciński Astronomischer Uhrmacher Gebürtig aus Gnesen in Südproussen Die Uhr verfertigt zu Breslau Anno 1802. Dawna sygn. 2620. Sygn. 4211
9. Piórniki, drewno, rzeźbiony, na dole „Orzeł”, napisany w języku niemieckim 1845 r. Pochodzi z Tomaszowa Bolesławieckiego. Sygn. 4248
10. Sztylet znaleziony w czasie wykopalisk wśród ruin Zamku — Reichenstein — w Złotym Stoku, znalazł go radca König z Jawornicy. Pisma ks. Adolfa kardynała Bertrama z 1943 roku dołączono. Długość 27,5 cm. Przechowuje się w skrzynce drewnianej z napisem na górze „Reichenstein”. Sygn. 4251.

Bp Wincenty Urban

ZBIORY MEDALIERSKIE MUZEUM ARCHIDIECEZJALNEGO WE WROCŁAWIU W ROKU 1981

Dział medalierski Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu powiększył się w roku 1981 o 23 pozycje inwentarzowe, mianowicie o 5 medali, 3 medaliony, 8 monet, 1 ryngraf i 6 odznak.

A. MEDALE:

1. Medal o Kamiennej Górze. Awers: Kościół łaski w Kamiennej Górze i daty 1720—1970. Rewers: zamek i rycerz. Ofiarował ks. Stanisław Książek z Kamiennej Góry.
2. Medal jednostronny. Awers: Klasztor Jasnogórski, Matka Boska 1382—1982. Napis — Jasna Góra. Podarował bp Wincenty Urban.
3. Medal. Awers: „Pro Fide et Patria”, napis — „Maryjo, jestem przy Tobie, Bądź błogosławiona za sześć wieków pomocy Narodowi”. Rewers: Matka Boska Częstochowska, Królowa Korony Polskiej, orzeł Polski, 1382—1982, napis w otoku — „Matko Boża Częstochowska — Królowa Korony Polskiej. Jasna Góra”. Ofiarował bp Wincenty Urban.
4. Medal. Awers: napis — 1980. Rewers: symbol — trzy krzyże z kotwicami, Gdańsk. Ofiarował bp Wincenty Urban.
5. Medale — odlew. Awers: trójpolowa płaszczyzna, w środku św. Stanisław Szczepanowski i napis — Św. Stanisław Biskup — Męczennik, Piotrowin — napis — „Gaude Mater Polonia”, Bolesław Śmiały — napis — Prole Foecunda Nobili. Rewers: W środku drzewo, herby, postać siedząca, zwierzę, z prawej strony — fasada kościoła, napis — Diecezja Tarnowska, swemu Patronowi w dziewięćsetlecie śmierci 1079—1979. Autor — wykonawca: B. Chromy. Ofiarował bp Wincenty Urban.

B. MEDALIONY:

1. Medalion: Awers: św. Pius X, profil prawej strony, popiersie, napis — Pio X Pontefice Massimo — Roma. Rewers: Postać Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej, napis — B. V. Immaculata 8 Dec. 1854 Pio IX. Podarował ks. kan. Antoni Niezabitowski — Powidzko.
2. Medalion wykonany w splocie krzyżowym. Awers: Popiersie Leona XIII w profilu lewej strony, napis w otoku: Amor Christi Crucifici traxit Nos. Cztery sceny z Męki Pańskiej i z życia Chrystusa Pana (Zwiastowanie, Chrztost Pana Jezusa, Ostatnia Wieczerza, Zesłanie Ducha Świętego), napis w otoku: Leo XIII P. M. Rewers: Signum Sacri Itineris Hierosol. Scena środkowa przedstawia cztery postacie, po bokach Pan Jezus w Ogroju, Biczowanie, Cierniem Ukoronowanie, Ukrzyżowanie. Przekazał ks. Adam Drwięga.
3. Medalion: Awers: św. Franciszek z Asyżu, popiersie lewej strony, napis — S(anc)tus Franciscus Seraphicus. Rewers — Benedictio S. P. Francisci 1226—1926, klęcząca postać, druga stoi. Dar ks. Władysława Ozimka z Wrocławia.

C. MONETY:

1. Moneta. Awers: Głowa kosmonauty. Napis w otoku — Pierwszy Polak w kosmosie (Hermaszewski). Interkosmos (19)78. Rewers: Orzeł, Polska Rzeczpospolita Ludowa. 20 złotych. Ofiarowała siostra Mieczysława Krawczyńska z Wrocławia.
2. Moneta. Awers: Żaglowiec. Napis: 50 lat Pomorza 1930—1980. Rewers: Orzeł Polski. 1980. Polska Rzeczpospolita Ludowa. 20 złotych. Ofiarowała siostra Mieczysława Krawczyńska.

3. Moneta. Awers: Popiersie. Kazimierz I Odnowiciel 1039—1058. Rewers: Orzeł Polski. Polska Rzeczpospolita Ludowa. Złotych 50. Dar siostry Angeliny Pielarskiej z Wrocławia, elżbietanki.
4. Moneta. Awers: Elżbieta II, popiersie, profil prawej strony, napis: Elizabeth II. Dei Gratia Regina. Rewers: „Two Shillings. Fid. Def. 1960”. Przekazał Antoni Drwiło z Wrocławia.
5. Moneta. Awers: Popiersie Kazimierza Odnowiciela, napis: Kazimierz Odnowiciel 1039—1058. Rewers: Orzeł 1980. Rzeczpospolita Ludowa — Polska. Ofiarował ks. Józef Pater z Wrocławia.
6. Moneta: Awers: Okręt — żaglowiec, napis: „50 lat Daru Pomorza 1930—1980”. Rewers: Orzeł Polski. Polska Rzeczpospolita Ludowa. 20 złotych. Ofiarowała siostra Angelina Pielarska.
7. Moneta. Awers: Postać królowej, profil prawej strony, w prawej ręce berło, w lewej serce, napis: M(aria) Ther(esia) D(ei) Gr(atia) I.C.H.B.R. AA. D.E.C.T. Rewers: Matka Boska z Dzieciątkiem, napis: Patrona Regni Hungariae 1753.
8. Moneta. Awers: Światowy Dzień Żywności. 16 Oct. F.A.O., symbol — kłos. Rewers: Orzeł Polski. 50 złotych, Polska Rzeczpospolita Ludowa. Dar ks. Antoniego Kopacza z Legnicy.

D. RYNGRAFY:

1. Ryngraf jednostronny. Orzeł Polski, na nim Matka Boska Częstochowska, napis: „Pamiętka z Częstochowy”. Ofiarował bp Wincenty Urban.

E. ODZNAKI:

1. Odznaka. Ks. Stefan kardynał Wyszyński, Prymas Polski, 8 VIII 1901 — 28 V 1981.
2. Odznaka „Solidarność — Elbląg”.
3. Odznaka metalowa. Klasztor PP. Klarysek 1280—1980. Stary Sącz. Ofiarował bp Wincenty Urban.
4. Odznaka. Matka Boska Częstochowska, napis: Pierwsza piesza wrocławska pielgrzymka — Jasna Góra 1981. Ofiarował ks. Andrzej Dziełak.
5. Odznaka. 9-ta klerycka pielgrzymka piesza — 1981. Wrocław—Częstochowa.
6. Odznaka. Św. Elżbieta, napis: Błogosławiona dobroć człowieka”. Ofiarowała siostra Angelina Pielarska.

Bp Wincenty Urban

SPRAWOZDANIE ARCHIDIECEZJALNEJ KOMISJI SZTUKI KOŚCIELNEJ WE WROCŁAWIU ZA ROK 1981

Na Konferencji Plenarnej Episkopatu Polskiego, odbytej w Warszawie w dniach 25—26 listopada 1981 roku, przypomniano w specjalnym „Pro memoria w sprawie kradzieży zabytków kościelnych” Komisji Epis-

kopatu d.s. Sztuki Kościelnej, że „fala kradzieży ruchomych zabytków kościelnych” zmusza do przypomnienia raz jeszcze instytucjom kościelnym „o obowiązku dołożenia wszelkich starań dla uchronienia przed złoczyncami skarbów kultury chrześcijańskiej i narodowej”.

Archidiecezjalna Komisja Sztuki Kościelnej we Wrocławiu dokładała zawsze jak najwięcej starań, aby uwrażliwić Duchowieństwo i Wiernych w tej tak bardzo delikatnej, a równocześnie niezmiernie odpowiedzialnej dziedzinie. Problem ten wymaga ciągłych przypominań i niegasnących czujności.

Praca Komisji była tym trudniejsza w omawianym okresie sprawozdawczym z powodu tego, że ks. mgr Jan Dębski otrzymał w 1981 i 1982 roku doktorancki urlop naukowy celem zbierania i przygotowania dysertacji doktorskiej w Krakowie. Komisja wyraża tutaj uzasadniony żal z tego powodu, że młodzi kapłani przechodzą niekiedy wobec bogatych możliwości opracowania pięknych tematów z zakresu zabytków Archidiecezji Wrocławskiej i nie dostrzegają ich możliwości. A można uczynić tu jeszcze wiele. Przykładem tej oczywistości jest ks. Stanisław Kobielus, który opracował ciekawy temat pt. *Program ideowy wystroju i wyposażenia kościoła opackiego w Krzeszowie*. „Biuletyn Informacyjny Akademii Teologii Katolickiej” 4: 1981, s. 26—28. Dodać trzeba też, że ks. Józef Pater, pracownik Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu otrzymał stypendium naukowe i wyjechał na rok studiów w Paderborn.

Komisja Sztuki Kościelnej we Wrocławiu odbyła w 1981 roku 129 posiedzeń celem załatwienia przedłożonych i wniesionych spraw.

Załatwienie dotyczyło następujących zagadnień:

1. **Budowa nowych kościołów:** Legnica, Wrocław-Popowice, Świdnica, Szczawienko, Wrocław-Nowy Dwór, Polanica Zdrój, Lubiąż, Marszowice, Łazy, Kłodzko, Mrowiny.

2. **Urządzenie wnętrza** (oltarz, pulpity, sedilia, konfesjonały): Budzów, Jelenia Góra, Wrocław (Św. Ducha), Wilków Namysłowski, Zgorzelec (dolny kościół), Wierzchosławice, Stanowice, Mysłakowice, Chojnów, Świeradów Zdrój, Gądkowice, Jugów.

3. **Polichromie:** Henryków Lubański, Budzów, Stara Łomnica, Świerzawa, Wrocław-Karlówice, Olszany, Ulesie, Wilków Złotoryjski, Wawrzeńczyce, Wierzchosławice. Wrocław (św. Augustyn), Kosiska, Ujazd Górny, Milicz, Wrocław (św. Wawrzyniec), Kawice, Bogdanów, Wrocisławice, Głuchów Górny, Wilkszyn, Działawice, Kwietno, Działowa Kłoda.

4. **Witraże:** Ujazd Górny, Oltaszyn, Olszany, Tymowa, Wągorzno, Środa Śląska, Wrocław (Św. Duch).

5. **Tabernakula:** Jugów, Stary Zamek.

6. **Droga Krzyżowa:** Dzierżoniów (Najśw. Maria Panna — Matka Kościoła), Szczepanów.

7. **Kraty ozdobne:** Jelenia Góra, Wójtowice, Gryfów Śląski, Gądkowice, Wałbrzych (Niepokalane Poczęcie).

8. **Zyrandole:** Stary Zamek, Oława (Matki Boskiej Pocieszenia), Chojów, Wałbrzych (Niepokalane Poczęcie).

9. **Tablice pamiątkowe:** Kudowa Zdrój, Ząbkowice Śląskie, Wrocław-katedra.

10. **Posadzki:** Goszcz.

11. **Remonty kościołów:** Radochów, Bukówek, Wilczkowice.

12. **Elewacje kościołów:** Witoszów, Stare Bogaczowice.

13. **Budowa plebanii i domu katechetycznego:** Legnica (św. Piotr i Paweł), Ulesie.

14. **Nagrywanie filmów:** „Gusła” Adama Mickiewicza, „Przeklęta Ziemia” Krzysztofa Czekaly.

15. **Prace prowadzone poza Komisją:** Sławnikowice, Brzeg Dolny — Warzeń, Osiek Łużycki, Osiek Oławski, Wrocław (św. Wojciech), Mojęce, Miłoszyce (kaplica), Raciborowice, Tyniec n/Ślężą, Czerwona Woda, Lewin Kłodzki (kaplica).

Jako główni projektanci występowali w 1981 roku: ks. Jan Dębski, ks. Kazimierz Fedyk, Henryk Jan Baca, Marta Bolen, Waclaw Kamocki, Wojciech Kapałczyński, Antoni Karwowski, Maciej Kauczyński, Irena i Ludwik Kanoszewscy, Wojciech Kurowski, Antoni Łukasz, Marian Małachowicz, Józef Maciejewski, Zdzisław Mielczarek, Anna Morasiewicz, Jerzy Masternak, Kazimierz Nowacki, Kazimierz Oziewicz, Zbigniew Pasko, Wanda Pachołek-Senszyn, Alekander Piwowar, Mirosław Przyłęcki, Wojciech Pilecki, Andrzej Priade, Stanisław Rutski, Władysław Stefaniak, Anatol Szymański, Jan Stańda, Bogusław Specylak, Marian i Roman Tunikowski, Andrzej Weber, Bolesław Węgrzynowski, Andrzej Zawadowski, Stanisław Zima.

Autorowie starali się dobrze wywiązywać ze swoich zadań. Jako bardzo szkodliwy należy uznać przejaw, zachodzący niekiedy, gdy po za-twierdzeniu przedłożonych projektów inwestorzy wprowadzali dowolne innowacje.

Bp Wincenty Urban

WYKŁADY TEOLOGICZNE WE WROCŁAWIU W 1981 ROKU

Staraniem Ks. biskupa Bolesława Kominka, późniejszego kardynała, odbyło się we Wrocławiu w dniu 14 listopada 1957 roku — zebranie inauguracyjne Polskiego Towarzystwa Teologicznego (Wrocławskie Wiadomości Kościelne 12: 1957 nr 12 s. 574). Dzięki tej inicjatywie odbywają się dla Księżych diecezjalnych i zakonnych wykłady teologiczne o różnej tematyce.

W roku 1981 miały miejsce następujące wykłady:

- 1) Kierunek biblijno-liturgiczny:
 - a) Ks. dr Zbigniew KAZNOWSKI. Przymierze fundamentem Starego Testamentu.
 - b) Bp Wincenty URAN. Ks. Profesor Władysław Smereka jako bibliista.
- 2) Kierunek dogmatyczno-moralny:
 - a) Ks. dr Antoni MŁOTEK. Rola Ducha Świętego w życiu chrześcijańskim.
 - b) Ks. dr Jan TYRAWA. Historia dogmatu eucharystiologicznego.
 - c) Ks. dr Jan TYRAWA. Z dziejów kultu św. Józefa w Polsce.
 - d) Ks. Antoni IWANICKI. Niepokalane Poczęcie Najświętszej Maryi, Panny w kazaniach O. Piotra Semeneki.
 - e) Ks. Wojciech JASIŃSKI. Nauka O. Tomasza Młodzianowskiego o sakramentach w ogólności.
 - f) Ks. Tadeusz RUSNAK. O Władysław od św. Eliasza Gołuchowski (1644—1705) jako pisarz ekumeniczny.
 - g) Ks. dr Józef PATER. Encyklika Ojca Świętego Jana Pawła II „O Bożym miłosierdziu”.
 - h) Ks. mgr Władysław BOCHNAK. O studium józefologii w świecie współczesnym.
- 3) Kierunek historyczno-kanoniczny:
 - a) Ks. dr Józef MANDZIUK. Biskup Karol Franciszek Neander — sufragan wrocławski (1662—1693).
 - b) Bp Wincenty URBAN. Ks. Profesor Alfons Schletz i „Nasza Przeszłość”.
 - c) Bp Wincenty URBAN. Historia monografii o biskupie — nominacie Wojciechu Olszowskim.
- 4) Kierunek apologetyczno-religioznawczy:
 - a) Ks. Czesław PARUCH. Prymat św. Piotra w kazaniach o. Piotra Semeneki.
 - b) Ks. mgr Andrzej DZIELAK. Problematyka „Sacrum” we współczesnych badaniach religioznawczych.
- 5) Kierunek homiletyczno-pastoralny:
 - a) Ks. Prof. dr hab. Józef MAJKA. Podstawowe zasady życia społecznego.
 - b) Ks. mgr Stanisław PAWLACZEK. Autonomia związków zawodowych w świetle katolickiej nauki społecznej.
 - c) Ks. Prof. dr hab. Jan KRUCINA. Główne kierunki pojmowania teologii pastoralnej.
 - d) Ks. dr Franciszek GŁÓD. Poradnictwo rodzinne a oczekiwania wychowawcze rodziny.
 - e) Ks. mgr Stefan WÓJCIK. Encyklika Jana Pawła II „O pracy ludzkiej”.

6) Kierunek filozoficzny:

- a) Ks. dr Ignacy DEC. Komunia „ja” — „ty” w ujęciu Gabriela Marcela.

II

Prelekcje dla Sióstr Zakonnych:

- a) Bp Wincenty URBAN. 1600-lecie Soboru Konstantynopolskiego w 381 roku.
b) Bp Wincenty URBAN. Sobór Efeski 431 roku.
c) Bp Wincenty URBAN. Na 100-lecie urodzin Jana XXIII.

III

Osobne prelekcje teologiczne prowadzili OO. Franciszkanie w Kłodzku i Salwatorianie w Bagnie, zwłaszcza z okazji 100-lecia Salwatorianów (1881—1981).

IV

Wykłady teologiczne we Wrocławiu poprzedzane były zawsze adoracją Najświętszego Sakramentu Ołtarza, którą prowadził ks. prałat Józef Pazdur i ks. dr Jan Tyrawa.

47

**REKOLEKCJE ZAMKNIĘTE DLA DUCHOWIEŃSTWA
ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ W ROKU 1982**

Kuria Metropolitalna Wrocławska, w nawiązaniu do dekretu J. E. Księdza Arcybiskupa Metropolity w sprawie rekolekcji kapłańskich (zob. WWK 33/1978 str. 34—35), przekazuje niniejszym terminarz tegorocznych ćwiczeń rekolekcyjnych organizowanych tradycyjnie w Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu, w Domu rekolekcyjnym OO. Redemptorystów w Bardo Śl. i w Domu zakonnym SS. Magdalenek w Jeleniej Górze.

Zajęcia będą się odbywały w następującym porządku:

1. W dniach 13. IV—16. IV ćwiczenia rekolekcyjne będą miały miejsce w trzech ośrodkach:
 - a) Metropolitalne Seminarium Duchowne — Zajęcia rekolekcyjne w Seminarium będą prowadzone pod kątem założeń i metod pracy Dekanalnych Ojców Duchownych. Dlatego do udziału w tej serii zapraszamy szczególnie tych kapłanów, którzy w swoich dekanatach pełnią obowiązki Ojców Duchownych.
 - b) Dom rekolekcyjny OO. Redemptorystów w Bardo Śl.
 - c) Dom zakonny SS. Magdalenek w Jeleniej Górze.
2. W dniach 5. VII—8. VII Metropolitalne Seminarium Duchowne.
3. W dniach 26. VII—29. VII Metropolitalne Seminarium Duchowne.
4. W dniach 2. VIII—5. VIII Metropolitalne Seminarium Duchowne.

Początek każdej serii w dniu pierwszym o godz. 12.00, zakończenie w dniu ostatnim również o godz. 12.00.

Prosimy, by czcigodni Księża Dziekani byli uprzejmi powiadomić Wydział Duszpasterski naszej Kurii (do dnia 31 marca br.) w jakich terminach duszpasterze ich Dekanatów pragną wziąć udział w ćwiczeniach rekolekcyjnych.

48

ZMIANA NAZWY PARAFII

Dotychczasowa nowa parafia BIEDRZYCHOWICE GÓRNE została zmieniona na: PORAJÓW.

Adres: Porajów, ul. Poniatowskiego 11; 59-911 Sieniawka

Administrator: Ks. Jan MYCEK.

Dekanat: Zgorzelec, województwo: Jelenia Góra.

V. ZARZĄDZENIA WŁADZY PAŃSTWOWEJ

49

ZARZĄDZENIE NR 47 PREZESA RADY MINISTRÓW Z DNIA 24 LISTOPADA 1981 ROKU W SPRAWIE PLANOWANIA I REALIZACJI INWESTYCJI SAKRALNYCH I KOŚCIELNYCH

Zarządza się, co następuje:

§ 1. — 1. Inwestycje Kościoła Katolickiego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych podlegają ogólnie obowiązującym przepisom budowlanym i o planowaniu przestrzennym oraz w odniesieniu do zabytków — przepisom o ochronie zabytków. W sprawach proceduralnych stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. Szczegółowe zasady planowania i realizacji inwestycji sakralnych i kościelnych określa niniejsze zarządzenie.

§ 2. — 1. Przez inwestycje sakralne należy rozumieć budowę, przebudowę, rozbudowę oraz odbudowę kościołów i kaplic.

2. Przez inwestycje kościelne należy rozumieć wszelkie inne — poza inwestycjami sakralnymi — budowy, przebudowy, rozbudowy i odbudowy, jeżeli inwestorem jest instytucja kościelna lub zakonna.

§ 3. Plany zagospodarowania przestrzennego obejmują także inwestycje sakralne i kościelne. Przeznaczenie terenu na te cele ustala się w planach na wniosek terytorialnie właściwej kurii diecezjalnej lub zakonnej albo organu innego kościoła (związku wyznaniowego); zwanych w dalszym ciągu zarządzenia „Kurią”.

§ 4. Terenowe organy administracji państwowej zapewnią przedstawicielom Kurii:

1. współudział w opiniowaniu planów zagospodarowania przestrzennego z punktu widzenia potrzeb inwestycji sakralnych i kościelnych.

2. przeglądanie zatwierdzonych planów zagospodarowania przestrzennego i udzielanie przez służby planowania przestrzennego niezbędnych informacji dotyczących ustaleń planów w zakresie inwestycji kościelnych i sakralnych, oraz możliwość składania wyjaśnień i wniosków przez Kurie.

§ 5. Terenowe organy administracji państwowej, na wniosek Kurii, spowodują dokonanie odstępstw od zatwierdzonych planów zagospodarowania przestrzennego, w których nie zostały uwzględnione inwestycje sakralne i kościelne.

§ 6. Terenowe organy administracji państwowej na bezpośredni wniosek inwestora lub Kurii wydają decyzje i zaświadczenia niezbędne do przekazania inwestorowi w użytkowanie wieczyste terenów państwowych, przewidzianych w planach zagospodarowania przestrzennego na inwestycje kościelne i sakralne lub do nabycia tych terenów od właścicieli niepaństwowych; w tym ostatnim wypadku organy te nie będą korzystały z prawa pierwokupu lub wykupu.

§ 7. Kurie będą przedkładać właściwym wojewodom i prezydentom miast stopnia wojewódzkiego w terminie do dnia 30 czerwca ostatniego roku pięcioletniego narodowego planu społeczno-gospodarczego, wykazy uznanych przez siebie za celowe do realizacji w okresie następnego planu pięcioletniego inwestycji sakralnych oraz kościelnych, których łączna powierzchnia przekracza 600 m². W wypadku dobudowy i rozbudowy oblicza się powierzchnię powyżej 600 m², stanowiącą podstawę do umieszczenia inwestycji w wykazie, tylko odnośnie części dobudowywanej lub rozbudowywanej.

Wykazy dotyczące lat 1982—1985 należy złożyć w terminie do dnia 31 marca 1982 r.

§ 8. — 1. Wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego będą konsultować z Kuriami wykazy, o których mowa w § 7, w terminie miesięcznym od ich złożenia i w wyniku konsultacji sporządzać protokoły uzgodnień. Ewentualne stanowisko negatywne wobec konkretnej inwestycji nie może być uzasadnione brakiem materiałów budowlanych, których uzyskanie jest zadaniem inwestora, z zastrzeżeniem wynikającym z § 12.

2. Na żądanie Kurii sporządza się protokół rozbieżności. W sprawach wymienionych w protokole rozbieżności Kurie mogą zwrócić się do Ministra — Kierownika Urzędu do Spraw Wyznań, który konsultuje wniosek Kurii z Sekretarzem Episkopatu Polski lub właściwym zwierzchnikiem innego kościoła albo związku wyznaniowego. Z konsultacji tych sporządza się również protokoły uzgodnień.

3. Wyciągi z protokołów uzgodnień stanowią podstawę do wydania, na wniosek inwestora bezpośredniego, decyzji wymaganych przepisami o planowaniu przestrzennym oraz prawem budowlanym.

§ 9. Ustalanie kolejności podejmowania inwestycji objętych protokołami uzgodnień należy do Kurii, która zawiadamia wojewodę lub pre-

zydenta miasta stopnia wojewódzkiego w terminie do dnia 28 lutego jakże inwestycje będą podjęte w danym roku.

§ 10. — 1. Przepisów § 7 i 8 nie stosuje się przy:

1) remontach i konserwacjach, stanowiących obowiązek właściciela (art. 43 Prawa budowlanego),

2) obiektach związanych z gospodarstwem rolnym,

3) robotach adaptacyjnych wewnątrz obiektów sakralnych i kościelnych,

4) budowie obiektów tymczasowych (np. ołtarz połowy itp.),

5) stawianiu kapliczek, krzyży i innych obiektów kultu religijnego,

6) inwestycjach sakralnych i kościelnych o powierzchni łącznej nie przekraczającej 600 m².

2. Do robót budowlanych wymienionych w ust. 1 stosuje się ogólnie obowiązujące przepisy prawa budowlanego oraz przepisy wykonawcze do niego, w szczególności dotyczące zatwierdzania planów realizacyjnych i wydawania pozwoleń na budowę.

§ 11. W szczególnych sytuacjach, spowodowanych wypadkami losowymi (np. pożar, zawalenie się), koniecznością wyburzenia istniejącego obiektu itd. Kuria może zgłosić w każdym terminie dodatkowe inwestycje sakralne lub kościelne. Do ich rozpatrzenia stosuje się odpowiednio przepisy § 7 i 8.

§ 12. Jednostki rozdzielające materiały objęte centralnym rozdzielnictwem w 1982 r. ustalą w terminie 3 miesięcy tryb zaopatrywania inwestycji kościelnych i sakralnych w te materiały.

§ 13. Do inwestycji przy obiektach związanych z gospodarstwem rolnym prowadzonych przez instytucje kościelne lub zakonne stosuje się przepisy o zaopatrywaniu w materiały budowlane inwestycji rolników indywidualnych.

§ 14. W zakresie niuregulowanym w § 12 i 13 inwestorzy zaopatrują się w materiały budowlane w ogólnie dostępny sposób.

§ 15. Tracą moc:

1) okólnik nr 3 Urzędu do Spraw Wyznań z dnia 27 marca 1957 r. w sprawie budownictwa obiektów sakralnych i kościelnych oraz zaopatrywania tych obiektów w materiały budowlane;

2) pismo okólnie Urzędu do Spraw Wyznań z dnia 12 września 1959 r. Nr I-36/24/59 w sprawie wykładni pojęcia „budownictwo sakralne”;

3) pismo okólnie Urzędu do Spraw Wyznań z dnia 25 marca 1966 r. Nr Og-043/3/66 w sprawie zatwierdzania rocznych planów budownictwa obiektów sakralnych i kościelnych w przypadkach, gdy zatwierdzony plan obejmuje remonty, rozbudowę itp. budynków zabytkowych.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i dotyczy inwestycji rozpoczynanych po dniu 1 stycznia 1982 r.

Prezes Rady Ministrów
Mieczysław Rakowski
Wiceprezes Rady Ministrów

**INSTRUKCJA
MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ
Z DNIA 9 WRZEŚNIA 1981 R. W SPRAWIE ZAPEWNIENIA POSŁUG
RELIGIJNYCH CHORYM PRZEBYWAJĄCYM W SZPITALACH, SANATORIACH I
DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ RESORTU ZDROWIA
I OPIEKI SPOŁECZNEJ**

W celu zapewnienia chorym przebywającym w szpitalach, sanatoriach i domach pomocy społecznej możliwości zaspokajania ich potrzeb religijnych ustala się, co następuje:

§ 1.

1. Szpitale, sanatoria oraz domy pomocy społecznej, zwane dalej zakładami, są zobowiązane umożliwić chorym, którzy sobie tego życzą, zaspokojenie ich potrzeb religijnych.

2. Chorzy mogą wysłuchiwać Mszy św. transmitowanej przez Polskie Radio.

§ 2.

1. Kapelani mogą odprawiać na terenie zakładów Msze św. w niedziele oraz w następujące dni świąteczne: 1 stycznia (Nowy Rok), Poniedziałek Wielkanocny, Boże Ciało, 1 listopada (Wszystkich Świętych), 25 i 26 grudnia (Boże Narodzenie).

2. Msze św. odprawia się w kaplicy zakładowej. Jeżeli zakład nie posiada kaplicy, w tym celu należy udostępnić na potrzebny czas świetlicę lub inny odpowiedni lokal.

3. Kapelan i dyrektor zakładu ustalają wspólnie, w razie potrzeby, zasady udziału niezbędnych osób spoza zakładu w odprawianiu nabożeństw i w czynnościach porządkowych w kaplicy.

§ 3.

1. Kapelan może udzielać posług religijnych na salach chorych, przy uwzględnieniu postanowień regulaminu szpitalnego oraz specyficznych warunków danego oddziału szpitalnego i zakładu.

2. W przypadku nieobecności kapelana, w nagłych wypadkach należy na prośbę chorego lub prośbę rodziny, jeżeli chory jest nieprzytomny, umożliwić spełnienie posług religijnych przez innego duchownego.

3. Pkt 2 ma odpowiednie zastosowanie do prośb o posługi religijne ze strony duchownego wyznania, dla którego nie zatrudniono kapelana w zakładzie.

§ 4.

1. Czas i miejsce wykonywania posług religijnych ustalają wspólnie kapelan i dyrektor zakładu, zaś odnośnie oddziałów o szczególnych zasadach toku pracy także ich ordynator.

2. Obrzędy i posługi religijne powinny być tak spełnione, by nie zakłócały normalnej obsługi chorych.

3. Dyrektorzy zakładów powinni, kierując się postanowieniami niniejszej instrukcji, czuwać, aby kapelani nie napotykali na trudności w sprawowaniu obrzędów i posług religijnych. Powinni również dbać o przestrzeganie zasad wolności sumienia i wyznania wobec wszystkich chorych.

§ 5.

W zakładach, które nie posiadają kaplic, dyrektor zakładu jest zobowiązany do wydzielenia kapelanowi oraz do zabezpieczenia przed profanacją małego pomieszczenia, służącego do przechowywania Najświętszego Sakramentu, innych przedmiotów kultu religijnego i paramentów. W pomieszczeniu tym mogą być udzielane jedynie indywidualne posługi religijne, natomiast nie może ono służyć do odprawiania nabożeństw zbiorowych.

§ 6.

1. Dyrektorzy zakładów lub dyrektorzy samodzielnych jednostek organizacyjnych, w skład których wchodzi zakłady, zawrą z duchownymi, skierowanymi przez kurie diecezjalne, umowy o pracę w charakterze kapelana.

2. Kapelani otrzymują z budżetu zakładu wynagrodzenie określone oddzielnym zarządzeniem.

§ 7.

1. Kapelan, jako pracownik zakładu, ma obowiązek przestrzegania regulaminu zakładu i zarządzeń dyrekcji, co nie może naruszać postanowień § 4 niniejszej instrukcji.

2. Kapelana obowiązują analogiczne wymogi zdrowotne, jak innych pracowników zakładu. Kapelan obowiązany jest posiadać aktualną książeczkę zdrowia.

§ 8.

Ewentualne problemy występujące przy stosowaniu niniejszej instrukcji załatwiają wspólnie przedstawiciele urzędu wojewódzkiego i kurii diecezjalnej.

§ 9.

Traci moc instrukcja Ministra Zdrowia Nr 53/56 z dnia 3 grudnia 1956 r. w sprawie udzielania posług religijnych chorym przebywającym w szpitalach i sanatoriach (Dz. Urz. MZ Nr 24 z 31 XII 1956 r., poz. 102).

Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(—) podpis nieczytelny
Ks. Fr. Gościński
(—) podpis nieczytelny

MINISTER
(—) podpis nieczytelny

51

**ZARZĄDZENIE NR 32/81/RN MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Z DNIA 10 WRZEŚNIA 1981 R. W SPRAWIE WYKONYWANIA
PRAKTYK I POSŁUG RELIGIJNYCH W ZAKŁADACH
POPRAWCZYCH I SCHRONISKACH DLA NIELETNICH**

Na podstawie art. 26 przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach (Dz. U. z 1932 r. Nr 60, poz. 573 z późniejszymi zmianami), zarządza się co następuje:

§ 1. Nieletni przebywający w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich mogą w sposób nie zakłócający porządku zajęć spełniać praktyki religijne i posiadać przedmioty niezbędne do spełniania tych praktyk.

§ 2. 1. Nieletni przebywający w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich mogą uczestniczyć w Mszy świętej w niedziele i święta (Nowy Rok, drugi dzień Wielkiej Nocy, Boże Ciało, Wszystkich Świętych, dwa dni Bożego Narodzenia), odprawianych bezpośrednio w tych zakładach, przystępować do spowiedzi i Komunii świętej.

2. Wymienieni nieletni w ust. 1 mogą również wysłuchiwać nabożeństw transmitowanych przez Polskie Radio.

3. Nieletni, z wyjątkiem przebywających w zakładach o surowszym rygorze i w schroniskach dla nieletnich, mogą również uczestniczyć w Mszy świętej odprawianej w kościołach znajdujących się poza zakładem jeśli na to wyrazi zgodę dyrektor zakładu w porozumieniu z Radą Pedagogiczną lub kolektywem kierowniczym.

§ 3. 1. Odprawianie nabożeństw, spełnianie posług religijnych oraz prowadzenie zajęć katechetycznych powinno odbywać się w kaplicach zakładowych lub w odpowiednio przystosowanych i przygotowanych do tego celu pomieszczeniach.

2. W przypadkach gdy względy porządku, bezpieczeństwa i wielkość pomieszczeń nie pozwalają na jednoczesny udział w nabożeństwie wszystkich chętnych nieletnich, dyrektor zakładu w porozumieniu z Radą Pedagogiczną lub kolektywem kierowniczym, ustala kolejność, w jakiej poszczególne grupy nieletnich będą w nim uczestniczyć. W razie potrzeby można odprawić więcej niż jedną Mszę świętą.

§ 4. 1. Nieletni przebywający w zakładach dla nieletnich mogą uczestniczyć w zajęciach katechetycznych.

2. Zajęcia katechetyczne prowadzi duchowny w grupach, których liczebność zostanie ustalona między dyrektorem zakładu a kapelanem. Zajęcia obejmują 1 godzinę tygodniowo dla poszczególnych grup. Na czas katechizacji nieletni będą zwalniani od innych zajęć.

§ 5. 1. Dyrektor zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich zawiera z duchownym umowę w sprawie nieodpłatnego wykonywania obowiązków kapelana. Umowa określa miejsce i czas posług religijnych oraz zakres obowiązków kapelana. Wzór umowy stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

2. Podstawę zawarcia umowy stanowi pismo ordynariusza diecezji o wyznaczeniu kapelana, przesłane dyrektorowi za pośrednictwem terenowo właściwego wydziału do spraw wyznań urzędu wojewódzkiego (urzędu miasta stopnia wojewódzkiego).

3. W razie potrzeby posługi religijnej i niemożności jej udzielenia przez duchownego, o którym mowa w ust. 1, dyrektor zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich zwróci się o jej spełnienie do innego duchownego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do posług religijnych dla osób wyznania innego niż katolickie.

§ 6. Dyrektor zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich ubezpieczy duchownego wykonującego posługi religijne od następstw nieszczęśliwych wypadków w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń na koszt zakładu lub schroniska.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
(—) Prof. dr Sylwester Zawadzki

Załącznik Nr 1

Dyrektor zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich w

.....
(miejsowość)

.....
(st. służbowe, imię i nazwisko)

i ksiądz zawarli w dniu

.....
(imię i nazwisko)

umowę następującej treści:

§ 1.

Ksiądz przyjmuje obowiązki kapelana
(imię i nazwisko)

w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich w

.....
(miejsowość)

§ 2.

Ksiądz zobowiązuje się:

(imię i nazwisko)

- a) odprawiać nabożeństwa i udzielać sakramentów w niedziele i święta religijne przypadające w dni wolne od pracy

.....
(określić częstotliwość, terminy i godziny)

- b) udzielać posługi na prośbę nieletnich.

§ 3.

Dyrektor zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich w
(miejscowość)

..... zobowiązuje się ubezpieczyć księdza
(imię i nazwisko)

..... od następstw nieszczęśliwych wypadków

w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń
(miejscowość)

na koszt zakładu, schroniska.

§ 4.

Umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Rozwiązanie umowy może nastąpić na wniosek każdej z umawiających się stron po upływie miesiąca od daty jej wypowiedzenia.

§ 5.

Niniejszą umowę sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kapelan, a dwa administracja zakładu, schro-

niska w
(miejscowość)

.....
(podpis kapelana)

.....
(podpis dyrektora)

**ZARZĄDZENIE NR 33/81/CZZK MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Z DNIA 17 WRZEŚNIA 1981 R. W SPRAWIE WYKONYWANIA
PRAKTYK I POSŁUG RELIGIJNYCH W ZAKŁADACH KARNYCH,
ARESZTACH ŚLED CZYCH I OŚRODKACH PRZYSTOSOWANIA
SPOŁECZNEGO**

Na podstawie art. 212 § 1 kodeksu karnego wykonawczego (Dz. U. z 1969 r. Nr 13, poz. 98 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Osoby tymczasowo aresztowane, skazane i umieszczone w ośrodkach przystosowania społecznego mogą w sposób nie zakłócający spokoju i ustalonego porządku wykonywać praktyki religijne i posiadać przedmioty niezbędne do wykonywania tych praktyk.

§ 2. 1. Osoby skazane i umieszczone w ośrodkach przystosowania społecznego mogą uczestniczyć w Mszy świętej w niedziele i święta (Nowy Rok, drugi dzień Wielkiejnocy, Boże Ciało, Wszystkich Świętych, dwa dni Bożego Narodzenia), odprawianej bezpośrednio w tych zakładach i ośrodkach, przystępować do spowiedzi i Komunii świętej oraz wysłuchiwać nabożeństw transmitowanych przez Polskie Radio.

2. Osoby tymczasowo aresztowane mogą wysłuchiwać nabożeństw transmitowanych przez Polskie Radio.

§ 3. 1. Osobom tymczasowo aresztowanym, skazanym i umieszczonym w ośrodkach przystosowania społecznego umożliwia się także korzystanie z innych sakramentów i posług religijnych niż wymienione w § 2. Warunki korzystania ustala każdorazowo naczelnik zakładu na wniosek kapelana.

2. Korzystanie z posług religijnych przez osoby tymczasowo aresztowane wymaga zgody organu, do którego dyspozycji pozostają. Zgody udziela się na wniosek zainteresowanego.

§ 4. 1. Odprawianie Mszy świętej oraz wykonywanie pozostałych posług religijnych powinno odbywać się w kaplicach, jeżeli istnieją one w obrębie zakładu karnego, aresztu śledczego, ośrodka przystosowania społecznego lub w odpowiednio przystosowanych do tego celu pomieszczeniach.

2. Posługi religijne dla osób chorych mogą być udzielane bezpośrednio w salach szpitalnych lub izbach chorych.

3. W przypadkach, gdy względy porządku i bezpieczeństwa lub wielkość pomieszczeń nie pozwala na jednoczesny udział w Mszy świętej wszystkich chętnych skazanych, naczelnik zakładu karnego lub ośrodka przystosowania społecznego ustali kolejność, w jakiej poszczególne grupy skazanych będą w nich uczestniczyć. W razie potrzeby może być odprawiona więcej niż jedna Msza święta.

§ 5. 1. Naczelnik zakładu karnego, aresztu śledczego, ośrodka przystosowania społecznego zawiera z duchownym umowę w sprawie nieodpłat-

nego wykonywania obowiązków kapelana. Umowa określa miejsce i czas posług religijnych oraz zakres obowiązków kapelana. Wzór umowy stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

2. Podstawę zawarcia umowy stanowi pismo ordynariusza diecezji o wyznaczeniu kapelana, przesłane naczelnikowi za pośrednictwem terenowo właściwego wydziału do spraw wyznań urzędu wojewódzkiego (urzędu miasta stopnia wojewódzkiego).

3. Kapelani, którzy dotychczas wykonywali posługi religijne określone w zarządzeniu, wykonują je nieodpłatnie nadal, jednak tylko w jednym zakładzie karnym. Dotyczy to także kapelanów wojskowych.

4. W razie nagłej potrzeby posługi religijnej i niemożności jej udzielenia przez duchownego, o którym mowa w ust. 1 lub 3, naczelnik zakładu karnego, śledczego i ośrodka przystosowania społecznego zwróci się o jej spełnienie do innego duchownego. Dotyczy to także osób tymczasowo aresztowanych nie posiadających zgody organu, do którego dyspozycji pozostają.

5 Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do posług religijnych dla osób wyznania innego niż katolickie.

§ 6. Naczelnik zakładu karnego lub ośrodka przystosowania społecznego ubezpieczy duchownego wykonującego posługi religijne od następstw nieszczęśliwych wypadków w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń na koszt zakładu lub ośrodka.

§ 7. Traci moc zarządzenie nr 80/56/CZW Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 grudnia 1956 r. w sprawie wykonywania posług religijnych w zakładach karnych.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
(—) Prof. dr Sylwester Zawadzki

Załącznik Nr 1

UMOWA

Naczelnik Zakładu Karnego (Ośrodka Przystosowania Społecznego) w

.....
(miejscowość)

.....
(st. służbowe, imię i nazwisko)

i ksiądz zawarli w dniu

.....
(imię i nazwisko)

umowę następującej treści:

§ 1.

Ksiądz przyjmuje obowiązki kapelana
(imię i nazwisko)

w Zakładzie Karnym (Ośrodku Przystosowania Społecznego) w
(miejscowość)

§ 2.

Ksiądz zobowiązuje się:
(imię i nazwisko)

a) odprawiać nabożeństwa i udzielać sakramentów w niedziele i święta religijne przypadające w dni wolne od pracy

.....
(określić częstotliwość, terminy i godziny)

b) udzielać posługi religijne na prośbę osadzonych.

§ 3.

Naczelnik Zakładu Karnego (Ośrodka Przystosowania Społecznego) w

..... zobowiązuje się ubezpieczyć księdza
(miejscowość)

..... od następstw nieszczęśliwych wypadków
(imię i nazwisko)

w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń
(miejscowość)

na koszt Zakładu (Ośrodka).

§ 4.

Umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Rozwiązanie umowy może nastąpić na wniosek każdej z umawiających się stron po upływie miesiąca od daty jej wypowiedzenia.

§ 5.

Niniejszą umowę sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kapelan, a dwa administracja Zakładu Kar-

negu (Ośrodka Przystosowania Społecznego) w
(miejscowość)

oraz właściwa Kuria Biskupia.

.....
(podpis kapelana)

.....
(podpis naczelnika)

**ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA
Z DNIA 23 PAŹDZIERNIKA 1981 R. (Nr DWIKF 5) I — 0502—43 (81)
W SPRAWIE UMOŻLIWIENIA DZIECIOM I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ
UCZESTNICZENIA W KATECHEZIE PARAFIALNEJ**

W celu umożliwienia dzieciom i młodzieży szkolnej uczestniczenia w katechezie parafialnej zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Katecheza parafialna dzieci i młodzieży jest wewnętrzną sprawą kościołów i związków wyznaniowych.

2. Uczęszczanie dzieci i młodzieży szkolnej na katechezę parafialną jest dobrowolne.

3. Katecheza parafialna nie może kolidować z zajęciami lekcyjnymi. Dla zapobieżenia kolizjom w tym zakresie dyrektor szkoły, na wniosek administratora parafii, udzieli informacji o rozkładzie zajęć szkolnych. W celu umożliwienia dzieciom i młodzieży korzystania zarówno z katechezy parafialnej jak i ze szkolnych zajęć pozalekcyjnych — dyrektorzy szkół i administratorzy parafii powinni dążyć do odpowiedniego ustalenia ich terminów.

§ 2. 1. Katecheza parafialna dzieci i młodzieży odbywa się w punktach katechetycznych organizowanych w kościołach, kaplicach i innych pomieszczeniach, pozostających pod zarządem administratorów parafii (gmin wyznaniowych).

2. Katecheza parafialna może odbywać się także w pomieszczeniach innych, niż wymienione w ust. 1, z wyjątkiem pomieszczeń szkół i innych placówek wychowawczych — poza przypadkami, o których mowa w ust. 3 i 4.

3. Jeżeli nie ma żadnej innej możliwości zorganizowania katechezy parafialnej na danym terenie, wojewoda na wniosek ordynariusza diecezji może, w drodze wyjątku, zezwolić na wynajęcie pomieszczenia na potrzeby punktu katechetycznego w budynku szkolnym do chwili znalezienia (lub wybudowania) innego pomieszczenia. Na podstawie decyzji wojewody umowę — na określone dni tygodnia i godziny każdorazowo na bieżący rok szkolny — zawiera inspektor oświaty i wychowania (gminny dyrektor szkół) z administratorem parafii, na zasadach określonych w zarządzeniu Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 13 maja 1976 r. w sprawie odpłatności za udostępnienie innym użytkownikom pomieszczeń, urządzeń i sprzętu szkolnego (Dz. Urz. Min. Ośw. i Wych. nr 6, poz. 41).

4. Katecheza parafialna dla nie mogących się swobodnie poruszać, wychowanków (np. kalekich, niewidzących, niesłyszących) w specjalnych zakładach wychowawczych, może odbywać się w wyznaczonych pomieszczeniach w budynku tych zakładów, w godzinach nie przeznaczonych na zajęcia lekcyjne i nie może przekraczać 2 godzin tygodniowo dla każdej grupy. Wykaz tych zakładów ustalają kuratorzy oświaty i wychowania w porozumieniu z ordynariuszem diecezji.

5. Wychowankom przebywającym w świetlicach szkolnych, domach dziecka, internatach i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych — jeśli tego pragną — dyrektorzy (kierownicy) tych placówek umożliwią uczęszczanie na katechezę parafialną. Aby uniknąć kolizji pomiędzy zajęciami prowadzonymi w tych placówkach a katechezą parafialną, ich dyrektorzy (kierownicy), na wniosek administratora parafii, poinformują o rozkładzie zajęć w kierowanych przez nich placówkach. W razie potrzeby administrator parafii powinien zapewnić najmłodszym dzieciom opiekę przy przechodzeniu z placówek do punktu katechetycznego i z powrotem.

§ 3. Utworzenie punktu katechetycznego w pomieszczeniu nie pozostającym w zarządzeniu administratora parafii (gminy wyznaniowej) powinno być zgłoszone przez administratora parafii (gminy wyznaniowej) do terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego. Wzór zgłoszenia stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Problemy wymagające wyjaśnień w trakcie realizacji niniejszego zarządzenia będą rozstrzygane przez terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego z udziałem przedstawicieli właściwych diecezji (związków wyznaniowych).

§ 5. Tracą moc:

- zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 19 sierpnia 1961 r. w sprawie prowadzenia punktów katechetycznych (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 10, poz. 124),
 - instrukcja z dnia 21 listopada 1961 r. dotycząca trybu realizacji zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 19 sierpnia 1961 r. w sprawie prowadzenia punktów katechetycznych (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 13, poz. 177),
 - zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 13 grudnia 1980 r. w sprawie wynagrodzenia osób z tytułu prowadzenia punktów katechetycznych (Dz. Urz. Mn. Ośw. i Wych. nr 11—12, poz. 75).
- § 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1981 r.

Bolesław Faron

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Bp Wincenty Urban

KS. KANONIK EWARYST DĘBICKI

(1900—1981)

ZMARŁ DNIA 10 GRUDNIA 1981 ROKU

Wymowa śmierci jest bardzo piękna, głęboka, autentyczna. Człowiek poznaje w niej wspaniałość ludzkiego życia. Szkoda, że tak niejednokrotnie w życiu ludzkim świat usiłuje osądzać życie fałszywie. Chce widzieć w nim jakiś nonsens. Oto jego słowa: „w życiu walczy się, nienawidzi,

kocha, a w wyniku idzie do śmierci”. Śmierć przychodzi do człowieka nieubłaganie, bez żadnego wysiłku ze strony człowieka. Nie wolno i nie godzi się jednak człowiekowi, istocie rozumnej, tak wyniesionej wspólnie przez Bożą łaskę i moc, wypowiadać podobnych poglądów, opinii na temat tej wspaniałej treści ludzkiego życia, której na imię śmierć.

Słusznie i z największym przekonaniem głosi bogactwo szczerzej i pięknej wiary pełny optymizm o śmierci. Ona to przypomina i głosi, że od początku niejako świata „krzyż stał się rozstajem, na którym mijają się życie i śmierć”, ale owocem życia i śmierci jest wspaniałość, wielkość i potęga autentycznego zmartwychwstania. Słusznie więc ten optymizm głębi wiary przypomina nam wszystkim, bez wyjątku i różnicy, że życie dane jest z łaski Boga człowiekowi jako piękny łąn, urodzajne pole, niwa, którą człowiek, nie kto inny, tylko człowiek ma pielęgnować, uprawiać i przynosić upragnione plony na drogi ludzkiego życia szlachetnym wysiłkiem, szczerym poświęceniem i ogromnym zapalem. Każdy człowiek otrzymuje z tej wspaniałej dobroci Bożej tę żywotną wartość do trudu i znoju i poświęcenia. Człowiek mozolący się na niwie swego życia, przydzielonej mu przez Boga, jeśli wykorzystuje wszelkie Boże natchnienia, przynosi naprawdę urzekające i piękne plony swego życia.

Spojrzenie niewiary na śmierć i jej wymowę jest bardzo przygnębiające. Bo cóż niewiara głosi, że śmierć to nieszczęście, że śmierć to klęska w zawodach, że śmierć to zło nieodwracalne, że śmierć to koniec w rozterce ludzkiej doczesności. Inaczej spogląda autentyczna wiara człowieka na ten moment przejścia do innego życia. I powiada ona z najszczerzym przekonaniem, że śmierć to dobro, dobro człowieka osiągalne przez każdego z ludzi. Św. Mateusz z takim naciskiem przypomina człowiekowi w tej sprawie, że pójdą „sprawiedliwi do życia wiecznego” (Mt 25, 46). Tu się mieści podstawa tego optymizmu, swoistej radości, pięknej pogody przechodzącego człowieka z tej doczesności w prawdziwy świat jego powołania, jaki mu dał nieskończony dobry Bóg.

Piękno i dostojność wiary przypomina każdemu człowiekowi, że śmierć to szczęście. Św. Paweł Apostoł w liście do Koryntian z ogromnym entuzjazmem zwraca się do człowieka z tym pocieszającym słowem: „ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 2, 9). Za słaba jest najpotężniejsza wyobraźnia, lot ludzkiej myśli, wszelki wysiłek, aby wyrazić w prawdziwym świetle, to co Bóg zgotował swoim miłośnikom. Oko nie widziało, ucho nie słyszało, serce nie pomieści tego, co dobry Bóg daje człowiekowi.

Śmierć to szczęście wejścia przed oblicze nieskończonego Boga i otrzymanie tej przepięknej nagrody za trudy i doświadczenia życia.

Wiara przypomni nam jeszcze, że śmierć to jest zwycięstwo. W Apokalipsie czyli Księdze Bożego Objawienia autor natchniony kreśli ten obraz zwycięstwa: „kto zwycięży, dozwolę mu z sobą zasiąść na tronie moim” (Apok, 3, 21). A więc tu nie ma miejsca na najmniejsze przygnębienie, dotkliwy żal czy smutek. I pamiętać trzeba nam i należy, że

odejście człowieka z tego świata, to piękne dobro, prawdziwe szczęście i sprawiedliwe zwycięstwo.

Życie i śmierć dla człowieka jest równocześnie poznaniem treści ludzkich wysiłków i przypomnieniem, że to życie doczesne przez Boga dane jest człowiekowi, by pracował dla pełni Bożej chwały i pożytku człowieka, bliźniego, w tych dwóch kierunkach kroczył, niczego nie uronił, wykorzystał wszystko, aby oddać piękno Bożej czci i chwały, a równocześnie otworzyć serce na potrzeby bliźniego człowieka.

Na tym tle przeżywamy dziś śmierć kapłana — kapłana wszczepionego w kapłaństwo Chrystusowe, które jest jedno. Przemijają wieki, zmieniają się czasy i warunki dla człowieka, ale poprzez wszystkie czasy przewija się w dziejach ludzkości i człowieka ta piękna idea wielkości i dostojności, wspaniałości Chrystusowego Kapłaństwa. Kapłan odszedł — był apostołem Bożego Słowa. Kapłan odszedł — był apostołem przebaczenia w sakramencie pokuty. Kapłan odszedł — był apostołem Chrystusowej ofiary krzyża, Golgoty, ludzkiego zbawienia, powtarzanej na Chrystusowym Ołtarzu, z Nim i przez Niego sposobem bezkrwawym. Ileż wielkości, bogactwa, a równocześnie potężnej tajemnicy relacji kapłańskich wysiłków do Bożej łaski przeżywa apostoł w tych trzech pięknych kierunkach. Takim był ks. oficjał Ewaryst Dębicki.

Trzeba, byśmy teraz pokrótce przypomnieli sobie niektóre szczegóły jego życia. Bieg jego życia przedstawia się następująco. Był synem Leona i Zofii Sochnackiej. Urodził się w głośnym Zbarażu, opiewanym z taką potęgą i mocą sienkiewiczowskiego pióra w tych ogromnych zmaganiach Polski XVII wieku, w tym okresie „ognia i miecza”. W tym grodzie powiatał świat 26 października 1900 roku. Świecenia kapłańskie otrzymał 1 czerwca 1924 roku w Przemyślu, w pięknym mieście, uroczym, położonym nad snującym się Sanem, okolonym pięknem wzgórz, lasów i rozciągającego się życzliwego nieba. W tym środowisku, w jego czasach swoiste piętno i w pobożności i religijności i kształtowaniu kapłańskiego pokolenia wycisnął swoje znamię Sługa Boży — Biskup Józef Sebastian Pelczar, tamtejszy ordynariusz, zasłużony i pracowity profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, który wypowiedział się i wypisywał piękne karty w dziejach przemyskiej diecezji.

Ks. Ewaryst Dębicki zdobywał w uczelni przemyskiej wykształcenie filozoficzno-teologiczne, w tamtejszym seminarium, które kształtowało typ swoistego kapłana tamtych okolic i ziem. I nie ukrywamy naprawdę tego, że to znamię kapłana tamtejszej diecezji było swoiste i piękne, pełne przywiązania do Kościoła, oddania bez reszty, umiłowania Narodu polskiego i Ojczyzny w pełnym tego słowa znaczeniu i wyrazie. Po skończeniu seminarium, otrzymaniu święceń i rocznym wikariacie w Rzeszowie ks. Dębicki został skierowany na studia prawnicze, które ukończył w Strassburgu we Francji. Tam studiował w latach 1925—1929. Studia swoje uwieńczył doktoratem z zakresu prawa kanonicznego. Do przewodu doktorskiego przedłożył pracę pt. *Le Synode diocésain en Po-*

logne des origines jusqu'au concile de Trente, drukowaną w Przemyślu w 1934 roku, liczącej 323 stronie.

W tych latach był również duszpasterzem rozproszonych Polaków we Francji, rzuconych tu trudnym losem w dziwnych okolicznościach niekiedy i tragicznych i tam przebywających i przepędzających drogi swojego życia. Po powrocie ze studiów został prefektem szkoły powszechnej w Przemyślu. Następnie był prefektem i profesorem gimnazjum oraz liceum w Jaśle. Stąd przechodzi do Sambora jako prefekt i profesor Seminarium Nauczycielskiego. W 1934 roku zostaje notariuszem Kurii Biskupiej w Przemyślu. Przez dwa lata pełni funkcje odpowiedzialne kanclerza Kurii. A potem przez szereg lat pracowitych, trudnych, wojennych i powojennych jest proboszczem i prefektem szkoły oraz profesorem gimnazjum dla dorosłych w Markowej. W 1952 r. władze kościelne kierują go do Krosna. I wtedy to, kiedy Ziemia Zachodnie i Kościół tutejszy i wrastający polski lud w tej ziemi wołał o pomoc, ks. Ewaryst Dębicki przybył do Archidiecezji Wrocławskiej w wymienionym roku 1952. Był referentem prawnym, kanonikiem kapituły katedralnej, a od 1953 roku profesorem prawa w Seminarium Duchownym. Od 1957 roku zapisywał karty swojego życia jako oficjał Sądu Duchownego, mając tutaj do rozpoznania i oceny oraz decyzji niekiedy naprawdę tragiczne i dramatyczne sprawy, powikłanych trosk ludzkich, małżeńskich, tak niekiedy nabrzmiałych i kłopotliwych. I tę naprawdę żmudną funkcję, to wielkie zadanie pełnił niemal do ostatniej chwili swego życia jako pracownik sumienny, bardzo dokładny i w przeprowadzaniu tych spraw sądowych bardzo pilny. Wydeptał ścieżki Sądu Duchownego we Wrocławiu, załatwiając te liczne sprawy tak niekiedy trudne i nabrzmiałe, czyniąc to naprawdę wiernie i sumiennie.

Zmarły ks. oficjał Ewaryst Dębicki przez wszystkie lata swojego pobytu we Wrocławiu był też bardzo gorliwym uczestnikiem teologicznych spotkań wrocławskiego środowiska.

Odszedł Kapłan. Zmarł 10 grudnia bieżącego roku — 1981. Zawał serca przeciął pasmo Jego życia.

Ks. dr Józef Mandziuk

**Ś.P. O. CYRYL JAN NASTALSKI OFMConv. (1916—1981) —
PROBOSZCZ PARAFII ŚW. JANA CHRZCICIELA W LEGNICY
W LATACH 1947—1962
ZMARŁ DNIA 28 GRUDNIA 1981 ROKU**

Różnica w pracy duszpasterskiej między duchowieństwem diecezjalnym a zakonnym polega m. in. na tym, że kapłan diecezjalny związany jest z własną diecezją, nieraz bardzo małą, a kapłan zakonny pracuje w ramach prowincji zakonnej, obejmującej niekiedy cały kraj. W wielu jednak wypadkach zakonnik potrafi się związać z jakimś rejonem, klasztorem, parafią. Dla ś.p. O. Cyryła Nastalskiego umiłowiałym miejscem

pracy duszpasterskiej była Legnica. Tam spędził najpiękniejsze lata swego kapłaństwa, a pracę w parafii św. Jana wspominał często z nostalgia. Autor niniejszego wspomnienia, jako uczeń, gimnazjalista i student teologii bacznie obserwował zmagania duszpasterskie swego proboszcza i pragnie Mu złożyć pośmiertny hołd wdzięczności.

O. Cyryl Jan Nastalski pochodził z diecezji przemyskiej, gdzie w miejscowości Kosina k. Łańcuta przyszedł na świat 22 VII 1916 r. Szalała wówczas I wojna światowa — był jej półmetek — a Polska przygotowywała się do zmartwychwstania. Parafia kosińska wydała w ostatnich latach bardzo wielu kapłanów, a wśród nich czterech żyjących franciszkanów: o. prof. dr hab. Joachima Bara, znakomitego polskiego kanonisty, profesora ATK w Warszawie, o. Kazimierza Bara, o. Tyburcjusza Dąbka i o. Gustawa Urbana. Rodzice — Andrzej i Zofia z d. Puchała — byli rolnikami i odznaczeni się głęboką pobożnością, którą umieli przekazać swoim dzieciom. Ponadto ojciec pracował na kolei, by móc utrzymać swoją rodzinę. Do szkoły elementarnej uczęszczał w miejscowości rodzinnej. Mając 13 lat rozpoczął nauki gimnazjalne w Małym Seminarium Misyjnym w Niepokalanowie, gdzie spotkał się z O. Maksymilianem Kolbe. Czy ci młodzi chłopcy, którzy z podziwem patrzyli na wielkiego misjonarza i „szaleńca” Maryi, spodziewali się, iż doczekają dnia Jego beatyfikacji? Po odbyciu nowicjatu w Niepokalanowie, kontynuował naukę we Lwowie, gdzie w 1935 r. uzyskał świadectwo ukończenia gimnazjum i rozpoczął studia filozoficzne. Dnia 1 XI 1937 r. złożył śluby wieczyste w Krakowie, wiążąc się w pełni z zakonem św. Franciszka. Krakowskie studia teologiczne przerwał wybuch II wojny światowej. Przełożeni zdecydowali się dopuścić 23-letniego diakona do święceń kapłańskich, które otrzymał 3 IX 1939 r. z rąk bpa Stanisława Rosponda, sufragana krakowskiego. W warunkach wojennych kontynuował studia teologiczne, a następnie z zamiłowaniem oddawał się pracy duszpasterskiej w bazylice franciszkańskiej w Krakowie. Po zakończeniu wojny głosił misje i rekolekcje na terenie Małopolski, a także przyczynił się do założenia w Krakowie biblioteki ludowej „pokój i dobro”, istniejącej do dzisiaj.

W 1947 r. przełożeni zlecieli O. Cyrylowi Nastalskiemu niezmiernie ważne zadanie rozwinięcia pracy duszpasterskiej w Legnicy.

OO. Franciszkanie przybyli do Legnicy w 2 poł. XIII w.; pierwsza o nich wzmianka znajduje się w liście odpustowym bpa wrocławskiego Tomasza II z 1284 r. Kościół pierwotny w stylu gotyckim został ufundowany w 1294 r. przez księcia Henryka V. W 1679 r. do wschodniej części świątyni dobudowano Mauzoleum Piastów wg projektu Carlo Rossi'ego¹. Dnia 8 IX 1699 r. legnicką świątynię Minorytów przekazano OO. Jezuitom, którzy mając znaczne środki pieniężne, ofiarowane przez generała cesarskiego Jana Ernesta von Spinzensteina i jego małżonkę Eleonorę, wybudowali najpierw nowy gmach kolegium, a w latach 1714—1730 wzniesli obecny kościół św. Jana Chrzciciela, stanowiący prawdziwy klejnot europejskiej sztuki barokowej XVIII w.² W świątyni zacho-

wało się wiele ruchomych zabytków sztuki sakralnej³. Po kasacie Je-
zuitów w 1773 r., kościół pozostawał przez kilka dziesięcioleci bez żadnej
opieki. Dopiero w 1801 r. przekazano świątynię parafii katolickiej i roz-
poczęto jej restaurację, która trwała do 1804 r. Po zakończeniu II wojny
światowej parafia św. Jana znajdowała się nadal w rękach księży nie-
mieckich. Dnia 28 VIII 1945 r. ks. inf. Ferdynand Piontek mianował
ks. Tadeusza Łączyńskiego duszpasterzem Polaków w Legnicy z siedzibą
przy kościele św. Jana, gdzie w niedziele i święta odprawiał Msze św.
o godz. 9.00 i 11.00, głosząc kazania w języku polskim. Dnia 25 I 1946 r.
ks. inf. Karol Milik, administrator apostolski Dolnego Śląska, przekazał
ks. Tadeuszowi Łączyńskiemu administrację parafii św. Jana Chrzyciela.
Jezuici, którym złożono propozycję objęcia kolegium i parafii oświad-
czyli, iż „nie są w stanie obsłużyć”⁴.

W takiej to sytuacji dnia 4 X 1947 r. O. Cyryl Nastalski przybył do
Legnicy i zamieszkał w pojezuickim kolegium. Jego pierwsze wrażenia
były następujące: „Spełniłem rozkaz przełożonych, przybывая do Le-
gnicy. Towarzyszyła mi świadomość wielu niebezpieczeństw. Wszak był
to okres powojenny, liczne napady, po prostu „Dziki Zachód” ... Dnia
4 października na nabożeństwie było tylko czterech Polaków. W kole-
gium panował bałagan. W kościele rozbite sklepienie i brak dwóch okien.
Parafia bardzo rozległa. Panowały prymitywne warunki, a ludność była
zróżnicowana”⁵.

Dnia 17 X 1947 r. w Kurii Wrocławskiej powołano specjalną komisję,
która miała przeprowadzić podział Legnicy na trzy parafie. Dnia 4 XII
1947 r. nastąpił podział mienia kościelnego parafii św. Jana, a 27 II
1948 r. franciszkanie przyjęli agendy parafialne i rozpoczęli normalną
pracę duszpasterską. Były to lata pionierskie. Oprócz proboszcza praco-
wało w olbrzymiej parafii trzech wikariuszy, którzy szczególnie zajęli
się pracą katechetyczną, mając po 50 godzin lekcyjnych w tygodniu.
Ponadto rozwinęli pracę w stowarzyszeniach, sodalicyj, krucjacie i wśród
ministrantów. W niedziele i święta odprawiali po 3 Msze św., wygłaszając
tyleż kazań. Bardzo uciążliwy był post eucharystyczny i dojazdy na
filie. Najpierw trzeba było obsłużyć legnicką „bazylikę”, a potem jechać
do „swoich” kościołów. W kościele filialnym p.w. Podwyższenia Krzyża
św. w Rzeszotarach z wielkim i rzadko spotykanym zapałem pracował
o. Ursyn Ryłko, w Ulesiu — o. Ewaryst Szpyrna, a w Miłogostowicach —
o. Wincenty Paryna.

Z biegiem czasu parafia św. Jana szybko powiększała się, bowiem
do Legnicy przybywało coraz więcej nowych mieszkańców. W 1949 r.
O. Cyryl sam ochrzcił 105 dzieci i pobłogosławił 40 małżeństw katolic-
kich. Proboszcz legnicki rozwinął na wielką skalę kult maryjny w pa-
rafii. W 1953 r. umieszczono w ołtarzu głównym na postumencie białą
figurę Niepokalanej, zwanej odtąd „Legnicką Panią”. Rokrocznie urzą-
dzał Nowennę przed uroczystością Niepokalanego Poczęcia NMP. Wpro-
wadził procesje różańcowe do 5 ołtarzy w III niedzielę października. Co
roku, w okresie Wielkiego Postu, przeprowadzał rekolekcje parafialne,

zapraszając wytrawnych rekolekcjonistów, m. in. o. Marka Pocięchę i o. Augustyna Ciesielskiego. Zapraszany przez księży, sam chętnie wyjeżdżał na rekolekcje, np. w 1960 r. przeprowadził ćwiczenia rekolekcyjne w Oleśnicy i Chojnowie, a jeszcze chętniej wysyłał z postugą rekolekcyjną swoich współpracowników. O. Cyryl kładł wielki nacisk na katechezę dzieci i młodzieży. Oprócz księży, zaangażował do pracy trzy katechetki: Mariannę Blecher, Marię Jasińską i Eugenię Sliwińską. Osobiście prowadził Żywy Różaniec, mając w 1959 r. 21 róż różańcowych. Wielką wagę przykładał do istnienia Tercjarstwa oraz Caritasu parafialnego. Popierał wysiłek księży w przygotowaniu Jasełek, tak bardzo związanych z duchem franciszkańskim. Największą frekwencją cieszyły się przedstawienia jasełkowe, zorganizowane w 1959 r. przez o. Ewarysta Szpyrnę. Zwłaszcza osoba Heroda na długo pozostawała w pamięci legnickich widzów.

O. Cyryl Nastalski zdobył sobie też miano dobrego gospodarza. W 1954 r., z okazji 100-lecia Objawień NMP w Lourdes, podjął myśl malowania barokowej świątyni. Były trudności z dostaniem materiału na rusztowanie, które — postawione w pośpiechu — 13 czerwca runęło, na szczęście nie pociągając za sobą ofiar śmiertelnych. Z inicjatywy proboszcza uprządkowano teren przyklasztorny, założono bibliotekę parafialną wraz z czytelnią, oddano do użytku dużą salę kinową i zbudowano kiosk, w którym parafianie mogli zaopatrywać się w literaturę religijną i dewocjonalia. W 1959 r. sprawiono nowe żyrandole i prowadzono remont Mauzoleum Piastów. W roku następnym ufundowano 2 dzwony, które konsekrował ks. bp Bolesław Kominek.

Proboszcz legnicki wiele troski poświęcił sprawie Małego Seminarium Duchownego, które rozpoczęło działalność od 1 IX 1957 r. po „polskim październiku”. Zaangażowano w nim nauczycieli ze szkół legnickich, a zwłaszcza z I Liceum Ogólnokształcącego, w którym O. Cyryl był katechetą. Początkowo były tylko 2 klasy: VIII i IX, liczące w 1957 r. 25 uczniów. Rektor i prefekt Seminarium powiększyli grono legnickich Franciszkanów, które w tym czasie liczyło 9 ojców i 4 braci. Pod nadzorem proboszcza dostosowano część budynku klasztornego do celów szkolnych i internatowych.

Na Kapitule Prowincjonalnej, która odbyła się w dniach 6—9 lipca 1959 r. w Krakowie, postanowiono rozdzielić funkcje przełożonego domu i proboszcza w Legnicy. Nowym gwardianem legnickim został o. Wiesław Pelc, a stanowisko proboszcza piastował nadal dotychczasowy przełożony domu, któremu powierzono też urząd kustosza nowoutworzonej Kustodii Wrocławskiej.

Dnia 8 IX 1962 r. długoletni proboszcz legnicki opuścił umiłowane miasto i otrzymał obediencję do Przemyśla, gdzie wszedł w skład grupy misyjnej. Przez 3 lata trzymał się pracą rekolekcyjną i misyjną, przemierzając Polskę, jako misjonarz.

W 1965 r. przybył do Jasła, obejmując stanowisko przełożonego tamtejszego domu zakonnego. Z zapałem kontynuował prace wykończeni-

niowe nowozbudowanego kościoła p.w. św. Antoniego. Z jego inicjatywy sprawiono nowe dzwony i kilka witraży.

W latach 1968—1974 o. Cyryl piastował godność gwardiana i administratora parafii p.w. Nawiedzenia NMP i św. Antoniego w Dąbrowie Górniczej. Praca duszpasterska w tej parafii jest dość trudna ze względu na dużą obojętność religijną, jaka panoszy się w węglowym zagłębiu. Nowy proboszcz sprawił organy, urządził ołtarz p.w. błog. Maksymiliana i zamówił dwa dzwony u J. Felczyńskiego w Przemyślu. Z zamiłowaniem urządzał wielkie odpusty na uroczystość św. Antoniego, ściągając do małego kościoła parafialnego wielotysięczne rzesze wiernych z Zagłębia i częściowo ze Śląska. W dalszym ciągu chętnie poświęcał się pracy kaznodziejskiej, głosząc kazania odpustowe i okolicznościowe w okolicznych parafiach. Po dwóch latach starań uzyskał pozwolenie na wzniesienie nowej plebanii, której budowę rozpoczęto dopiero w 1980 r.

Ostatnie lata swego pracowitego życia O. Cyryl Nastalski spędził we Wrocławiu, stolicy umiłowanej ziemi dolnośląskiej. W kościele franciszkańskim p.w. św. Karola Boromeusza poświęcał wiele godzin penitentem w konfesjonale. W parafii wrocławskiej prowadził Tercjarstwo i przez kilka lat był kapelanem szpitalnym.

Trawiony nieuleczalną chorobą raka mózgu, przebywał kilkanaście tygodni w różnych wrocławskich szpitalach. Zmarł nad ranem 28 grudnia 1981 r. w szpitalu na ul. Poniatowskiego. Dnia 31 grudnia nastąpiła eksportacja zwłok do franciszkańskiego kościoła parafialnego. Ks. dr Józef Mandziuk z Wrocławia odprawił Mszę św. i wygłosił homilię żalobną, w której powiązał życie Zmarłego z niespokojnymi czasami wojen XX w. O godz. 11.00 tegoż dnia ks. bp prof. dr hab. Wincenty Urban, sufragan wrocławski, przewodniczył Mszy św. koncelebrowanej i wygłosił płomienną homilię żalobną, a o godz. 13.00 odprawił egzekwie w kaplicy na Cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu. Ze względu na stan wojenny na pogrzeb przybyli tylko Franciszkanie z Krakowa, Przemyśla, Legnicy i Lwówka Śl. W pogrzebie wzięło też udział kilku duchownych wrocławskich i wierni parafii św. Karola. Nad grobem o. dr Marian Lisowski z Krakowa podziękował w imieniu prowincji franciszkańskiej wszystkim uczestnikom uroczystości pogrzebowych. Natomiast o. Józef Bonifacy Złydach, gwardian wrocławski, złożył serdeczne podziękowanie wszystkim lekarzom i siostrze szpitalnym za bardzo troskliwą opiekę nad pacjentem.

Doczesne szczątki O. Cyryla Jana Nastalskiego spoczęły we wrocławskim grobowcu franciszkańskim. Wierzymy głęboko, iż Pan nasz Jezus Chrystus, któremu zaufał przyjmie Go do grona świętych kapłanów.

Przypisy:

¹ Zob. Lepiarczyk J.: Legnickie „Monumenta Piasteum”. Szkice Legnickie. T. 1: 1962 s. 99—111.

² Kalinowski K.: Kościół św. Jana w Legnicy. Szkice Legnickie. T. 4: 1967 s. 100 n.

³ Zob. Mandziuk J., ks.: Katalog ruchomych zabytków sztuki sakralnej w Archidiecezji Wrocławskiej. Wrocław 1982 s. 199—200.

⁴ Zob. Kronika parafii św. Jana Chrzciciela w Legnicy. Rkps. Archiwum parafii św. Jana Chrzciciela w Legnicy.

⁵ O sytuacji polskiej ludności w powojennej Legnicy zob. Kowalak Cz.: Pionierskie lata 1945—1947. W: Legnica. Praca zbiorowa pod red. M. Haisiga. Wrocław 1977 s. 247—281 oraz Szkurłatowski Z.: Ludność w latach 1945—1970. Tamże s. 282—295.

Bp Wincenty Urban

KS. KANONIK MARIAN PRAGA
(1930—1982)
ZMARŁ DNIA 25 STYCZNA 1982 ROKU

I

Modlimy się dzisiaj w intencji zmarłego ks. kanonika Mariana Pragi, duszpasterza i proboszcza Bielawy w Archidiecezji Wrocławskiej, który włożył tyle ofiarnego trudu w te świątynie parafii bielawskiej, formację duchową wiernych, tak serdecznie i szczerze zjednoczył się i złączył z Bożym Ludem i z Nim tu współpracował. Dziś stanął w obliczu najlepszego Boga.

W Jego intencji składajmy na Chrystusowym Ołtarzu wszystkie nasze żarliwe modlitwy.

II

Świat nam obcy, chociaż od nas daleki, bezbożny usiłuje tak często wpoić w naszej ludzkiej świadomości, wtłoczyć przekonanie i wmówić, że życie ludzkie odznacza się jakąś dziwną beznadziejnością. W tym względzie błędzący świat powoduje, sprawia i sprowadza ogromnie wiele krzywdy na odpowiedzialne drogi ludzkiego życia. Życie to nie beznadziejność. Kto w tej chwili wsłuchuje się w piękno i bogactwo wymowy słów Boskiego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, to On tak wyraźnie nam powiada, że jest prawdą, drogą i życiem. Głębia wiary człowieka z taką wyrazistością odczytuje, że właśnie na drogach ludzkiego życia pojawia się nie mrok beznadziejności, ale jaśniej przepiękne światło twórczej, życiodajnej, wielkiej, mocarnej i rzeczywistej nadziei. Nadzieja przepiękna nie uczyni człowiekowi nigdy zawodu. W tych promiennych blaskach Chrystusowego zapewnienia i wypowiedzi człowiek, kroczący wczoraj i dziś i jutro trudnymi i mozolnymi drogami życia, żywi i podtrzymuje to piękne i wielkie przekonanie, że nadzieja jego życia nie spełźnie na niczym, ale odniesie triumf i prawdziwe zwycięstwo. Otwórzmy w tej

chwili piękne karty ewangelii św. Mateusza i tam przeczytajmy te podnoszące i budzące wielką pewność słowa Chrystusowego ewangelisty: „Sprawiedliwi idą do życia wiecznego” (Mt 25, 46). Można człowiekowi tu na ziemi czynić krzywdy i niesprawiedliwości, ale na ziemi nie kończy się los ludzkiego posłannictwa. Sprawiedliwy idzie do życia wiecznego.

Sw. Paweł Apostoł, ten niezrównany nauczyciel ludzkości z taką mocą i siłą zapewnia każdego z nas, że „pochłonęło śmierć zwycięstwo” (1 Kor 15, 54).

Śmierć to nie klęska, śmierć to nie przegrana chwila człowieka, śmierć to zwycięstwo. Chciejmy dobrze odczytać te zdania i słowa, które w tej chwili wypowiadam przy trumnie zmarłego kapłana, ks. kanonika Mariana Pragi. Któż się z nas spodziewał, kiedyśmy przed laty w tym kościele odbudowywaliśmy waszym trudem i poświęceniem razem z proboszczem, odprawiali pierwszą Pasterkę, wypełniliście całkowicie podwoje tej świątyni. Wszystkie balkony były nabite wiernymi. A mury niemal pękały od waszej obecności. Nie spodziewaliśmy się wówczas, że przepłyną lata ludzkiego życia i kapłańskiego posłannictwa, że dziś będziemy żegnać w pełni życia jeszcze niedawno tryskającego, działającego, pielgrzymującego kapłana człowieka siły i mocy, dziś zgasłego.

Ale to nie jest klęska. Śmierć każdego człowieka jest autentycznym szczęściem. Na trumnę, ludzkie odejście i grób mamy spoglądać i oceniać te przejawy właściwie. Te fakty otwierają urzekające szczęście na drogach ludzkiego pielgrzymowania. Sprawiedliwi idą do życia wiecznego. A tam przedobry Bóg otwiera przed człowiekiem niebywałe i wspaniałe krainy tego autentycznego szczęścia, którego „ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani w serce ludzkie nie wstąpiło to, co Bóg zgotował tym, którzy go miłują” (1 Kor 2, 9). Daremne będą wszelkie wysiłki i zamiary bezbożnego świata. Gwałt zadawany człowiekowi na ludzkiej bieżni nie pozbawia go absolutnie w pełni szczęścia, które od Boga pochodzi i przez Boga jest dane.

Chciejmy to dobrze odczytać i zrozumieć. Nie chcę zadać duszy i sercu parafialnej wspólnoty jakiegokolwiek krzywdy i bólu, ale pamiętajmy, że śmierć człowieka jest, była i będzie prawdziwym i pełnym szczęściem. Cieszymy się, że ten upracowany proboszcz, ks. kanonik Marian Praga przeżywa to szczęście, które Bóg daje. Człowiek raduje się w tym świetle przepięknego i pełnego szczęścia.

Śmierć jest dobrem, a nie złem. Stanowi ono dobro dla człowieka, które otwiera przed nim wspaniałe horyzonty pełnego szczęścia i życia. Tu się życie nie kończy. Tu się tylko odmienia jego kształt i formy. To dobro, przez które przechodzi człowiek, jest częścią jego uczestnictwa w krainie Bożego wybrania i powołania.

Śmierć jest zwycięstwem. Może świat się cieszyć i triumfować nad zadanym poniżeniem człowieka. Równocześnie świat się przekona z pewnością, że śmierć stanowi autentyczne zwycięstwo. Ona odsłania przed światem wielkość prawdy Bożej.

Śmierć przypomina człowiekowi, że skończył się dla niego okres próby, zasługi, ekspiacji, apostołstwa dla chwały Bożej. Człowiek tak ma żyć, by się nie musiał lękać śmierci.

III

Otaczamy dzisiaj tak licznie trumnę zmarłego kapłana, duszpasterza, proboszcza ks. Mariana Pragi, związanego ściśle z całą parafią w Bielawie na dolnośląskiej ziemi.

Wypada nam podać obecnie garść danych z życia zmarłego duszpasterza.

Ks. Marian Praga urodził się 13 grudnia 1930 roku w Wólce Chrapanowskiej, w diecezji sandomierskiej. Po złożeniu egzaminu dojrzałości zgłosił się do Seminarium Duchownego we Wrocławiu i tutaj ukończył studia filozoficzne i teologiczne. Święcenia kapłańskie otrzymał we Wrocławiu 27 maja 1956 roku. Zgodnie z praktyką Kościoła katolickiego i nakazami prawa kanonicznego ks. Marian Praga został skierowany do pracy duszpasterskiej jako wikariusz parafii św. Bonifacego we Wrocławiu. I tutaj pracował przez szereg lat, zaprawiając się do pracy duszpasterskiej i organizacyjnej pod kierownictwem ks. prałata Waclawa Szetelnickiego. W 1968 roku został ustanowiony proboszczem w Bielawie. W tej parafii, którą Mu przydzielono, umiłował z całej duszy duszpasterstwo, katechizację, administrację i wykazał ogromną troskę o stan kościołów i ich piękne urządzenie. Parafianie okazali ogromne poparcie i zrozumienie dla poczynań swojego proboszcza i przychodzili Mu ze skuteczną pomocą, najpierw finansową, przejawami ogromnej ofiarności oraz realną pracą fizyczną przy odbudowie i urządzeniu obydwóch kościołów.

Parafia Bielawa pod wezwaniem Ducha Świętego stanowi starą osadę polską z XIII wieku. Od XVI wieku następuje w niej ogromnie silny rozwój dzięki wydatnemu taktwu, jakiemu poświęcała się tutejsza ludność. W powojennych warunkach erekcja parafii nastąpiła w roku 1948. Kościół w Bielawie pod wezwaniem Ducha Świętego został zbudowany w latach 1929 do 1930. A jego rozbudowa miała miejsce w 1969 roku, właśnie dzięki staraniom ks. Mariana Pragi. W tymże samym roku 1969 zakupiono dzwony do kościoła parafialnego. Przy ich konsekracji składano parafianom i ich duszpasterzowi szczerze życzenia, ażeby ich melodia budziła piękne uczucia religijne, gromadziła wiernych na Msze święte i nabożeństwa, żegnała tych, którzy odchodzą w inny świat. Nikt się nie spodziewał w czasie konsekracji dzwonów, że tak szybko zagrają one melodię pożegnalną swojemu proboszczowi, który je razem z wiernymi sprawił dla kościoła parafialnego i urządził całą uroczystość. W 1970 roku ks. Marian Praga razem z parafianami przeprowadza dalszą adaptację kościoła wewnętrznego w duchu liturgii posoborowej i sprawił organy służące dla wzmożenia pieśni liturgicznego wysiłku w szczeniu Bożej chwały. Następuje teraz nowy zryw na terenie parafii

w Bielawie. Oto w 1972 roku ks. Marian Praga jako duszpasterz parafii w Bielawie przejmując od władz państwowych przydzielony kościół protestancki, który otrzymał wezwanie Bożego Ciała. Kościół ten zbudowany w 1743 roku, pozostawał w latach 1952—1972 bez opieki i uległ kompletnej dewastacji. Ks. Marian Praga nie uląkł się wysiłków, trudów i poświęceń dla odzyskanej świątyni. Przy pomocy parafian przystąpił do energicznej odbudowy zdewastowanego kościoła. Czyniono tu ogromne wysiłki przy elewacji zewnętrznej, w urządzaniu wewnętrznym i wystroju.

Ostatnio zakupiono wspaniałe organy, które pięknem swoich melodii umilają i uświetniają nabożeństwa. Msze święte sprawowane w tej świątyni odnowionej, tak wielkim trudem proboszcza i jego parafian.

Wypada mi teraz rzucić spojrzenie, aczkolwiek czynię to z ogromnym lękiem i obawą, na temat cech osobowości kapłańskiej zmarłego ks. Mariana Pragi. Bézsprzecznie i z przekonaniem podkreślam, że ks. Marian Praga miał umiłowanie pracy duszpasterskiej. Kładł nacisk na parafialne rekolekcje, misje, starał się o dobór konferencjonistów, rekolekcjonistów i misjonarzy. Dbał o okazałość nabożeństw. Osobiście miałem szczęście prowadzić w tutejszej parafii, w Bielawie procesję na uroczystość Bożego Ciała. Cóż to za wspaniała i urzekająca była uroczystość, kiedy wśród rozkwitłych drzew, całego zbocza podgórskiego Bielawy przewijały się rzesze wiernych i kroczyły za Najświętzym Sakramentem Ołtarza, składając Bogu najlepszemu przepiękną cześć i oddając autentyczną chwałę. Jest tu również obecny ks. prałat Stanisław Turkowski, który parokrotnie z największą radością i zadowoleniem prowadził w Bielawie tę procesję Bożego Ciała. Ks. Marian Praga dbał szczerze o to piękno nabożeństw.

Odnaczał się też systematycznością w pracy i działaniu. Był bardzo wierny kapłańskiemu swojemu powołaniu. Podzielał w całej pełni słynne wyrażenie św. Cypriana: „Sentire cum Ecclesia”. Cieszył się ks. Marian Praga, że mógł być na prywatnej audjencji u Ojca Świętego Pawła VI, który go przyjął. Ten moment uważał on za najpiękniejszy dzień w swoim przeżyciu kapłańskim. Na 25-lecie swego kapłaństwa jechał wraz z kolegami w jubileuszowej pielgrzymce do Rzymu, aby złożyć hołd Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II i otrzymać Jego błogosławieństwo na dalsze lata kapłańskiego życia. Niestety na granicy włosko-austriackiej otrzymał bolesną wieść o zamachu na papieża w dniu 13 maja 1981 roku. Do audjencji z Papieżem — Rodakiem nie doszło.

Odnaczał się też szlachetną cechą przeogromnej dobroci, życzliwością i otwartej gościnności oraz ofiarnością.

Końcowe miesiące, tygodnie oraz dni w jego życiu najeżone były nasileniem cierpienia. Kroczył cierpliwie w pielgrzymce kapłańskiego posłannictwa i powołania. Warto tu jednak przypomnieć, że przebywając w Klinice we Wrocławiu do końca, aczkolwiek osłabiony, odmawiał kapłański brewiarz. Postawą swoją budował otoczenie.

Te cechy osobowości kapłańskiej mówią wiele. One świadczą o Jego szlachetności.

Ks. Marian Praga zmarł 25 stycznia 1982 roku, w 51-szy roku życia, w 26-tym roku kapłaństwa.

Odszedł kapłan, proboszcz ks. Marian Praga do najlepszego Boga!

W imieniu ks. arcybiskupa Henryka Gulbinowicza, metropolity wrocławskiego, biskupów wrocławskich, kapłanów składam całej wspólnocie parafialnej, w Bielawie słowa serdecznego współczucia. Te same uczucia wyrażam Jego Matce, która tak ogromnie kochała swego syna kapłana Mariana, Bratu ks. Henrykowi, Rodzinie i wszystkim, którzy z Nim byli złączeni.

Niech pamięć modlitewna towarzyszy Jego przebywaniu w innym świecie. Przyjmijcie te słowa szczerego i serdecznego współczucia, ale pamiętajcie, że śmierć jest szczęściem, śmierć jest zwycięstwem, śmierć jest triumfem.

Bp Wincenty Urban

KS. WITOLD TROCIŃSKI

(1941—1982)

ZMARŁ DNIA 20 LUTEGO 1982 ROKU

Mszę świętą koncelebrowaną obecnie w katedrze wrocławskiej ofiarowujemy w intencji ks. Witolda Trocińskiego, proboszcza w Osieku Łużyckim, zmarłego 20 lutego 1982 roku.

W duchowej kulturze człowieka musi zawsze działać wzniosła idea, jeśli życie ma być pełne, głębokie, owocne i uszczęśliwiające. Ta wzniosła idea nie może absolutnie nigdy gasnąć na niebie czy horyzoncie doczesnego pielgrzymowania ludzkiego, chociaż życie jest niekiedy bardzo znojne, trudne i mobilizujące. Właśnie w takich momentach oczekuje świat, ludzkość i człowiek pojedynczy, aby nigdy nie zanikała i nie opuszczała dróg ludzkich wzniosła, urzekająca i czarująca idea postępowania. Na horyzoncie naszego życia musi nam przyświecać ta przewodnią gwiazda, aby człowiek mógł uniknąć niebezpiecznych bezdroży, zwodniczych manowców i innych niebezpieczeństw.

Wartość naszego doczesnego życia, postępowania i działania oraz pielgrzymowania zależy od tego ustosunkowania się od tej pięknej harmonii ludzkich wysiłków i wewnętrznej tężyzny do piękna i wzniosłości idei, którą człowiek podtrzymuje, pielęgnuje i rozwija w swej duchowej kulturze i wewnętrznym postępowaniu. W życiu ludzkim, codziennym borykaniu, mimo przeróżnych naleciałości i słabości, widnieje wspaniała niewątpliwie wielki ideał kapłaństwa. Jak daleko sięgają stwierdzalne dokumenty w dziejach i rozwoju ludzkości, tam gdzie człowiek ma oczywiste ślady, pojawia się i nie ginie, nie zanika ta przecudna idea piękna i wielkości kapłaństwa. Już w odległych, pradawnych czasach w dziejach ludzkości tkwi ta idea i w taki czy w inny sposób przemawia

do świadomości człowieka najwspanialszym i niewątpliwym pięknem. Ona nabiera specjalnej siły, dostojności i wzniosłości w dziejach Chrystusowego odkupienia. Chrystus Pan ustanowił dla uszczęśliwienia człowieka i świata to najpiękniejsze pośrednictwo swojego kapłaństwa między mozołącym się światem ludzkim a potęgą i wielkością nieskończonego Boga. On to, Chrystus Pan, Boski Zbawiciel świata i ludzkości włącza w swoje kapłaństwo człowieka i porucza mu wspaniałe zadania, które tyle szczęścia duchowego, promiennej radości i ukojenia przynosi w rozterkach i bólach człowiekowi wszystkich czasów. Nie zgaśnie już nigdy w dziejach ludzkiego postępowania do końca czasów ludzkiego posłannictwa piękny blask i wzniosłość urzekającej idei świętego Chrystusowego kapłaństwa.

Kapłan to ideał niewątpliwie bardzo wielki i wspaniały oraz wzniosły. On tak dziwnie z polecenia Chrystusowego potrafi i zdoła otwierać tajniki ludzkiego serca. Tyleż niekiedy przemocy świat stosował, tyleż łożył środków, by zdobyć jakąś tajemnicę ludzkiego życia, a tak mało uzyskiwał i wyciskał w swych zamiarach. W pośrednictwie kapłańskim ta tajemnica ludzkiego serca odsłania się tak spontanicznie, dobrowolnie i pięknie, bo w nim jest tajemnica Chrystusowego działania, sakramentalności. Jego pośrednictwa i Jego urzekającego piękna. Ideał kapłana w naszej ludzkiej kulturze ducha rzeźbi wspaniałe kryształ ludzkiej duszy. To wspaniałe działanie uwidacznia się na przykładzie milionów, a nawet miliardów, ludzi tkwiących w Chrystusie, poddających się pod działanie przedobrej Bożej łaski. Te urzekające kryształy ludzkiej duszy tak cudnie przemawiają i pojawiają się na drogach pielgrzymowania ludzkiego poprzez wieki. Ten kryształ pięknej duszy jaśnieje swoją oczywistością w ludziach świętych. Nie potrzeba tu wiele szukać, albowiem ktokolwiek przeczyta *Dzieje duszy św. Teresy od Dzieciątka Jezus*, ten naocznie się przekona, jak ten kryształ duszy młodej dziewczyny, a potem zakonnicy, karmelitanki, dojrzewał i pięknem swoim przemawiał poprzez wszystkie wysiłki ludzkich czasów.

Ideał kapłana wciela moc przepięknej cnoty w trudzie i znoju ludzkich wysiłków. Świat czasami nie chciał i niekiedy nie chce dojrzeć tego wspaniałego oblicza przemawiającej cnoty w życiu i działaniu człowieka. Ta cnota nie krzyczy, nie woła, nie dopomina się o swoje prawa. Ona działa cichuteńko, spokojnie, w ciszy i znoju. Swoją błogosławiącą moc wywiera w milionach ludzkich serc i dusz. Pozostaje pod tym pięknym urokiem kapłańskiego ideału jako pośrednictwa w zmaganiach między dobrem a złem.

Ideał kapłana rozwija przebogaty świat autentycznego człowieczeństwa. Ileż męki, bólu, krzywdy, niesprawiedliwości sprawia niekiedy człowiek człowiekowi, kiedy zaginie i osłabi się na ludzkich drogach brak wpływu kapłańskiego poczynania. Gdzie on jest, to wtedy piękno człowieczeństwa przemawia. Ideał kapłaństwa pomnaża tak owocnie i niebywale naszą ludzką troskę o kulturę jutra, człowieka, społeczeństwa, narodów, ludzkości. Szczęśliwy jest świat, gdy dojrzy i zobaczy ten

rzetelny wysiłek kapłańskiego poświęcenia i odpowie przepięknym echem wdzięczności i wewnętrznej radości.

Przed paru dniami Święty Jan Paweł II był, gościł na czarnym łądzie afrykańskim i tam przecież przeżył na swój sposób ten entuzjizm wdzięcznej duszy, która zobaczyła szczerą troskę Namiestnika Chrystusowego o rozwój duchowej kultury jutra, o Kościół jutra, o jego posłannictwo, szczerą ewangelizację, uświęcenie i duchowe odrodzenie ludzkości i świata.

Ideał kapłaństwa pomnaża niewątpliwie tę wspaniałą wizję piękności duchowego wyrobienia, formacji, osobowości. I to jest jego cudna rola.

Ideał kapłaństwa zabiega, by nigdy nie gasła miłość ideału powołania, wierności i szczerego oddania człowieka najlepszemu Bogu. Kapłan rozpalony miłością powołania jest przeogromnym błogosławieństwem, uszczęśliwieniem w dziejach roli i posłannictwie Bożego Ludu. Stawał, staje i stawać będzie kapłan na niwie ludzkości. I będzie przeprowadzać piękną siebę ziarna Bożego Słowa, Bożej prawdy, ewangelicznej nowiny w ludzkiej duszy. Pójdzie w świat i te wartości z rzetelnym wysiłkiem będzie przypominał i przepowiadał. On będzie się upominał o prymat wartości ducha, rzetelnej cnoty i szlachetnego charakteru. Poświęci niekiedy wszystko na ołtarzu wysiłków swoich, złoży Bogu w kornej dani wszystko, co wie, czym ma być ideał wielkości i piękna kapłaństwa. Ten kapłan poprzez wieki kultury ducha i jego rozwoju uczy autentycznej miłości narodu, Kościoła. To jest ten przepiękny wkład kapłańskiego trudu i znoju.

Spiewał ongiś nasz wieszcz narodowy Juliusz Słowacki: „Prawdę i miłość kładzie za kamień węgielny”. Tak, kapłan prawdę i miłość kładzie na każdym fundamencie ludzkiego życia, narodowego posłannictwa i kościelnej odpowiedzialności. On tak hojnie występuje i działa jako szafarz świętych sakramentów. Jest w każdej potrzebie i trosce człowieka. Nigdy go nie zawiedzie, nie zdradzi, nie opuści, bo wie, czym jest wielkość szafarstwa sakramentalnego i świętej posługi. Kapłan tylekroć staje wśród nas przy Chrystusowym ołtarzu i z Chrystusem składa preczystą ofiarę Golgoty dla naszego zbawienia i uświęcenia. To jest ideał wpływu kapłaństwa w kulturze ludzkiego ducha.

Na tym tle żegnamy dziś w katedrze wrocławskiej ks. Witolda Trocińskiego, w 41-szym roku jego życia, w 14-tym kapłaństwa. Urodził się w Opatkowicach 4 października 1941 roku. Kolebka jego życia stała w zamęcie szalejącej wojny i ciemności okupacji, zadawanej krzywdy polskiemu Narodowi, deptania jego godności. Jak znojnje i ciężko było wtedy wychować polskie dziecko niszczone z narodem w każdym szczególe, a jednak ten ojciec i matka potrafili wypiastować w tych trudach to dziecko, które Bóg poruczył ich trosce i opiece.

Studia teologiczne i filozoficzne odbył ks. Trociński we Wrocławiu w naszym tutejszym Seminarium. Odbył służbę wojskową i otrzymał święcenia kapłańskie we Wrocławiu 22 czerwca 1968 roku. Jak każdy kapłan, tak i on przechodził przez duszpasterskie placówki naszej Archidiecezji

wrocławskiej, która ma wielkie wymagania i troski. I ciągle woła o nowych pracowników na niwie Bożej.

Do ważniejszych wikariatów ks. Trocińskiego należy Wrocław — parafia św. Henryka z obsługą kościoła św. Stanisława Kostki i Jelenia Góra — Maciejowa. A kiedy w 1981 roku umarł jeszcze młody kapłan jako proboszcz w Osieku Łużyckim, ks. Bolesław Nykiel, święcony w 1958 roku, wtedy to ks. Witold Trociński objął tę osieroconą placówkę duszpasterską. Do parafii należy siedem wiosek. Obok kościoła parafialnego włączone są do niej dwa kościoły filialne: Niedów i Radomierzyce. Ostatni etap swojego życia na tej ziemi zgorzeleckiej w Osieku Łużyckim dokonywał i wieńczył ks. Witold Trociński.

Chcę przystąpić teraz do trudnego odcinka jego życia. Pragnę lekko dotknąć cech duchowości zmarłego współbrata. I tu z najszczerzym i największym przekonaniem pragnę podkreślić, że ks. Witold Trociński okazał przykładność kapłańskiego stylu życia. To nie ulega najmniejszej wątpliwości. W tym stylu kapłańskiego życia i jego przykładności widnieje sumienność, pracowitość, wierność, oddanie i poświęcenie się kapłańskim obowiązkom. Nie był najemnikiem, nie był urzędnikiem, był prawdziwym kapłanem, duszpasterzem!

Chcę również dodać, że zmarły kapłan odznaczał się ofiarną pomocą dla Sióstr zakonnych. Nie wszyscy chcą zrozumieć ten ważki i odpowiedzialny odcinek kapłańskiej posługi, bo jest bardzo mobilizujący i wymagający. Ks. Witold Trociński nie odmawiał pomocy w tym względzie. Prowadził lekcje dokształcające dla sióstr, wygłaszał liczne konferencje ascetyczne i śpieszył chętnie z posługą siostrzym zakonnym jako spowiednik. A to jest sprawa bardzo delikatna, wymaga od człowieka, od kapłana ogromnego wyczulenia, poświęcenia, zrozumienia. A nie zawsze kapłan jest na tym odcinku właściwie rozumiany i oceniony. Wielką cechą duchowości zmarłego księdza Trocińskiego był też swoisty stygmat cierpienia.

Jeszcze jedno! W mojej osobistej świadomości widnieje do dziś bardzo dramatyczny i wstrząsający obraz. A jego geneza jest następująca. W grudniu 1967 roku rozegrała się w Ziemi Bolesławieckiej na Dolnym Śląsku wstrząsająca tragedia, katastrofa spowodowana przerwaniem tamy ochronnej kopalni „Konrad”, która zalała okolice Bolesławca, a zwłaszcza miejscowość Iwiny i okoliczne wioski. Kto spojrział wówczas na ten obraz, ten czuje w duszy swoisty wstrząs wobec człowieka, dramatu i tragedii, która miała tam miejsce. Odprawiając pogrzeby w Iwinach tych tragicznych ofiar, mam obraz, kiedy w kościele w Iwinach 15 a następnie 16 grudnia 1967 roku stały rzędem trumny dorosłych, młodzieży i dzieci. Nikt nie chciał wtedy przemawiać, bo widział człowiek ten wstrząs tragedii i bólu. Przy pierwszej ławce, po prawej stronie kościoła, patrząc, stoi kleryk Witold Trociński. Stracił wtedy w zalewie, w tej katastrofie i klęsce, swoich bliskich. Na twarzach wszystkich ludzi przemawiał i targał ból. Kleryk Trociński stał spokojnie, opanowany, chociaż bolejący. I tak pomyślałem sobie — ten człowiek chociaż jest

klerykiem, umie zachować wielkość swojego i ludzkiego cierpienia. A potem przychodzą ostatnie miesiące jego życia, które były cierpieniem, przepelnione bólem i tę chęcią słuszną uzasadnioną i ludzką ratowania ludzkiego życia. Szpitale w Zgorzelcu i we Wrocławiu mówią o tym wiele. Ale i tutaj zmarły ks. Witłod Trociński stanął na tej wyżynie autentycznej wiary, jej fundamentów i bogatej wewnętrznej kultury.

Zacytuję tu słowa świadka najbardziej autentycznego. Kapłanem Kliniki, gdzie umierał ks. Witłod Trociński, jest Ojciec Pius, karmelita i ten świadczy, że w tych ostatnich chwilach ks. Witłod podał mu pracę i wypowiedział słowa: do widzenia, spotkamy się w niebie! Mówcie co chcecie, sądzicie co uważacie, myślcie jak wam się podoba, ale w mojej świadomości tak przemawia tylko piękna, głęboka i szczerza wiara!

Ks. Witłod Trociński zmarł 20 lutego 1982 roku. Odszedł kapłan dobry, szlachetny. To wszystko.

W imieniu Ks. Arcybiskupa Henryka Gulbinowicza, Ordynariusza wrocławskiego, Biskupów wrocławskich i całego Duchowieństwa składam wyrazy serdecznego współczucia zbolełym Rodzicom, Rodzeństwu i Krewnym oraz Wiernym. Niech nasza pamięć modlitewna oplata postać zmarłego kapłana.

POMOCE DUSZPASTERSKIE

Bp Wincenty Urban

NOWE AKCENTY Z ZAKRESU KULTU BISKUPA NANKIERA (1326—1341)

Ordo Divini Officii Archidiecezji Wrocławskiej od roku 1953 ogłaszało polecenie, aby kapłani tejże Archidiecezji pamiętali w „Niedzielę Dobrego Pasterza” o biskupie Nankierze, zmarłym w 1341 roku i pouczali lud wierny o jego życiu i cnotach¹. W tej myśli opracowano i ogłoszono drukiem rozprawy, pióra ks. Wincentego Urbana pt. *De testimoniis vitam Nankeri episcopi Wratislaviensis illustrantibus*. „Collectanea Theologica” 26: 1955 nr 2 s. 250—286, w której starano się zebrać świadectwa akcentujące świętość życia zasłużonego biskupa we wrocławskiej diecezji w latach 1326—1341, dochodzące do *Kroniki Książąt Polskich*, jako najwcześniejszego świadectwa w tej sprawie.

Pamięć biskupa Nankiera, pasterza pełnej gorliwości, przypomniano też wiernym Archidiecezji Wrocławskiej w 1962 roku², podkreślając zno-

¹ *Ordo Divini Officii recitandi sacrique peragendi ab universo clero Archidioecesis Wratislaviensis et Dioecesis Gorzoviensis pro Anno Domini 1953*, pag. 42. Zalecenia te drukowano w rubryce wrocławskiej w roku 1965. Od tej daty zaprzestano je umieszczać w rubryce.

² Bp Wincenty Urban, *Zarys dziejów Diecezji Wrocławskiej*. Wrocław 1962 s. 238—246.

wu, że właściwe świadectwo o świętobliwości biskupa Nankiera spotykamy po raz pierwszy w *Kronice Ksiąg Polskich*, „najcenniejszym pomniku historiografii śląskiej wieków średnich”³, powstałej w latach 1382—1386, a więc około 40 lat po śmierci biskupa Nankiera⁴.

Opracowanie materiałów historycznych dla ewentualnej beatyfikacji biskupa Nankiera włożono w dniu 25 lutego 1963 roku księdzu arcybiskupowi Bolesławowi Kominkowi, Ordynariuszowi wrocławskiemu, celem przekazania ich Kongregacji Obrzędów w Rzymie.

W dalszym wysiłku jasne argumentacje wyłożono o biskupie Nankierze w 1972 roku⁵.

Ostatnio pożyteczne i nowe szczegóły o biskupie Nankierze podał w 1979 roku Konstanty Jażdżewski z zakresu zainteresowań jego świętobliwym życiem⁶. Autor nadmieniał, że opis obłożenia klątwą króla czeskiego Jana Luksemburczyka przez biskupa wrocławskiego Nankiera za zagarnięcie zamku w Miliczu, włości kapituły wrocławskiej był przepisywany w rękopisach średniowiecznych. Został on też dołączony do *Złotej Legendy* Jakuba de Voragine, o czym świadczą dwa rękopisy Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Zwyczaj „poszerzania *Złotej Legendy*” żywotami miejscowych świętych czy świętobliwych osób nie kanonizowanych był dość rozpowszechniony⁷. Jest to niewątpliwie ważki szczegół w rozwoju kultu biskupa Nankiera w średniowieczu. Autor słusznie podkreślił w tym artykule, że opis o biskupie Nankierze, zawarty w *Kronice ksiąg Polskich*, jest „najstarszą relacją” z życia biskupa Nankiera i zasługuje „na większe zainteresowanie”⁸. Zachęta ta jest bardzo słuszna.

Warto tu jednak nadmienić, że „źródło” to silnie zaakcentował biskup Wincenty Urban w opracowanym artykule pt. *De testimoniis vitam Nankeri episcopi Wratislaviensis illustrantibus*. „Collectanea Theologica” 26: 1955, z. 2 s. 253—257.

³ Wacław Korta, *Sredniowieczna annalistyka śląska*, Wrocław 1966 s. 333.

⁴ *Kronika Ksiąg Polskich* opracował dr Zygmunt Węclewski. „Monumenta Poloniae Historica”. Warszawa 1961. T. III, s. 423—578.

⁵ Bp Wincenty Urban, *Nanker (ok. 1270—1342), biskup krakowski i wrocławski, Stuga Boży*. „Hagiografia Polska. Słownik biobibliograficzny”. Dzieło zbiorowe pod redakcją o. Gustawa Romualda. Poznań 1972, II s. 149—156.

⁶ Konstanty Jażdżewski, *Biskup wrocławski Nanker (1326—1341) w Złotej Legendzie Jakuba de Voragine*, „Studia źródłoznawcze. Commentationes”. 1979, Tom 24 s. 173—175.

⁷ *Studia źródłoznawcze. Commentationes*. 1979, T. 24 s. 173. Jakub de Voragine, dominikanin zmarł w 1298 roku, autor głośnej „*Legenda aurea*”, por. Martin Grabmann, *Die Geschichte der katholischen Theologie seit dem Ausgang der Väterzeit*. Freiburg in Breisgau 1933 s. 63, 127.

⁸ Tamże, s. 174.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO NA PAPIESKIM WYDZIALE TEOLOGICZNYM I W METROPOLITAL- NYM WYŻSZYM SEMINARIUM DUCHOWNYM WE WROCŁAWIU

20 października, w uroczystość św. Jana Kantego, odbyła się na Papieskim Wydziale Teologicznym i w Wyższym Seminarium Duchownym we Wrocławiu uroczysta inauguracja roku akademickiego 1981/82. Koncelebrowanej Mszy św. w Archikatedrze Wrocławskiej przewodniczył Metropolita Wrocławski, ks. arcybiskup dr Henryk Gulbinowicz. Okolicznościową homilię wygłosił ks. prof. dr A. Młotek.

Druga część uroczystości inauguracyjnej odbyła się w gmachu Papieskiego Wydziału Teologicznego. Akademię otworzyło „Gaude Mater Polonia” wykonane przez chór alumnów. Następnie ks. rektor dr hab. Józef Majka powitał przybyłych gości. Oprócz co roku przybywających przedstawicieli KUL-u, bratnich Wydziałów Teologicznych z Krakowa i Poznania, rektorów seminariów zakonnych z terenu archidiecezji, na uroczystość przybyli przedstawiciele wyższych uczelni miasta Wrocławia: Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Medycznej, Politechniki Wrocławskiej, Akademii Rolniczej i Akademii Wychowania Fizycznego. W przemówieniu inauguracyjnym ks. rektor wskazał na potrzebę istnienia i działania Wydziału Teologicznego na Dolnym Śląsku dla tworzenia i pogłębiania kultury chrześcijańskiej. Sprawozdanie z działalności naukowo-dydaktycznej Wydziału za rok 1980/81 złożył ks. prorektor dr hab. Jan Krucina. W swojej relacji przypomniał, że działalność naukowo-badawcza skupia się wokół pięciu zespołów katedr: filozofii chrześcijańskiej, teologii pozytywnej, teologii systematycznej, teologii praktycznej i prawa kanonicznego. Na Uczelni funkcjonowały 23 seminaria naukowe. Nowy rok akademicki rozpoczęło 630 studentów (303 alumnów, 88 osób świeckich i 239 księży). Po sprawozdaniu rektorskim studenci — alumni pierwszego roku złożyli ślubowanie i otrzymali indeksy studenckie. Następnie wyróżniający się studenci otrzymali z rąk ks. rektora nagrody książkowe. Wykład inauguracyjny na temat: „Książd Piotr Skarga jako «własność» narodowa” wygłosił ks. prof. dr Julian Michalec.

Na zakończenie uroczystości zabrał głos Wielki Kanclerz Wydziału ks. arcybiskup metropolita dr Henryk Gulbinowicz. Nawiązując do naszej historii, mówca przypomniał, iż Kościół w dziejach zawsze organizował szkolnictwo i naukę, ponosił ciężar wychowania i wykształcenia człowieka. Jesteśmy dzisiaj zobowiązani kontynuować te chlubne tradycje Kościoła przez rzetelny wysiłek naukowy i wyczerpujące przybliżanie myśli chrześcijańskiej naszemu społeczeństwu.

Uroczystość inauguracyjna zakończyła się odśpiewaniem „Gaudeamus igitur”.

TYDZIEŃ POWSZECHNEJ MODLITWY O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN. „W DOMU TWOIM PANIE”

Podczas Tygodnia Powszechnej Modlitwy, o Jedność Chrześcijan — wszyscy wyznawcy Chrystusa na całym świecie łączyli się w tym roku w zgodnym zanoszeniu prośby do Boga: „Niech wszyscy znajdą w Tobie swój dom, o Panie”; w myśl tegorocznego hasła „W domu Twoim Panie”, które mówi iż winniśmy wzrastać w Panu w jedną duchową świątynię w stale umacniającej się więzi braterskiej.

Centralne nabożeństwa Tygodnia Ekumenicznego w Archidiecezji Wrocławskiej odbywały się w dniach od 17 do 24 stycznia w kościele parafialnym św. Wojciecha OO. Dominikanów we Wrocławiu. Dni te były szczególnym czasem łaski, były wezwaniem Bożym do włączenia się w tym roku wszystkich Polaków w nurt nieustannej modlitwy Chrystusa „Ojciec spraw aby byli jedno, jak Ty we Mnie a ja w Tobie, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał”. Podczas całego Tygodnia — poprzez wszystkie nabożeństwa ekumeniczne o godz. 18.00 wciąż przeplatały się gorące prośby i błagania wiernych różnych Kościołów Chrześcijańskich — zarówno o jedność Kościoła, jak i o jedność, sprawiedliwość i prawdziwy pokój w naszym Narodzie.

Na rozpoczęcie Oktawy Modlitw o Jedność Chrześcijan Mszę św. o godz. 11.00 odprawił i słowo zachęty do wytrwałej modlitwy w intencji jedności w Kościele i w Ojczyźnie wygłosił Ks. Bp T. Rybak, Kaznodzieją w pierwszym dniu ekumenii — w niedzielę 17 stycznia — był Ks. dr hab. Alfons J. Skowronek, profesor ATK, kapłan diecezji katowickiej. Jako specjalista i znawca problemów ekumenicznych — przez głoszone Słowo Boże zrobił wspaniałe wprowadzenie zarówno w zagadnienie zjednoczenia całego Kościoła — jak i w nasz udział modlitewny w tej sprawie podczas całego Tygodnia Ekumenicznego.

W drugim dniu modlitw — Mszę św. o godz. 18.00 odprawił i krótkie Słowo Boże wygłosił przedstawiciel Metropolitalnej Kurii — Ks. Kanclerz Dr Hieronim Kocylowski.

Po Mszy św. odbyło się nabożeństwo ekumeniczne zorganizowane przez Polską Radę Ekumeniczną, Oddział Wrocław. Przy licznych udziałach wiernych wszystkich Kościołów zrzeszonych w PRE udział wzięli również duchowni: Ks. Ryszard Bogusz — Kościół Ewangelicko-Augsburski, Ks. Adam Kleszczyński — Kościół Metodystyczny, delegacja z Kościoła Polskokatolickiego na czele z Ks. Inf. Wiesławem Skołućkim — oraz przedstawiciele Polskiego Kościoła Chrześcijan Baptystów i Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego.

Wprowadzenie w wieczór ekumeniczny miał Ks. Ryszard Bogusz — prosił, aby wszyscy chrześcijanie tu zgromadzeni czuli się jak dzieci w domu swego Ojca. Centralnym punktem tego nabożeństwa było uroczyste czytanie Ewangelii, Słowo Boże Ks. Inf. Wiesława Skołućkiego i wspólne wyznanie wiary. W kazaniu Ks. Inf. W. Skołućki stwierdził między innymi: „Zostało nam przyrzeczone, że na końcu czasów stanie

taki dom, do którego podążą liczne narody. W tym domu sam Bóg będzie rozjemcą między ludźmi. Nie będzie tam wrogości i nieporozumień. Będzie to dom powszechnego rozbrojenia. Nikt nikomu nie będzie zagrażał. Albowiem sam Bóg będzie w nim mieszkał i panował niepodzielnie”.

Rozważanie przed Modlitwą Pańską oraz słowo końcowe i zapowiedź dalszego porządku Tygodnia Modlitw miał Ks. A. Kleszczyński z Kościoła Metodystycznego. Stwierdził on, że nie było to nabożeństwo typowe dla Polskiej Rady Ekumenicznej, gdyż nie posiada ona swoistej liturgii. Nabożeństwo to składało się tylko z poszczególnych elementów, wziętych u liturgii różnych Kościołów zrzeszonych w PRE. Duszą całego nabożeństwa był Chór z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Wieczór Modlitw w kościele zamknęło uroczyste Błogosławieństwo Aaronowe — w sali refektarza, po wspólnej Agapie — modlitewny śpiew kolędy w intencji wspólnego domu i jednej Ojczyzny — „Podnieś rączkę Boże Dziecię”.

W następne dni tygodnia odbywały się kolejno nabożeństwa ekumeniczne zorganizowane przez poszczególne wspólnoty Kościoła Wrocławskiego.

We wtorek po Mszy św. wieczornej specjalne nabożeństwo ludzi młodych zorganizowała i przeprowadziła młodzież szkół średnich na czele ze swym katechetą O. Romanem Bakalarzem.

W środę — jak co roku w Tygodniu Ekumenicznym — wielką rzeszę wiernych różnych wyznań zgromadziła Msza św. obrządku grecko-katolickim. Mszy św. w asyście trzech duchownych przewodniczył Ks. Piotr Kryk. Śpiewał chór z kościoła św. Krzyża.

Czwartek to dzień, w którym Chrystus modlił się szczególnie mocno o jedność swoich sług i zapewniał ich, że „W domu Ojca jest mieszkań wiele”. W tym to dniu kościół św. Wojciecha wypełnili alumni Metropolitalnego Seminarium Duchownego, a ołtarz na którym sprawowana była Najświętsza Ofiara, w intencji jedności w Kościele i pokoju w Ojczyźnie, otoczyli Księża Profesorowie i Wychowawcy na czele z Ks. Rektorem Józefem Majką. On też wygłosił Słowo Boże — nawołując do wewnętrznej, duchowej jedności, sprawiedliwości i pokoju przed Bogiem.

Piątkowy wieczór modlitw przeprowadzili Ojcowie Duszpasterze z młodzieżą akademicką DA „Dominik”. Na temat „Kościół wśród walki” — bezpieczni i odważni w domu Pana — mówił O. Ludwik Wiśniewski.

W sobotę przez ręce Bożej Rodzicielki — Maryi, Matki Kościoła powierzano Bogu Ojcu losy wszystkich ochrzczonych, dzieci jednego Domu. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył i Słowo Boże do licznie zgromadzonych wiernych z różnych Kościołów wygłosił przeor klasztoru O. Robert J. Drużkowski, diecezjalny referent d/s ekumenii.

Kaznodzieja ograniczył się do złożenia wiernym sprawozdania z ostatniego spotkania diecezjalnych referentów d/s ekumenii, które odbyło się w Warszawie, dnia 10 grudnia 1981 r. — pod przewodnictwem Ks. Bpa Władysława Miziołka, wiceprzewodniczącego Komisji Episkopatu d/s Ekumenizmu, Ks. Bpa Władysława Jędruszka, przewodniczącego Sekcji Dusz-

pastersko-Liturgicznej. Pozytywnie zostały odnotowane przez Episkopat — mówił za Ks. Biskupem Wł. Miziołkiem — O. Robert — ostatnie kontakty Polskiej Rady Ekumenicznej z Kościołem Rzymsko-Katolickim. Okazji w ostatnim roku do wzajemnego zbliżenia, wyrażenia swoich poglądów czy uczuć było wiele, między innymi — zamach na Ojca św., śmierć Ks. Prymasa czy ingres nowego Prymasa 24 września 1981 roku do Katedry Warszawskiej. A zwłaszcza ekumeniczne spotkanie w domu Księdza Prymasa — nazajutrz po ingresie — było wyrazem tęsknoty do jedności.

Podobne nabożeństwa ekumeniczne odbywały się również przez cały Tydzień w poszczególnych Kościołach zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej — z udziałem wiernych i duchownych Kościoła Rzym.-Katol. Program nabożeństw Tygodnia Ekumenicznego został wypracowany na wspólnym posiedzeniu PRE i przedstawiciela Kościoła Rzym.-Katolickiego w dniu 21 grudnia 1981 roku w kancelarii Kościoła Polskokatolickiego.

Polska Rada Ekumeniczna organizowała danego dnia jedno wspólne nabożeństwo w poszczególnych członkowskich Kościołach:

17. I. 82 — Katedra Polskokatolicka św. Marii Magdaleny. Niech wszyscy znajdą w Tobie swój dom. Kościół jako rodzina Boża. Kazanie — Ks. Ryszard Bogusz — Proboszcz Par. Ewang.-Augsb.
18. I. 82 — Kościół Rzymsko-Katolicki, Par. św. Wojciecha. Życie w domu. Stosunki wzajemne w Kościele. Kazanie — Ks. Inf. Wiesław Skołucki, Kościół Polskokatolicki.
19. I. 82 — Kościół Metodystyczny. Witamy powracających do domu. Kościół otwarty. Ks. Jan Romańczuk — Kościół Prawosławny.
20. I. 82 — Zjednoczony Kościół Ewangeliczny. Podziały w domu. Podzielone Kościoły. Br. Michał Popko — K. Chrześc. Baptystów.
21. I. 82 — Kościół Chrześcijan Baptystów. Bezpieczeństwo w domu. Kościół zmagający się. Br. Gawęł — Zjednoczony K. Ewang.
22. I. 82 — Katedra Prawosławna Św. Mikołaja. Droga wiodąca do domu. Kazanie — Ks. Adam Kleszczyński, Kościół Metodystyczny. Kazanie — O. August Jan Mamulski OP, K. Rzymsko-Katolicki.
24. I. 82 — Kościół Ewangelicko-Augsburski. Wiekuisty dom. Kościół w chwale swego Pana. Ks. W. Skołucki, K. Polsko-Katolicki.

W zachęcie PRE do uczestnictwa w Tygodniu czytamy: „Zapraszamy wszystkich braci i siostry do udziału w nabożeństwach ekumenicznych — ponieważ przez obecność i modlitwę przyśpieszamy realizację zapowiedzi Jezusa Chrystusa, że stanie się jedna owczarnia”.

W nabożeństwach Polskiej Rady Ekumenicznej — oprócz Ojca Augusta Mamulskiego, który w Kościele Prawosławnym wygłosił Słowo Boże — udział wzięli: O. Zygmunt Kozar OP w Kościele Metodystycznym oraz O. Roman Bakalarz w Kościele Chrześcijan Baptystów. Na zakończenie nabożeństwa w Kościele Prawosławnym przemówił Ks. Biskup Aleksy — dziękując serdecznie wszystkim uczestnikom, również licznej grupie ka-

tolików, wyraził jednocześnie swoje pretensje i żale do Kościoła-Rzymsko-Katolickiego. Przemówienie to daleko odbiegało od ducha ekumenii.

W ostatnim dniu Oktawy Modlitw o Jedność Chrześcijan — w niedzielę 24 stycznia o godz. 11.00 Mszę św. pontyfikalną odprawił Ksiądz Arcybiskup Henryk Gulbinowicz w asyście miejscowego duchowieństwa.

Na wstępie Najczcigodniejszego Gościa powitał Ojciec Przeor i złożył Księdzu Arcybiskupowi krótkie sprawozdanie z przebiegu modlitw całego Tygodnia Ekumenicznego. Równocześnie już na wstępie Mszy św. serdecznie prosił Najdostojniejszego Księdza Metropolitę o słowa otuchy i błogosławieństwo pasterskie na dalsze dni i miesiące wytężonej pracy i modlitwy, w celu przywrócenia jedności wśród chrześcijan oraz sprawiedliwości i pokoju w całym Narodzie.

W przemówieniu swoim Ksiądz Arcybiskup, nawiązując do Ewangelii dnia, zwrócił uwagę na konieczność sprawiedliwości, która ma doprowadzić do nawrócenia przez miłość.

OGŁOSZENIE

PAPIESKI WYDZIAŁ TEOLOGICZNY WE WROCŁAWIU ZAPRASZA DUCHOWIEŃSTWO DIECEZJALNE I ZAKONNE NA XII WROCŁAWSKIE DNI DUSZPASTERSKIE 1982 30 VIII — 1 IX 1982

Temat ogólny: **KULTURA ŻYCIA WEWNĘTRZNEGO**

Poniedziałek, 30 sierpnia:

9.00 — Msza św. w archikatedrze wrocławskiej pod przewodnictwem i z homilią JE. Ks Arcybiskupa Dra Józefa GLEMPA, Prymasa Polski.

10.45 — Słowo wprowadzające Prymasa Polski.

Wykłady:

11.00 — Usprawiedliwienie starotestamentalne a doskonałość ewangeliczna — Ks. Prof. Dr hab. Lech R. STACHOWIAK, Łódź.

12.00 — „Teraz zaś już nie ja żyję, ale żyje we mnie Chrystus” — Chrystocentryzm życia wewnętrznego — JE. Ks. Bp Prof. Dr hab. Alfons NOSSOL, Opole.

15.00 — „Sam Duch wspiera swym świadectwem naszego ducha, że jesteśmy dziećmi Bożymi” — Pneumatologiczny wymiar duchowości chrześcijańskiej — Ks. Prof. Dr Roman ROGOWSKI, Wrocław.

16.30 — **Konwersatoria:**

1. Aktualność duchowości franciszkańskiej i dominikańskiej dla współczesnego chrześcijanina:

— O. Prof. Dr Maurycy WSZOŁEK OFMConv., Kraków
O. Prof. Dr Jan A. KŁOCZOWSKI OP, Kraków.

2. Aktualność duchowości jezuickiej i benedyktyńskiej dla współczesnego chrześcijanina:

— O. Prof. Dr Stefan MOYSA SJ, Warszawa
— O. Mgr Adam KOZŁOWSKI, OSB, Tyniec.

3. Aktualność duchowości karmelikańskiej dla współczesnego chrześcijanina — O. Dr Dominik WIDER OCD, Kraków.
4. Aktualność teologii życia wewnętrznego św. Franciszka Salezego dla współczesnego chrześcijanina: duchowość laikatu — Ks. Prof. Dr hab. Eugeniusz WERON SAC, Ołtarzew.

19.30 — Konferencja wieczorna — O. Mgr A. KOZŁOWSKI OSB, Tyniec.

Wtorek, 31 sierpnia:

Wykłady:

- 9.00 — Koinonia — przestrzeń chrześcijańskiej duchowości — Eklezjalny charakter życia wewnętrznego — JE. Ks. Bp Dr Władysław MIZIOŁEK, Warszawa.
- 11.00 — Teologiczna struktura życia wewnętrznego — Cnoty teologiczne i moralne — Ks. Rektor Dr Stanisław NOWAK, Kraków.
- 15.00 — Dwugłos:
- a) Modlitwa i kontemplacja — O. Dr Dominik WIDER OCD, Kraków,
 - b) Duchowość liturgiczna — Ks. Prof. Dr hab. Waclaw SCHENK, Bytom.
- 16.30 — Konwersatoria:
1. Duchowość kapłana-duszpasterza — JE Ks. Bp Dr Władysław MIZIOŁEK, Warszawa.
 2. Model duchowości świeckich konsekrowanych — Mgr Lucyna RUTOWSKA, Warszawa.
 3. Duchowość świeckich ruchów religijnych — Ks. Dr Marian PIĄTKOWSKI, Poznań.
 4. Kierownictwo duchowe — Ks. Rektor Dr Stanisław NOWAK, Kraków.
- 19.30 — Konferencja wieczorna — O. Mgr A. KOZŁOWSKI OSB, Tyniec.

Środa, 1 września:

Wykłady:

- 9.00 — Praca jako środek doskonalenia człowieka w nauce Jana Pawła II — Ks. Prof. Dr hab. Józef MAJKA, Wrocław.
- 11.00 — Maryjny charakter duchowości polskiej — O. Prof. Dr hab. Andrzej L. KRUPA OFM, Lublin.
- 12.00 — Sprawozdania z konwersatoriów.
- 13.00 — Podsumowanie obrad — JE. Ks. Arcybiskup Dr Henryk Roman GULBINOWICZ, Metropolita Wrocławski.

Zgłoszenia prosimy kierować na adres: PAPIESKI WYDZIAŁ TEOLOGICZNY we Wrocławiu, Pl. Katedralny 14, 50-329 WROCŁAW, do dnia 20 sierpnia 1982 r.

SPIS TREŚCI •

I. AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ

4. Modlitwa do Matki Bożej Ojca Św. Jana Pawła II	87
5. Modlitwa Ojca Świętego Jana Pawła II z okazji Wielkiego Czwartku 1982 roku dla wszystkich Kapłanów Kościoła	88
6. Sacra Paenitentiarum Apostolica — Odpust z okazji 600-lecia obecności Obrazu Najświętszej Maryi Panny Jasnogórskiej	95
Tłumaczenie z oryginału łacińskiego	96
7. Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum — Patavina seu Varsavia. Canonizationis Beati Maximiliani Kolbe Sacerdotis Professus O.F.M. Conventualium	97

II. AKTA EPISKOPATU POLSKI

8. Instrukcja Episkopatu Polski dla Duchowieństwa dotycząca wprowadzenia w życie nowych obrzędów Pokuty	97
9. Komunikat Sekretariatu Prymasa Polski o przydzieleniu dla „Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie aparatury do badań diagnostycznych za pomocą izotopów	102

III. AKTA METROPOLITY WROCŁAWSKIEGO

10. Dekret erekcyjny parafii p.w. Św. Mikołaja w Pichorowicach Dekanat Środa Śląska	102
11. Dekret erekcyjny parafii p.w. Błogosławionego Ojca Marii Maksymiliana Kolbego w Lubinie w Dekanacie Lubin	103
12. Dekret erekcyjny parafii p.w. Św. Piotra i Pawła Ap. w Sobocie w Dekanacie Lubomierz	105
13. Dekret erekcyjny parafii p.w. Narodzenia NMP w Smolcu w Dekanacie Kąty Wrocławskie	106
14. Dekret erekcyjny parafii p.w. Maryi Matki Kościoła w Dzierżoniowie w Dekanacie Dzierżoniów-Północ	108
15. Dekret erekcyjny parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wałbrzychu-Podzamcze w Dekanacie Wałbrzych-Północ	109
16. Dekret erekcyjny parafii p.w. Matki Bożej Bolesnej w Chrostniku w Dekanacie Lubin	111
17. Dekret erekcyjny parafii p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lipinach w Dekanacie Lubin	112
18. Dekret erekcyjny parafii p.w. Świętego Michała Archanioła w Siedlcach w Dekanacie Lubin	114
19. Dekret erekcyjny parafii p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Mleczynie, w Dekanacie Lubin	115
20. Dekret erekcyjny parafii p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Lubinie w Dekanacie Lubin	117
21. Dekret erekcyjny parafii p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Stradonii Górnej w Dekanacie Syców	119
22. Dekret erekcyjny parafii p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Bukowinie Sycowskiej w Dekanacie Syców	120

23. Dekret erekcyjny parafii p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Ciechowie, Dekanat Środa Śląska	122
--	-----

IV. KOMUNIKATY I ZARZĄDZENIA KURII METROPOLITALNEJ

24. Szósta rocznica ingresu Księdza Arcybiskupa Metropolity Henryka Gulibnowicza do Katedry Wrocławskiej (1976—1982).	123
25. Konferencja Księży Dziekanów Archidiecezji Wrocławskiej dnia 7 października 1981 roku w Wyższym Seminarium Duchownym we Wrocławiu	127
26. Konferencje rejonowe Duchowieństwa Archidiecezji Wrocławskiej w dniach 26—29 października 1981 roku	128
27. Program Rejonowych Dni Duszpasterskich w dniach 26 do 29 października 1981 roku	129
28. Terminarz Rejonowych Dni Duszpasterskich 26—29 października 1981 roku	129
29. Rejonowe Dni Duszpastersko-Katechetyczne dla Duchowieństwa Archidiecezji Wrocławskiej w dniach 7—11 grudnia 1981 r.	131
30. Porządek dzienny Rejonowych Dni Duszpastersko-Katechetycznych 7—11 grudnia 1981 roku	132
31. Terminarz Rejonowych Dni Skupienia dla Duchowieństwa Archidiecezji Wrocławskiej 7—11 grudnia 1981 roku	132
32. Rejonowe Dni Duszpastersko-Katechetyczne dla Duchowieństwa Diecezjalnego i Zakonnego w dniach 1—4 marca 1982 roku	133
33. Porządek dzienny Rejonowych Dni Duszpastersko-Katechetycznych 1—4 marca 1982 roku	134
34. Terminarz Rejonowych Dni Skupienia dla Duchowieństwa Archidiecezji Wrocławskiej 1—4 marca 1982 roku	135
35. Konferencja Księży Dziekanów Archidiecezji Wrocławskiej dnia 14 kwietnia 1982 roku w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu	136
36. Posiedzenie Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu dnia 27 kwietnia 1982 roku	137
37. Odznaczenia Ojca Świętego Papieża Jana Pawła II	137
38. Nominacje	137
39. Zmiany wśród Duchowieństwa	138
40. Instrukcja Kurii do zarządzenia Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 23. X. 1981 r. w sprawie katechizacji	141
41. Podziękowanie za pomoc dla powodźian Rejonu Płockiego z dnia 8 marca 1982 roku, przesłane przez J. E. Ks. Biskupa Bogdana Sikorskiego z Płocka	142
42. Ks. Józef Mandziuk: Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu — Sprawozdanie za rok 1981	142
43. Biskup Wincenty Urban: Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu w roku 1981	143

44. Biskup Wincenty Urban: Zbiory medalierskie Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu w roku 1981	154
45. Biskup Wincenty Urban: Sprawozdanie Archidiecezjalnej Komisji Sztuki Kościelnej we Wrocławiu za rok 1981	156
46. Biskup Wincenty Urban: Wykłady teologiczne we Wrocławiu w 1981 roku	158
47. Rekolekcje zamknięte dla Duchowieństwa Archidiecezji Wrocławskiej w roku 1982	160
48. Zmiana nazwy parafii Biedzychowice Górne na Porajów	161

V. ZARZĄDZENIA WŁADZY PAŃSTWOWEJ

49. Zarządzenie Nr 47 Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1981 roku w sprawie planowania i realizacji inwestycji sakralnych i kościelnych	161
50. Instrukcja Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 9 września 1981 roku w sprawie zapewnienia posług religijnych chorym przebywającym w szpitalach, sanatoriach i domach pomocy społecznej resortu zdrowia i opieki społecznej	164
51. Zarządzenie nr 32/81 Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 września 1981 roku w sprawie wykonywania praktyk i posług religijnych w Zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich	166
52. Zarządzenie nr 33/81 CZZK Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 września 1981 roku w sprawie wykonywania praktyk i posług religijnych w Zakładach karnych, aresztach śledczych i ośrodkach przystosowania społecznego	169
53. Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 23 października 1981 roku (Nr DWIKP 5) I-0502-43 (81) w sprawie umożliwienia dzieciom i młodzieży szkolnej uczestniczenia w katechezie parafialnej	172

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Bp Wincenty Urban: Ks. Kanonik Ewaryst Dębicki (1900—1981) zmarł dnia 10 grudnia 1981 roku	173
Ks. dr Józef Mandziuk: S. P. O. Cyryl Jan Nastalski OFMConv (1916—1981) — proboszcz parafii św. Jana Chrzciciela w Legnicy w latach 1947—1962 — zmarł dnia 28 grudnia 1981 roku	176
Bp Wincenty Urban: Ks. Kanonik Marian Praga (1930—1982) zmarł dnia 25 stycznia 1982 roku	181
Bp Wincenty Urban: Ks. Witold Trociński (1941—1982) zmarł dnia 20 lutego 1982 roku	185

POMOCE DUSZPASTERSKIE

Bp Wincenty Urban: Nowe akcenty z zakresu kultu Biskupa Nankiera (1326—1341)	189
--	-----

Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI

Inauguracja Roku Akademickiego na Papieskim Wydziale Teologicznym i w Metropolitalnym Wyższym Seminarium Duchownym we Wrocławiu, dnia 20 października 1981 roku . . .	191
Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan „W domu Twoim Panie”: 17—24 stycznia 1982 roku	192

OGŁOSZENIE

Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu: „XII Wrocławskie Dni Duszpasterskie 1982” (30. VIII. — 1. IX. 1982) „Kultura życia wewnętrznego”	192
---	-----